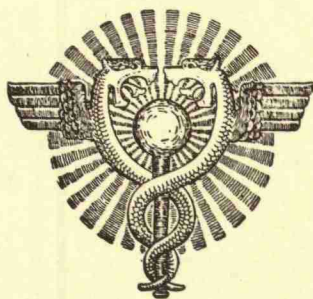
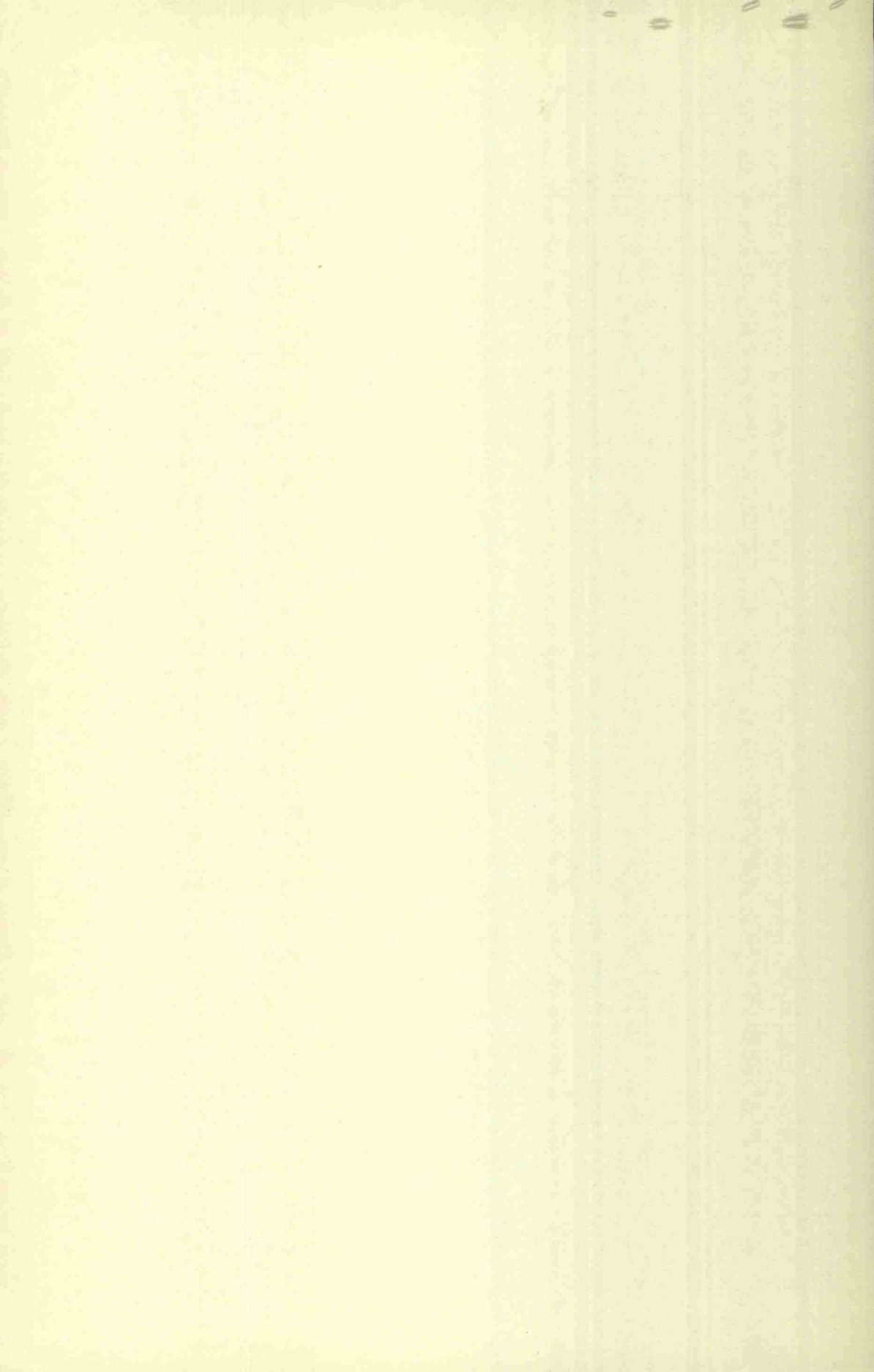

KAUPPA- KORKEAKOULU

1963 – 1964

HELSINGISSÄ 1964

KAUPPA-
KORKEAKOULU

KERTOMUS LUKUVUODESTA
1963 — 1964

Oy Weilin & Göös Ab
HELSINKI 1964

KAUPPA- KORKEAKOULU

KERTOMUS LUKUVUODESTA
1963 – 1964

TOIMITTANUT
KORKEAKOULUN REHTORI

HELSINGISSÄ 1964

I Hallinto, opettajat sekä viran- ja toimenhaltijat 31. 5. 1964

Hallinto

Kauppakorkeakoulun kansleri

SUVIRANTA, BRUNO KAARLE, FT, Professori. 93; 53.

Valtuuskunta

Puheenjohtaja: WALDEN, JUUSO WALFRID, Ekon., Vuorineuvos. Liikesivistysrahaston valitsema. 07; 50.

Varapuheenjohtaja: VIIMA, EERO JALMARI, KTM, Vuorineuvos, Helsingin kauppakamarin valitsema. 07; 57.

AHLQVIST, ARMAS, VT, Ekon., Pankinjohtaja, Jyväskylän kauppakamarin valitsema. 97; 50.

AHLSTRÖM, BÖRJE BERTEL, Ekon., Apulaisjohtaja, Kotkan kauppakamarin valitsema. 11; 58.

AHLSTRÖM, KAUKO KALERVO, Ekon., Toimitusjohtaja, Liikesivistysrahaston valitsema. 14; 63.

ANGERVO, TAUNO PIETARI, LaL, VT, Toimitusjohtaja, Liikesivistysrahaston valitsema. 08; 60.

ARO, EINO JOHANNES, MH, Kauppaneuvos, Pohjois-Karjalan kauppakamarin valitsema. 09; 59.

CALONIUS, OLLI SAKARI, Ekon., Teollisuusneuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 11; 53.

HEINÄNEN, BERNHARD (PEKKA), FT, Professori, Kauppakorkeakoulun rehtori. 04; 57.

HIRVONEN, EINO, KTK, KTT h.c., Liikesivistysrahaston valitsema. 02; (48) 51.

HONKO, JAAKKO OLAVI, KTT, Professori, Kauppakorkeakoulun vararehtori. 22; 63.

HULKKO, VIHTORI OLAVI, Ekon., Toimitusjohtaja, Oulun kauppakamarin valitsema. 04; 64.

HÄYRINEN, ENSIO, Ekon., Kaupunginjohtaja, Mikkelin kauppakamarin valitsema. 11; 59.

KARKKILA, TORSTEN ERIK, Ekon., Toimitusjohtaja, Vaasan kauppakamarin valitsema. 18; 61.

KAUPPINEN, AULIS PIETARI, KTM, Kauppaneuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 03; 50.

KEMPPAINEN, ONNI VEIKKO, Ekon., Toimitusjohtaja, Kemin kauppakamarin valitsema. 06; 56.

KOSKELO, AARNE KAARLO, KTM, Pääkonsuli, Liikesivistysrahaston valitsema. 00; 61.

KOSKINEN, URHO VIHTORI, Ekon., Konttoripäällikkö, Riihimäen-Hyvinkään kauppakamarin valitsema. 09; 64.

KURIKKA, HEIKKI OLAVI, Ekon., Toimitusjohtaja, Etelä-Pohjanmaan kauppakamarin valitsema. 19; 61.

KUUSINEN, KALLE JUHO PETTER, Kauppakorkeakoulun kunniajäsen, Kauppaneuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 89; 56.

KUUSTERÄ, ANDERS GUSTAF, Ekon., Toimitusjohtaja, Kanta-Hämeen kauppakamarin valitsema. 05; 59.

LAPPALAINEN, ESKO, KTM, Toimitusjohtaja, Liikesivistysrahaston valitsema. 20; 63.

LIPSANEN, ERKKI AUGUST, Ekon., Kauppaneuvos, Porin kauppakamarin valitsema. 11; 50.

MÄLKIÄ, AARNE, Toimitusjohtaja, Länsi-Uudenmaan kauppakamarin valitsema. 00; 53.

NIKLANDER, KARL ALWAR, KTT h.c., Kauppakorkeakoulun kunniajäsen, Kauppaneuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 75; (16) 50.

PENTTILÄ, ONNI ANTERO, Ekon., VT, Toimitusjohtaja, Lahden kauppakamarin valitsema. 15; 62.

RAADE, TAUNO UOLEVI, Ekon., Dipl.ins., Vuorineuvos, Turun kauppakamarin valitsema. 12; 61.

RAIKKALA, ARMAS ARVI WILHO, Ekon., Kauppaneuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 96; 50.

RANNIKKO, ONNI KAARLO OLAVI, Ekon., Kanslianeuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 03; 59.

RUUSKANEN, LAURI PIETARI, Kauppaneuvos, Tampereen kauppakamarin valitsema. 93; 50.

TAKKI, UUNO KRISTIAN, KTK, LaL, KTT h.c., Vuorineuvos, Toimitusjohtaja, Liikesivistysrahaston valitsema. 01; (47) 50.

TOIKKA, OSMO AKSELI, FM, KTK, Pohjoismaiden Yhdyspankin toimitusjohtaja, Liikesivistysrahaston valitsema. 00; 56.

VAINIO, EVALD, Kauppaneuvos, Keski-Pohjanmaan kauppakamarin valitsema. 98; 53.

VAINIO, VALDE ANTON, KTM, Toimitusjohtaja, Liikesivistysrahaston valitsema. 01; 59.

VARANKO, ERKKI VILHO PERTTELI, KTM, Kauppaneuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 04; 54.

VARTAINEN, OSMO JOHANNES, Ekon., Kauppaneuvos, Kuopion kauppakamarin valitsema. 10; 50.

WIHERHEIMO, TOIVO ANTERO, FM, Keskuskauppakamarin yliasiamies, Keskuskauppakamarin valitsema. 98; 58.

VIRKKUNEN, MATTI SAMULI, VT, Kansallis-Osake-Pankin pääjohtaja, Turun Yliopiston kunniajäsen, Liikesivistysrahaston valitsema. 08; 50.

WIRO, PAULI JULIUS, KTM, Toimitusjohtaja, Liikesivistysrahaston valitsema. 07; 64.

VIRTANEN, ARTTURI JULIUS, Ekon., Kauppaneuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 90; 50.

VÄYRYNEN, TAUNO VEIKKO, Kauppaneuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 11; 59.

YLIJOKI, YRJÖ ENSIO, Dipl.ins., Toimitusjohtaja, Kaakkois-Suomen kauppakamarin valitsema. 15; 63.

Hallitus

Puheenjohtaja: HIRVONEN, EINO, KTK, KTT h.c., 02; (46) 50.

Varapuheenjohtaja: VIRKKUNEN, MATTI SAMULI, VT, Kansallis-Osake-Pankin pääjohtaja. 08; 50.

CALONIUS, OLLI SAKARI, Ekon., Teollisuusneuvos. 11; 50.

HEINÄNEN, BERNHARD (PEKKA), FT, Professori, Kauppakorkeakoulun rehtori. 04; 57.

HONKO, JAAKKO OLAVI, KTT, Professori, Kauppakorkeakoulun vararehtori. 22; 63.

KIRVES, LAURI KALERVO, KTM, Toimitusjohtaja. 14; 50.

NURMELA, ILMO OLAVI, KTM, Vuorineuvos, Toimitusjohtaja. 03; 54.

SAARINEN, SEVERI MIKAEL, Ekon, Kauppaneuvos, Toimitusjohtaja. 05; 50.

SOHLBERG, JORMA OLAVI, VT, Vuorineuvos, Toimitusjohtaja. 08; 60.

Rehtori

HEINÄNEN, BERNHARD (PEKKA)

Professori

Opettajaneuvoston, Laajennetun opettajaneuvoston ja Opettajakunnan puheenjohtaja.

Rehtori kesäkuun 1 p:stä 1963.

Vararehtori

HONKO, JAAKKO OLAVI

Professori

Vararehtori kesäkuun 1 p:stä 1963.

Kauppakorkeakoulun Kannatusosakeyhtiö**Johtokunta**

Puheenjohtaja Alwar Niklander, jäsenet herrat Eino Hirvonen, Matti Virkkunen, Lauri Kirves, Olli Calonius, Severi Saarinen, Ilmo Nurmela, Pekka Heinänen ja Jaakko Honko.

Opettajakunta**Varsinaiset professorit**

RANINEN, HUUGO VALTTER, KTL, LaT, (Liiketaloustiede II) 99; 39.

SAARIO, MARTTI KAARLO, KTT, (Liiketaloustiede I). 06; 48.

HEINÄNEN, BERNHARD (PEKKA), FT, Helsingin yliopiston dosentti. (Kemia ja tavaraoppi). 04; 50.

TAMMINEN, MIKKO KUSTAA, FT, (Kansantaloustiede). 13; 50.

KASKIMIES, MAURI MIKA KULLERVO, KTT, (Liiketaloustiede, opetus-alana markkinointi ja jakelutalous). 19; 59.

HONKO, JAAKKO OLAVI, KTT, (Liiketaloustiede, opetus-alana laskenta-toimi). 22; 60.

MATTILA, KAARLO SAKARI, FT, (Talousmatematiikka ja tilastotiede). 15; 60.

TELARANTA, KAARLO ARMAS, LaT, Helsingin yliopiston dosentti. (Kauppaoikeus). 15; 62.

JAATINEN, STIG TYRGIL HJALMARSSON, FT, Helsingin yliopiston dosentti. (Talousmaantiede). 18; 63. Virasta vapaa. Virkaa on viransijaisena hoitanut HUSTICH, VÄINÖ ILMARI, FT, Svenska Handels-

högskolanin professori, avustajanaan PALOMÄKI, MAURI JUHO, FT, Helsingin yliopiston apulaisprofessori.

VAIVIO, FEDI LENNART, KTT, (Kansantaloustiede). 27; 63.

PAAKKANEN, JOUKO SAKARI, KTT, (Kansantaloustiede). 28; 63.

MUUKKONEN, PERTTI JUHANI, LaT, (Kauppaoikeus). 27; 63.

Liiketaloustieteen professorin virka on täyttämättä. Sitä on hoitanut oman virkansa ohella HONKO, JAAKKO OLAVI, KTT, professori.

Apulaisprofessorit

PENTTILÄ, ERKKI AULIS, FT, (Englannin kieli). 08; 64.

Talousmatematiikan ja tilastotieteen apulaisprofessorin virka on täyttämättä. Sitä on hoitanut oman virkansa ohella MATTILA, KAARLO SAKARI, FT, professori, avustajanaan MANNINEN, JOUKO JUHA, FT, assistentti.

Liiketaloustieteen apulaisprofessorin virka on täyttämättä.

Saksan kielen apulaisprofessorin virka on täyttämättä. Sitä on hoitanut oman virkansa ohella LINDGREN, KAJ BRYNOLF, FT, Helsingin yliopiston professori.

Dosentit

KAITILA, ESA HEIKKI, FT, (Liiketaloustiede I). 09; 46. Vapautettuna luennoimisvelvollisuudesta.

TARKIAINEN, TUTTU VILJO, FT, Yhteiskunnallisen Korkeakoulun professori, (Valtio-oppi). 12; 54.

ROSSI, TARU REINO KAI, FT, (Kansantaloustiede). 19; 58. Vapautettuna luennoimisvelvollisuudesta.

HAKAMIES, REINO SEVERI, FT, Lehtori, (Romaaninen filologia). 17; 58.

LINDGREN, KAJ BRYNOLF, FT, Helsingin yliopiston professori, (Saksan kieli ja kirjallisuus). 22; 58.

AALTONEN, AIMO OLAVI, KTM, LaT, Turun Kauppakorkeakoulun professori, (Kauppaoikeus). 19; 58. Vapautettuna luennoimisvelvollisuudesta.

LOUHIJA, JARL ALBIN, FT, Lehtori, (Suomen kieli ja tyylioppi). 08; 60.

ERÄMETSÄ, ERIK HARALD, FT, Jyväskylän Kasvatusopillisen korkeakoulun professori, (Saksan kieli ja kirjallisuus). 19; 62.

Lehtorit

LOUHIJA, JARL ALBIN, FT, Dosentti. (Kotimaiset kielet). 08; 48.

TERÄS, JALMARI JOHANNES (HANNU), FM. (Saksan kieli). 07; 49.

HAKAMIES REINO SEVERI, FT, Dosentti. (Ranskan kieli). 17; 50.

- SEVELIUS, MARTIN, FM. (Ruotsin kieli). 13; 55.
 VIERIKKO, ERKKI, FK. (Espanjan kieli). 24; 56.
 JUTILA, JUKKA HELJO, FM. (Kemia ja tavaraoppi). 23; 57.
 KALLIONIEMI, SOLMU OUTERI, FM. (Pikakirjoitus). 13; (36) 57.
 AHLSTEDT, KARL LEO, KTL. (Liiketaloustiede II). 29; 61.
 SAARSALMI, MEERI MARJATTA, KTK, D.B.A. (Liiketaloustiede II).
 23; 61.
 VON VOLBORTH, DOROTHEA, FK. (Venäjän kieli). 25; 62.
 ARTTO, EERO VEIKKO, KTL. (Liiketaloustiede I). 30; 63.
 HOMI, MARTTA ELISABETH, FM. (Ruotsin kieli). 07; 63.
 HAVUKKALA, JAAKKO MARTTI, FL. (Talousmaantiede). 23; 64.
 Englannin kielen kolmas lehtorin virka on täyttämättä. Sitä on hoitanut MURRAY, JAMES, MA. 36; 62.
 Saksan kielen kolmas lehtorin virka on täyttämättä. Sitä on hoitanut VON WILLEBRAND, CARL-AUGUST JOSEPH CURTSON, FK. 23; 53.
 Liiketaloustiede I:n toinen lehtorin virka on täyttämättä. Sitä on hoitanut JÄRVINEN, RISTO ANTERO, KTK. 34; 63.
 Englannin kielen neljäs lehtorin virka on täyttämättä. Sitä on hoitanut BINHAM, PHILIP FRANK, MA. 24; 53.
 Saksan kielen toinen lehtorin virka on täyttämättä. Sitä on hoitanut LAINE, NAIMI, FM. 04; 63.
 Liiketaloustiede II:n kolmas lehtorin virka on täyttämättä.
 Liiketaloustiede II:n neljäs lehtorin virka on täyttämättä.
 Englannin kielen ensimmäinen lehtorin virka on täyttämättä. Sitä on hoitanut NORKO-TURJA, ELVI SIRKKA-LIISA, FM. 11; 52.
 Englannin kielen toinen lehtorin virka on täyttämättä. Sitä on hoitanut VUORINEN, ELSA MARIA, FM. 08; 54.

Opettajat

- HANGASJÄRVI, RUTH ANNA KATARIINA, (Konekirjoitus). 99; 45.
 PEITSO, JUKKA TAPANI, FM, MA. (Portugalin kieli). 17; 51.
 NORKO-TURJA, ELVI SIRKKA-LIISA, FM. (Englannin kieli). 11; (49) 52.
 NENONEN, AARRE VILHO, FL. (Ruotsin kieli). 17; 53.
 VUORINEN, ELSA MARIA, FM. (Englannin kieli). 08; 54.
 LAINE, NAIMI, FM. (Saksan kieli). 04; 55.
 PULKKINEN, KYÖSTI JOHANNES, KTM. (Konttorityöt ja -tekniikka).
 21; 57.
 MÅRTENSON, OTTO BÖRJE, FM. (Ruotsin kieli). 07; 57.
 NIKOLOWSKI, FERODORO MAX OTTO, FT. (Saksan kieli). 17; 57.
 NURMINEN, LAILA MARIA, FM. (Englannin kieli). 11; 59.

- KAREOJA, SIRKKA-LIISA, FM. (Ranskan kieli). 28; 59.
 HAUTALA, KUSTAA AADOLF, FT. (Taloushistoria). 05; 60.
 SARIO, HILKKA MIRJA INKERI, FM. (Englannin kieli). 20; 61.
 SAVINEN, SEPPO TAPIO, Ekon., (Suomenkieli ja kauppakirjeenvaihto).
 33; 61.
 AHO, REIJO GUST., MA. (Kansantaloustiede). 33; 62.
 GOLDTHWAIT-VÄÄNÄNEN, HELEN MARY, BA. (Englannin kieli).
 05; (49) 62.
 LAUTSILA, ERKKI ILMARI, FM. (Saksan kieli). 30; 62.
 JAKOWLEFF, TUULA SYLVIA, Kirjeenvaihtaja. (Espanjan kieli). 40; 62.
 FIELDS, DONALD, MA. (Talousmaantiede). 37; 63.
 VENTO, REINO RAIKAS, KTM. (Liiketaloustiede I). 19; 63.
 SUONIEMI, RAIMO JUSSI, KTK. (Liiketaloustiede). 31; 63.
 VAPAAVUORI, URHO ENSIO KRISTOFER, FM. (Liiketaloustiede II).
 27; 63.
 PENTTI, LAURI JOHANNES, FM. (Liiketaloustiede II). 31; 62.
 HEIKKILÄ, ONNI IIVARI, KTK. (Liiketaloustiede II). 23; 64.
 KYLÄKALLIO, REINO JUHANI, OTT. (Kauppaoikeus). 30; 63.
 TEVAJÄRVI, TUOMO MATIAS, FM. (Ruotsin kieli). 27; 63.
 GREGORY, JAMES. (Englannin kieli). 29; 63.
 VAHERI, ANNA KAARINA, FM. (Englannin kieli). 39; 63.
 EK, MARIA DEL AMOR, LF. (Espanjan kieli). 35; 63.

Assistentit

- MANNINEN, JOUKO JUHA, FT. (Talousmatematiikka). 28; 54. Virasta
 vapaa.
 SÄRKISILTA, MARTTI SAKARI, KTM. (Liiketaloustiede II). 28; 55.
 SARAKONTU, MATTI VELI, KTM. (Kansantaloustiede). 33; 58.
 CASTRÉN, KARI ZACHRIS, KTM. (Kansantaloustiede). 29; 60.
 PEKKANEN, RAIMO OSKARI, LaL, VT. (Kauppaoikeus). 27; 61.
 GRANFELT, JARMO ALLAN, KTM. (Liiketaloustiede II). 32; 60.
 VIHERSAARI, JUKKA KUSTAA, KTM. (Liiketaloustiede II). 29; (58) 61.
 KETTUNEN, PERTTI EMIL, KTM. (Liiketaloustiede I). 35; 62.
 RIISTAMA, VEIJO OLAVI, KTK. (Liiketaloustiede I). 32; 63.
 LAAKSO, REINO JUHANI, FK. (Kemia ja tavaraoppi). 31; 64.
 WOIVALIN, PERTTI KALEVI, FK. (Talousmatematiikka ja tilastotiede).
 38; 64.
 KORPELA, ASKO JUHANI, KTK. (Kansantaloustiede). 37; 61.
 Vt. RUUHELA, REIJO TUOMAS, Ekon. (Liiketaloustiede I). 35; 60.
 Vt. HAKALA, PIRKKO SINIKKA, Ekon. (Liiketaloustiede I). 36; 60

- Vt. GUSTAFSSON, KAJ MAURITZ, Ekon. (Liiketaloustiede II). 37; 61.
 Vt. LARMOLA, EERO ANTERO, Ekon. (Liiketaloustiede I). 37; 61.
 Vt. HAKALA, EEVA ESTERI, Kartografi. (Talousmaantiede). 26; 61.
 Vt. JAHNUKAINEN, IIRO AUGUST, Ekon. (Liiketaloustiede II). 38; 62.
 Vt. KOSKIMIES, ERKKI JAAKKO EINARI, VT. (Kauppaoikeus). 34; 63.
 Vt. UOTILA, OLLI PERTTI JOHANNES, LTK. (Talousmatematiikka ja tilastotiede). 39; 63.
 Vt. LINDHOLM, HARRY PAAVO, Ekon. (Liiketaloustiede II). 39; 63.
 Vt. CHYDENIUS, SEIJA LEENA MARJATTA, Ekon. (Liiketaloustiede II). 41; 64.

Eläkkeellä olevat opettajat ja virkailijat

- FORSBERG, NAIMA VIKTORIA, englannin kielen lehtori. 84; täysinpalv. 48.
 VIRTANEN, NIILLO PAAVO, FM. kirjastonhoitaja. 05; sai eläkkeen 56.
 HILDÉN, BROR ERIK, FM, saksan kielen lehtori. 84; täysinpalv. 54.
 KIVIKOSKI, ERNST ENSIO, talousmatematiikan professori. 91; täysinpalv. 58.

Viran- ja toimenhaltijat

Korkeakoulun sihteeri ja taloudenhoitaja

- TARPILA, OLLI PERTTI, VT. 19; 51.

Kanslerin sihteeri

- SARAKONTU, MATTI VELI, KTM. 33; 58.

Kanslia

- TASKINEN, ELLI MARIA, VTM. Kamreeri. 06; 50.
 MÄKIPÄÄ, SYLVI ANNA-KRISTIINA, Kanslisti. 05; 50.
 BORG, TAIMI ELINA, Kanslisti. 25; 50.
 KAARTOTIE, ARJA AINIKKI, Kanslisti. 19; 52.
 LUUKKANEN, LISA MARITA SOFIA, Kanslisti. 20; 59.
 KAINULAINEN, HELKA TUULIKKI, Kanslisti. 15; 61.
 HALME, KERTTU TELLERVO, Kassanhoitaja. 22; 62.
 LYYTINEN, EBBA ANN-SOFI, Kanslisti. 20; 63.

Kirjasto

- NURKKALA, AINO LEMPI LAHJA, VTM. Kirjastonhoitaja. 04; (27) 60.
 WEGELIUS, PIRKKO ONERVA, FK, Kirjaston amanuenssi. 29; (51) 60.

TAMMINEN, KAISA KYLLIKKI, FM, Kirjaston amanuenssi. 22; 60.
 RUOKONEN, KYLLIKKI AINO ANNELI, FM, Kirjaston amanuenssi.

33; 60.

VAISTO, ERKKI YRJÖ, HOK, Kirjaston amanuenssi. 35; 61.

KEMPPINEN, TYYPNE, Konekirjoittaja. 03; 63.

LEHTONEN, RITVA TYTTI ILONA, Kirjastoapulainen. 42; 60.

Laboratorio

KAINULAINEN, YRJÖ, Laboratoriomestari. 16; 53.

MYLLYRINNE, SULO KULLERVO, Laboratorioapulainen. 36; 51.

Vahtimestarit

NURMI, AARNE ANSHELM, Ylivahtimestari. 96; 50.

SUNDSTRÖM, JOHAN EDVIN, Vahtimestari. 15; 53.

LAINNE, NILO ORVO, Vahtimestari. 17; 63.

LAUKKANEN, KEIJO TAPIO, Vahtimestari. 44; 62.

Puhelinkeskus

TÖTTERMAN, KAARINA ELISABETH, Keskuksenhoitaja. 19; 50.

Konemestari ja talonmies

TÖTTERMAN, JOHAN GUNNAR, Konemestari. 16; 50.

LINDSTRÖM, KNUT VILHELM, Talonmies. 31; 62.

II Yleisiä tietoja

Opiskelijain lukumäärä

Heinäkuun 31 päivänä 1963 päättyneen hakuajan kuluessa korkeakoulun varsinaisiksi oppilaiksi pyrki 905 ylioppilasta (edellisenä vuonna 896), joista ensisijaisesti ekonomin tutkinnon suorittajiksi 562 (miehiä 348, naisia 214) ja kirjeenvaihtajan tutkinnon suorittajiksi 343, kaikki naisia. Hakijoista hyväksyttiin yhteensä 474 eli 52,4 %. Hyväksytyistä oli ekonomin tutkintoa opiskelevia 318, niistä miehiä 217 ja naisia 101, sekä kirjeenvaihtajan tutkintoa opiskelevia 156 (kaikki naisia). Lisäksi hyväksyttiin, kuulustelun jälkeen, ekonomin tutkintoa suorittamaan merkonomi, joka ei ollut suorittanut ylioppilastutkintoa. Hyväksytyistä aloitti opiskelun 415 henkilöä. Kertomusvuoden päättyessä oli korkeakoulussa ensimmäistä loppututkintoa varten opintoja harjoittavia oppilaita yhteensä 1258, edellisen vuoden vastaavan luvun oltua 1218.

Kauppätieteiden kandidaatin tutkinnon suorittajiksi on kertomusvuoden aikana hyväksytty 103 henkilöä, joista ekonomeja 70, kirjeenvaihtajan tutkinnon suorittaneita 17, dipl.insinöörejä 6, lainopin kandidaatteja 6, valt.kandidaatteja 2, metsänhoitajia 2. Ekonomin, kirjeenvaihtajan ja kauppat.kandidaatin tutkintoa varten opiskelevia oli lukuvuoden lopussa yhteensä 1551. Lukuvuoden päättyessä oli kauppatieteiden kandidaatin tutkintoa varten opiskelevia 293; edellisen lukuvuoden päättyessä vastaava luku oli 252.

Ylimääräiseksi tai kuuntelijaoppilaaksi on hyväksytty 15 henkilöä.

Kertomusvuoden aikana on ekonomin tutkinnon suorittanut 208 opiskelijaa, kirjeenvaihtajan tutkinnon 95 opiskelijaa, kauppatieteiden kandidaatin tutkinnon 14 henkilöä.

Kanslerin ja rehtorin toimet

Kanslerina on koko lukuvuoden ajan toiminut prof. *Bruno Suviranta*. Hänen ollessaan ulkomaanmatkan takia 24. 8.—6. 9. 1963 ja sairas-

loman takia 14. 4.—30. 4. 1964 välisen ajan estynyt virkaansa hoitama, rehtori on perussääntöjen 11 §:n mukaisesti toiminut hänen sijaisenaan.

Rehtorina on ollut prof. *Pekka Heinänen* ja vararehtorina prof. *Jaakko Honko*.

Kauppakorkeakoulun hallintoa koskevia tapahtumia

Valtuuskunta

Korkeakoulun valtuuskunta on kertomusvuoden aikana kokoontunut kaksi kertaa.

Syyskokouksessaan marraskuun 29 p:nä valtuuskunta hyväksyi talousarvion vuodeksi 1964. Hallituksen jäseniksi tammikuun 1 p:nä 1964 alkavaksi kolmivuotiskaudeksi se valitsi uudelleen erovuorossa olevat jäsenet teollisuusneuvos *Olli Caloniuksen*, vuorineuvos *Ilmo Nurmelan* ja kauppaneuvos *Severi Saarisen*. Virallisten asiain käsittelyn päätyttyä rehtori kertoi valtuuskunnan edellisen kokouksen jälkeen tapahtuneista virkanimityksistä ja erinäisistä muista korkeakoulua koskevista seikoista. Välittömästi kokouksen päätyttyä lehtori *C.-A. von Willebrand* esitteli opetusnäyttein korkeakoulun uutta kielilaboratoriota.

Vuosikokouksessaan maaliskuun 18 p:nä 1964 valtuuskunta valitsi puheenjohtajakseen v:ksi 1964 uudelleen vuorineuvos *J. W. Waldenin* ja varapuheenjohtajakseen samoin uudelleen vuorineuvos *Eero Viiman*. Hallituksen vuosikertomus hyväksyttiin, korkeakoulun tilinpäätös vahvistettiin ja hallitukselle myönnettiin yksimielisesti vastuuvapaus. Vuoden 1964 tilejä tarkastamaan valittiin uudelleen entiset tilintarkastajat: professori *Martti Saario*, johtaja, KTM, KHT *Tyko Vanhala* sekä KTM, KHT *Olle V. Salmi*, jonka viimeksimainitun tehtävänä on toimia myös valvontatarkastajana. Varatilintarkastajiksi valittiin samoin entiset, nimittäin kauppaneuvos *Aulis Kauppinen* ja kauppaneuvos *Arvi Raikkala*. Rehtori *Heinänen* esitti selonteon korkeakoulun toiminnasta syyskokouksen jälkeiseltä ajalta. Välittömästi kokouksen päätyttyä professori *Huugo Raninen* esitelmöi Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen organisaatiosta ja toiminnasta.

Valtuuskunnan kokoonpanossa on tapahtunut toimintavuoden aikana seuraavat muutokset. Niistä jäsenistä, jotka tammikuun 1 päivänä joutuivat erovuoroon, ovat asianomaiset järjestöt valinneet uudelleen valtuuskunnan jäseniksi kolmivuotiskaudeksi 1964—1966 seuraavat: apulaisjohtaja *Börje Ahlström* (Kymenlaakson kauppakamari), toimitusjohtaja *Torsten Karkkila* (Vaasan kauppakamari), kauppaneuvos *Aulis*

Kauppinen (Liikesivistysrahasto), toimitusjohtaja *H. O. Kurikka* (Etelä-Pohjanmaan kauppakamari), kauppaneuvos *Alwar Niklander* (Liikesivistysrahasto), vuorineuvos *Uolevi Raade* (Turun kauppakamari), toimitusjohtaja *Osmo Toikka* (Liikesivistysrahasto), vuorineuvos *J. W. Walden* (Liikesivistysrahasto), vuorineuvos *Eero Viima* (Helsingin kauppakamari) ja kauppaneuvos *Artturi Virtanen* (Liikesivistysrahasto). Riihimäen-Hyvinkään kauppakamari on valinnut jäseneksi valtuuskuntaan konttoripäällikkö, ekon. *Urho Koskisen* ja Oulun kauppakamari toimitusjohtaja, varakonsuli ekon. *Olavi Hulkon* sekä Liikesivistysrahasto edenneen toimitusjohtaja *Olavi Luumin* tilalle toimitusjohtaja kauppat. maist. *Pauli J. Wiron*.

Hallitus

Hallitus on kertomusvuoden aikana kokoontunut 7 kertaa. Perussääntöjen 20 §:n mukaisesti se on käsitellyt pääasiallisesti korkeakoulun hallintoon kuuluvia taloudellisia asioita. Kokouksessaan tammikuun 29 p:nä hallitus valitsi puheenjohtajakseen v:ksi 1964 edelleen toimitusjohtaja, KTK, KTT h.c. *Eino Hirvosen* ja varapuheenjohtajakseen samoin edelleen pääjohtaja, VT *Matti Virkkusen*. Niistä asioista, joita hallituksen kokouksissa on käsitelty, kerrotaan eri yhteyksissä tässä kertomuksessa.

Opettajaneuvosto

Opettajaneuvosto on lukukausien aikana kokoontunut eräitä poikkeuksia lukuunottamatta joka toinen perjantai. Lisäksi on pidetty tarvittaessa muina aikoina kokouksia, mm. elokuussa uusien oppilaiden valitsemista varten. Päätökset, joita on kokouksissa tehty, ja toimenpiteet, joita on suoritettu, tulevat suurelta osalta selostetuiksi eri asiain yhteydessä tässä kertomuksessa.

Virat ja toimet

P r o f e s s o r i n v i r a t

Kuten edellisessä vuosikertomuksessa mainittiin, oli avoinna olevan kansantaloustieteen professorin viran hakijoille myönnetty pätevyötmisaika päättynyt huhtikuun 4 päivänä 1962 ja asiantuntijoiksi oli tämän ajankohdan jälkeen pyydetty professorit *Gösta Mickwitz* ja *Lars Wahlbeck* sekä pankinjohtaja FT *Reino Rossi*. Sittenkuin asiantuntijat

olivat antaneet lausuntonsa, pitivät jälellä olevat hakijat, dosentit *Jouko Paakkanen* ja *Fedi Vaivio* näyteluentonsa lokakuun 11 päivänä 1963. Samana päivänä pitämässään kokouksessa opettajaneuvosto julisti molemmat hakijat kelpoisiksi virkaan. Sitten kun hakija *Vaivio* lokakuun 18 päivänä 1963 oli peruuttanut hakemuksensa, opettajaneuvosto kokouksessaan lokakuun 25 päivänä 1963 asetti jälellä olevan hakijan dosentti Paakkasen ehdolle virkaan. Marraskuun 26 päivänä 1963 tekemällään päätöksellä kansleri nimitti dosentti KTT *Jouko Sakari Paakkasen* kansantaloustieteen professorin virkaan tammikuun 1 p:stä 1964 lukien. Professori Paakkanen astui virkaansa maaliskuun 12 päivänä 1964 pitämällä julkisen esitelmän aiheesta: Ajatuksia kansantaloustieteestä ja sen opetuksesta Kauppakorkeakoulussa.

Valtioneuvosto oli toukokuun 26 p:nä 1961 tekemällään päätöksellä antanut Kauppakorkeakoululle oikeuden muuttaa kansantaloustieteen lehtorin viran valtionapuun oikeuttavaksi saman aineen apulaisprofessorin viraksi. Kokouksessaan lokakuun 11 päivänä 1963 opettajaneuvosto käsitteli kysymystä viran muuttamisesta ja päätti tällöin, ottaen huomioon aineessa annettavan opetuksen tarpeen, esittää kanslerille, että kansantaloustieteen lehtorinvirka muutettaisiin saman aineen varsinaisen professorin viraksi, jonka opetusala on kansantaloustiede, erityisesti liiketaloustieteeseen liittyviltä osiltaan, sekä että dosentti, lehtori *Fedi Vaivio*, jonka opettajaneuvosto samana päivänä oli todennut täyttävän tämän viran kelpoisuusehdot, oman suostumuksensa mukaisesti siirrettäisiin ja nimitettäisiin tähän muutettuun virkaan. Tästä opettajaneuvoston tekemästä esityksestä kansleri pyysi korkeakoulun hallituksen lausunnon. Kokouksessaan lokakuun 17 p:nä 1963 hallitus päätti puoltaa opettajaneuvoston tekemää viran muuttamisesitystä ja antoi omalta osaltaan siihen suostumuksensa. Päätöksellään lokakuun 18 p:nä 1963 kansleri suoritti mainitun lehtorin viran muuttamisen kansantaloustieteen varsinaisen professorin viraksi ja nimitti dosentti, lehtori, KTT *Fedi Lennart Vaivion* kansantaloustieteen professorin virkaan. Professori *Vaivio* astui virkaansa joulukuun 12 p:nä 1963 pitämällä julkisen esitelmän aiheesta ”Taloustieteen asema tiedon kentässä”.

Kuten edellisessä vuosikertomuksessa on selostettu, oli avoinna olevaa kauppaoikeuden professorin virkaa hakenut lokakuun 22 p:nä 1962 päättyneen määräajan kuluessa professori LaT *Pertti Muukkonen*. Sitteenkun pyydyet asiantuntijat professorit *Curt Olsson* ja *Simo Zitting* olivat antaneet lausuntonsa ja hakija *Muukkonen* oli pitänyt lokakuun 25 p:nä 1963 näyteluentonsa, opettajaneuvosto mainittuna päivänä pitämässään kokouksessa julisti hänet kelpoiseksi kauppaoikeuden professorin virkaan sekä asetti hänet siihen ehdolle. Päätöksellään marraskuun

26 p:nä 1963 kansleri nimitti professori LaT *Pertti Juhani Muukkosen* kauppaoikeuden professorin virkaan tammikuun 1 p:stä 1964 lukien. Professori Muukkonen astui virkaansa maaliskuun 12 p:nä 1964 pitämällä julkisen esitelmän aiheesta ”Kauppaoikeus siviilioikeuden osana”.

Avoimna oleva liiketaloustieteen professorin virka, jonka haettavaksi julistaminen kanslerin huhtikuun 5 p:nä 1963 antamalla päätöksellä oli siirretty syyslukukauden 1963 alkuun, julistettiin haettavaksi syyskuun 6 p:nä 1963. Lokakuun 7 p:nä päättyneen määräajan kuluessa virkaa haki MMT *Jouko Einola*, joka pyysi vuoden lisäaikaa pätevyytensä täydentämistä varten. Kokouksessaan lokakuun 11 päivänä 1963 opettajaneuvosto myönsi hänelle pätevyymisaikaa lokakuun 7 p:ään 1964. Virkaa hoitamaan on määrätty edelleen lukuvuonna 1964—65 professori *Jaakko Honko* oman virkansa ohessa siinä laajuudessa kuin se annettavan opetuksen vuoksi on välttämätöntä.

Päätöksellään toukokuun 8 p:nä 1964 kansleri myönsi professori *Mikko Tammiselle* virkavapauden tieteellistä tutkimustyötä varten syyslukukaudeksi 1964.

Kokouksessaan joulukuun 13 p:nä 1963 opettajaneuvosto valitsi professori *Martti Saarion* promoottoriksi kolmivuotiskaudeksi 1964—1966.

A p u l a i s p r o f e s s o r i n v i r a t

Avoimna olevan talousmatematiikan ja tilastotieteen apulaisprofessorin viran hakijalle FT *Jouko Manniselle* myönnetty lisäpätevyymisaika päättyi lokakuun 8 p:nä 1963. Tri Manninen peruutti hakemuksensa virkaan lokakuun 9 p:nä 1963. Virka julistettiin uudelleen haettavaksi saman lokakuun 25 p:nä. Seuraavan marraskuun 25 p:nä päättyneen määräajan kuluessa virkaa haki FT *Jouko Manninen*, joka pyysi vuoden lisäaikaa pätevyytensä täydentämistä varten. Kokouksessaan marraskuun 29 p:nä 1963 opettajaneuvosto myönsi hänelle pätevyymisaikaa marraskuun 25 päivään 1964.

Kanslerin päätöksellä toukokuun 16 p:nä 1963 perustettu englannin kielen apulaisprofessorin virka, jonka haettavaksi julistaminen oli siirretty syyslukukauden 1963 alkuun, julistettiin haettavaksi syyskuun 6 p:nä 1963. Seuraavan lokakuun 7 p:nä päättyneen hakuajan kuluessa virkaa haki dosentti FT *Erkki Penttilä*. Kokouksessaan lokakuun 10 p:nä opettajaneuvosto pyysi asiantuntijoiksi antamaan lausuntonsa hakijan tieteellisestä pätevyydestä professorit *Tauno Mustanojan* ja *Y. M. Biesen*. Sittenkun asiantuntijat olivat antaneet lausuntonsa ja hakija Penttilä oli pitänyt tammikuun 17 p:nä 1964 näyteluentonsa opettajaneuvosto samana päivänä pitämässään kokouksessa julisti hänet kelpoi-

seksi englanninkielen apulaisprofessorin virkaan sekä asetti hänet siihen ehdolle. Helmikuun 17 p:nä tekemällään päätöksellä kansleri nimitti dosentti FT *Erkki Aulis Penttilän* englannin kielen apulaisprofessoriksi maaliskuun 1 päivästä 1964 lukien.

Kanslerin päätöksellä toukokuun 16 p:nä 1963 perustettu saksan kielen apulaisprofessorin virka, jonka haettavaksi julistaminen oli siirretty syyslukukauden 1963 alkuun, julistettiin haettavaksi syyskuun 6 p:nä 1964. Seuraavan lokakuun 7 p:nä päättyneen hakuajan kuluessa virkaa hakivat dosentti FT *Eero Alanne* ja professori FT *Erich Kunze*, joista jälkimmäinen pyysi viiden kuukauden lisäaikaa pätevyytensä täydentämistä varten. Kokouksessaan lokakuun 11 p:nä opettajaneuvosto myönsi molemmille hakijoille lisäaikaa maaliskuun 7 p:ään 1964 saakka. Ennen lisäpätevoitymisajan päättymistä molemmat hakijat jättivät täydennykset hakemuksiinsa. Asiantuntijoiksi antamaan lausuntonsa hakijoiden tieteellisestä pätevydestä hakemaansa virkaan, opettajaneuvosto pyysi professori *Olav Brattegårdin* Bergenistä sekä professori *Peter Jørgensenin* Kööpenhaminasta. Asiantuntijat eivät vielä ole antaneet lausuntojaan. Virkaa hoitamaan toistaiseksi ja enintään siksi kunnes se vakinaisesti täytetään on määrätty Helsingin yliopiston professori, dosentti *Kaj B. Lindgren*.

Vaihtuva-alainen apulaisprofessorin virka, joka kanslerin toukokuun 17 p:nä 1963 tekemällä päätöksellä oli siirretty talousmaantieteestä liikeloustieteeseen ja jonka haettavaksi julistaminen oli lykätty vuoden 1964 alkuun, julistettiin haettavaksi tammikuun 17 päivänä 1964. Seuraavan helmikuun 17 p:nä päättyneen määräajan kuluessa virkaa hakivat lehtorit KTL *Leo Ahlstedt* ja KTM *Kyösti Pulkkinen*, jotka molemmat pyysivät vuoden lisäajan pätevyytensä täydentämistä varten. Kokouksessaan helmikuun 21 p:nä opettajaneuvosto myönsi heille lisäpätevoitymisäikää helmikuun 17 p:ään 1965.

Dosentin toimet

Dosentti *Aimo O. Aaltonen* on saanut lukuvuodeksi 1964—65 vapautuksen dosentin luennoimisvelvollisuudesta sekä dosentti *Erik Erämetsä* vapautuksen puolesta opetusvelvollisuudesta lukuvuodeksi 1963—64 ja 1964—65. Dosentti *Irma Rantavaara* on saanut vapautuksen dosentin luennoimisvelvollisuudesta syyslukukaudeksi 1963 sekä pyynnöstään kanslerin päätöksellä joulukuun 19 p:nä 1963 eron englannin kielen dosentin toimesta.

FT *Kustaa Hautalan* ja *Keijo Alhon* jätettyä, edellinen joulukuun 9 p:nä 1959 ja jälkimmäinen joulukuun 12 p:nä 1960, opettajaneuvostolle

anomuksensa, että heidät nimitettäisiin taloushistorian dosenteiksi, opettajaneuvosto kokouksessaan tammikuun 27 päivänä 1961 päätti siirtää hakemusten käsittelyn siksi kunnes tällöin vireillä olevat ekonomin tutkinnon opetussuunnitelman uudistamista koskevat toimenpiteet oli loppuunsaatettu. Kokouksessaan helmikuun 16 päivänä 1962 opettajaneuvosto päätti, että se tulee esittämään korkeakouluun nimitettäväksi vain yhden taloushistorian dosentin, koska oppiaineen asema korkeakoulun opetusohjelmassa ei edellytä aineessa enempää opettajavoimia. Kokouksessaan joulukuun 13 päivänä 1963 opettajaneuvosto vielä päätti, että dosentiksi pyrkivien tieteellisten ansioiden keskinäisessä vertailussa on vertailuajankohtana pidettävä saman joulukuun 3 päivää, johon mennessä molemmat hakijat olivat toimittaneet heiltä pyydytetyt täydennykset hakemuksiinsa sekä ilmoittaneet hakemustensa edelleen olevan voimassa. Asiantuntijoiksi antamaan lausuntonsa hakijoiden tieteellisestä pätevyydestä suostuivat opettajaneuvoston pyynnöstä professori *Sven-Erik Åström* ja dosentti *Gunvor Kerkkonen*. Sittenkun asiantuntijat olivat antaneet lausuntonsa ja hakijat olivat huhtikuun 3 päivänä 1964 pitäneet näyteluentonsa, opettajaneuvosto kokouksessaan toukokuun 8 päivänä 1964 julisti molemmat hakijat kelpoisiksi taloushistorian dosentin toimeen ja asetti toimeen ehdolle ensimmäiselle sijalle filosofian tohtori *Keijo Alhon* ja toiselle sijalle filosofian tohtori *Kustaa Hautalan*. Ehdollepanosta on FT *Hautala* valittanut kesäkuun 6 p:nä 1964. Valitus on vielä ratkaisematta.

Lehtorinvirat, muut opettajan- ja assistentintoimet

Kuten edellisessä vuosikertomuksessa mainittiin, oli avoinna olevan liiketaloustiede II:n kolmannen lehtorin viran ainoalle hakijalle assistentti KTM *Martti Särkisillalle* myönnetty lisäaikaa pätevyiden täydentämistä varten marraskuun 5 p:ään 1963 saakka. Mainittuna päivänä hakija *Särkisilta* peruutti hakemuksensa. Virka julistettiin uudelleen haettavaksi marraskuun 15 p:nä 1963. Joulukuun 16 p:nä päättyneen määräajan kuluessa sitä hakivat KTM *Kyösti Pulkkinen* ja assistentti KTM *Martti Särkisilta*, jotka kumpikin pyysivät vuoden lisäaikaa pätevyytensä täydentämistä varten. Kokouksessaan tammikuun 17 p:nä 1964 opettajaneuvosto myönsi molemmille hakijoille lisäpätevyytensä aikaa joulukuun 16 p:ään 1964.

Avoinna olevan liiketaloustiede II:n neljännen lehtorin viran haettavaksi julistaminen oli kanslerin tammikuun 18 p:nä 1963 tekemällä päätöksellä siirretty syyslukukauden 1963 alkuun, kuten viime vuosikerto-

muksessa jo selostettiin. Kokouksessaan syyskuun 9 p:nä 1963 opettajaneuvosto päätti esittää kanslerille, että viran haettavaksi julistaminen siirrettäisiin edelleen syyslukukauden 1964 alkuun. Päätöksellään lokakuun 4 p:ltä 1963 kansleri antoi tähän suostumuksensa.

Kuten edellisessä vuosikertomuksessa selostettiin, oli kansleri huhtikuun 4 p:nä 1963 antanut suostumuksensa siihen, että avoinna olevan liiketaloustiede I:n toisen lehtorinviran haettavaksi julistaminen saadaan siirtää syyslukukauden 1963 alkuun. Kokouksessaan syyskuun 6 p:nä 1963 opettajaneuvosto julisti viran haettavaksi. Lokakuun 7 p:nä 1963 päättyneen määräajan kuluessa virkaa hakivat vt. lehtori KTK *Risto Järvinen*, assistentti KTK *Pertti Kettunen*, KTK *Jouko Lehtovuori* ja assistentti KTK *Veijo Riistama*, jotka kaikki pyysivät vuoden lisäaikaa pätevyytensä täydentämistä varten. Kokouksessaan lokakuun 16 p:nä 1964 opettajaneuvosto myönsi kaikille hakijoille lisäpätevöitymisaikaa lokakuun 7 p:ään 1964 saakka. Virkaa hoitamaan on määrätty toistaiseksi ja enintään siksi kunnes se vakinaisesti täytetään KTK *Risto Järvinen*.

Talousmaantieteeseen toukokuun 16 p:nä 1963 perustetun lehtorinviran haettavaksi julistaminen siirrettiin kanslerin toukokuun 27 p:nä antaman suostumuksen mukaisesti syyslukukauden 1963 alkuun. Kokouksessaan syyskuun 6 p:nä 1963 opettajaneuvosto julisti viran haettavaksi. Lokakuun 7 p:nä päättyneen määräajan kuluessa virkaa hakivat vt. lehtori FL *Jaakko Havukkala* ja KTL *Risto Laulajainen*. Kokouksessaan lokakuun 11 p:nä 1963 opettajaneuvosto pyysi asiantuntijoiksi antamaan lausuntonsa hakijoiden kelpoisuudesta professorit *Auvo Sän-tin* ja *Olavi Granön*. Sittenkun hakijat olivat helmikuun 7 p:nä 1964 pitäneet näyteluentonsa ja asiantuntijat sekä opettajaneuvoston lisäasiantuntijaksi pyytämä virkavapaana oleva talousmaantieteen professori *Stig Jaatinen* olivat antaneet lausuntonsa, opettajaneuvosto kokouksessaan huhtikuun 17 p:nä 1964 julisti molemmat hakijat kelpoisiksi talousmaantieteen lehtorin virkaan ja asetti virkaan ehdolle ensimmäiselle sijalle FL *Jaakko Havukkalan* ja toiselle sijalle KTL *Risto Laulajai-sen*. Päätöksellään toukokuun 19 p:nä 1964 kansleri nimitti FL *Jaakko Havukkalan* talousmaantieteen lehtoriksi kesäkuun 1 päivästä 1964 lukien.

Päätöksellään joulukuun 19 p:nä 1963 kansleri myönsi professori *Irma Rantavaaralle* eron englannin kielen lehtorinvirasta. Mainittu lehtorinvirka sekä toinen avoinna ollut englannin kielen lehtorinvirka, jonka haettavaksi julistamisen siirtämiseen vuoden 1964 alkuun kansleri oli elokuun 18 p:nä 1963 antanut suostumuksensa, julistettiin haettavaksi tammikuun 17 p:nä. Helmikuun 17 p:nä 1964 päättyneen määräajan kuluessa virkoja hakivat FK *Anna Dorsen*, FK *Esko Huttunen*, FM *Eila*

Laitinen, FM *Sirkka-Liisa Norko-Turja*, lehtori FM *Kirsti Olin*, FM *Hilka Sario* ja FM *Elsa Vuorinen*. Asiantuntijoiksi antamaan lausuntonsa hakijoiden kelpoisuudesta virkaan opettajaneuvosto pyysi professorit *T. M. Biesen* ja *Erik Erämetsän*. Ennenkuin asiantuntijat antoivat lausuntonsa, hakijat Dorsen, Huttunen ja Laitinen peruuttivat hakemuksensa. Sitten kun jällellä olevat hakijat Norko-Turja, Olin, Sario ja Vuorinen olivat pitäneet näyteluentonsa huhtikuun 17 p:nä 1964 ja asiantuntijat antaneet lausuntonsa, opettajaneuvosto kokouksessaan toukokuun 29 p:nä 1964 samalla kun se kymmenellä äänellä yhtä vastaan katsoi, ettei lehtori Kirsti Olinilla ollut vaadittavaa kelpoisuutta, julisti yksimielisesti hakijat Norko-Turjan, Sarion ja Vuorisen kelpoisiksi englanninkielen lehtorin virkaan ja asetti molempiin virkoihin ehdolle yksimielisesti hakija Norko-Turjan ja yhdellä äänellä kahta vastaan toiselle sijalle hakija Vuorisen ja kolmannelle sijalle hakija Sarion. Virkoja hoitamaan toistaiseksi ja enintään siksi kunnes ne vakinaisesti täytetään on määrätty FM:t *Norko-Turja* ja *Vuorinen*.

Avoimna ollut saksan kielen lehtorinvirka, jonka haettavaksi julistamisen siirtämiseen vuoden 1964 alkuun kansleri oli antanut suostumuksensa elokuun 18 p:nä 1963, julistettiin opettajaneuvoston tammikuun 17 p:nä tekemällä päätöksellä haettavaksi. Helmikuun 17 p:nä 1964 päättyneen määräajan kuluessa virkaa hakivat lehtori FM *Lyyli Hahla*, FM *Naimi Laine*, FM *Erkki Lautsila*, FK *Pauli Roinila* ja lehtori FK *Kaius Sulonen*. Asiantuntijoiksi antamaan lausuntonsa hakijoiden kelpoisuudesta virkaan opettajaneuvosto pyysi professorit *Pekka Kataran* ja *Kaj B. Lindgrenin*. Ennen kuin asiantuntijat olivat antaneet lausuntonsa hakija Roinila peruutti hakemuksensa. Sitten kun muut hakijat olivat huhtikuun 17 p:nä 1964 pitäneet näyteluentonsa ja asiantuntijat olivat antaneet lausuntonsa, opettajaneuvosto yksimielisesti, samalla kun se katsoi, ettei hakija Lyyli Hahlalla ollut vaadittavaa kelpoisuutta, julisti hakijat Laineen, Lautsilan ja Sulosen kelpoisiksi saksan kielen lehtorin virkaan ja asetti samoin yksimielisesti ehdolle virkaan ensimmäiselle sijalle hakija Sulosen, toiselle sijalle hakija Lautsilan ja kolmannelle sijalle hakija Laineen. Virkaa hoitamaan on määrätty toistaiseksi ja enintään siksi kunnes se vakinaisesti täytetään FM *Naimi Laine*.

Lehtori *Erkki Penttilän* tultua kanslerin helmikuun 17 p:nä 1964 tekemällä päätöksellä nimitetyksi englannin kielen apulaisprofessorin virkaan maaliskuun 1 päivästä 1964 lukien tuli englannin kielen lehtorin virka avoimeksi. Kokouksessaan helmikuun 21 p:nä 1964 opettajaneuvosto päätti esittää kanslerille, että viran haettavaksi julistaminen saataisiin siirtää enintään kevätlukukauden 1965 alkuun. Päätöksellään maaliskuun 24 p:nä 1964 kansleri antoi tähän suostumuksensa. Virkaa

hoitamaan toistaiseksi ja enintään siksi kunnes se vakinaisesti täytetään on määrätty Mr. *James Murray*, MA.

Assistentti *Martti Särkisilta* on syyslukukaudesta 1964 alkaen toistaiseksi määrätty mainonnan ylimääräiseksi opettajaksi.

KTM *Onni Heikkilä* ja FM *Urho Vapaavuori* on määrätty kevätlukukaudeksi 1964 liiketaloustiede II:n ylimääräisiksi opettajiksi.

FK, ekon. *Leena Porko* on määrätty lukuvuodeksi 1964—65 liiketaloustiede II:n ylimääräiseksi opettajaksi.

KTM *Asko Kousa* on syyslukukaudesta 1964 alkaen määrätty toistaiseksi ATK-tekniikan ylimääräiseksi opettajaksi.

Mr. *James Gregory* on määrätty lukuvuodeksi 1963—64 sekä Mr. *Donald Fields*, MA lukuvuodeksi 1964—65 englannin kielen ylimääräisiksi opettajiksi.

HuK:t *Klaus Häkkänen* ja *Seppo Soukkio* on määrätty ylimääräisinä opettajina avustamaan lehtori *Erkki Vierikko*a espanjan kielen opetuksessa syyslukukaudella 1964.

VT, LaL *Raimo Pekkanen* ja VT *Jaakko Koskimies* on määrätty edelleen 1. 1. 1964 alkavaksi 3-vuotiskaudeksi kauppa-oikeuden assistenteiksi.

LuK *Veli-Aunus Antila* on saanut 1. 2. 1964 lukien vapautuksen talousmatematiikan ja tilastotieteen vt. assistentin toimesta. FK *Pentti Voivalin* on määrätty talousmatematiikan ja tilastotieteen assistentiksi 1. 2. 1964 alkavaksi 3-vuotiskaudeksi.

FK *Juhani Laakso* on määrätty kemian ja tavaraopin assistentiksi 1. 2.—31. 7. 1964 väliseksi ajaksi sekä KTL *Risto Laulajainen* 1. 8. 1964 alkavaksi 3-vuotiskaudeksi.

Ekon. *Eero Autere* on saanut 1. 5. 1964 vapautuksen liiketaloustiede II:n vt. assistentin toimesta. Tätä tointa on määrätty 1. 5. 1964 lukien vt:nä toistaiseksi hoitamaan ekon. *Leena Chydenius*.

Virka ilija t

Professori *Fedi Vaivion* saatua tammikuun 31 p:nä 1964 pyynnöstään vapautuksen kanslerin sihteerin tehtävistä, on kansleri määrännyt sihteerikseen helmikuun 1 p:stä 1964 lukien assistentti KTM *Matti Sarakonnun*.

Tilapäiseksi vahtimestariksi on 1. 6. 1964 lukien toistaiseksi määrätty *Kaj Pentti Blomberg*.

Valtion apurahat tieteenharjoittajille

Nuoria tieteenharjoittajia varten osoitettiin korkeakoululle vuodeksi 1964 kolme apurahaa. Hakemusten perusteella kansleri opettajaneuvos-

ton ehdotuksen mukaisesti antoi apurahat assistenteille LAL, VT *Raimo Pekkaselle*, KTM *Veijo Riistamalle* ja KTM *Jukka Vihersaarelle*.

Valtion opintolainarahasto

Valtion opintolainarahaston neuvottelukunnassa on Kaupparkeakoulua edelleen edustanut prof. *Pekka Heinänen*. Hänen varamiehenään on ollut prof. *Mikko Tamminen*.

Korkeakoulun opintolainlautakunnassa ovat opettajakunnan edustajina olleet prof. *Martti Saario* puheenjohtajana, henkilökohtaisena varamiehenään apulaisprofessori *Erkki Penttilä* ja prof. *K. A. Telaranta*, henkilökohtaisena varamiehenään lehtori *Outeri Kallioniemi*. Ylioppilaskunnan edustajina ovat olleet kauppat.yo:t. *Matti Mare* ja *Pekka Niini*. Lautakunnan sihteerinä on toiminut ekon. *Kaj Gustafsson*.

Valtion opintotakauslautakunta

Lukuvuonna 1963—64 on 16. 1. 1959 korkeakouluissa opiskelevien ja niissä loppututkinnon suorittaneiden henkilöiden opintolainojen valtion takauksesta annettun lain mukaisesti myönnetty valtion takauksia opiskelulainoille.

Korkeakoulun opintotakauslautakunnassa ovat opettajakunnan edustajina lukuvuoden 1963—64 toimineet prof. *Martti Saario* puheenjohtajana, prof. *K. A. Telaranta* varapuheenjohtajana ja jäsenenä vt. lehtori *Sirkka-Liisa Norko-Turja*. Kaupparkeakoulun Ylioppilaskunnan edustajina ovat olleet kauppat.ylioppilaat *Matti Mare* ja *Pekka Niini*. Lautakunnan sihteerinä on toiminut ekon. *Kaj Gustafsson*.

ATK-kurssi

Lukuvuoden aikana pidettiin automaattista tietojenkäsittelyä koskeva luentokurssi. Kurssilla, jonka pituus oli 20 tuntia, käsiteltiin m.m. tietokoneiden kehitystä, rakennetta ja ohjelmointia sekä kaupallisia ATK-sovellutuksia. Luennoitsijana toimi KTM *Asko Kousa*. Kurssin kuuntelusta annettiin todistus 72 korkeakoulun opiskelijalle.

Suomen yliopistojen ja korkeakoulujen rehtorien neuvottelukokous

Kutsun otsikossa mainittuun kokoukseen oli esittänyt Oulun yliopisto, joka tällä kertaa vastasi järjestelyistä. Kokous pidettiin Oulussa huhtikuun 25. ja 26. päivinä 1964 isäntäkorkeakoulun rehtorin, prof. *Niilo Söyryngin* toimiessa puheenjohtajana. Hänen lisäksi olivat läsnä reh-

torit *Erkki Kivinen* Helsingin yliopistosta, *Jaakko Rahola* Teknillisestä korkeakoulusta, *Tauno Nurmela* Turun yliopistosta, *Oscar Nikula* Åbo Akademiasta, *Martti Takala* Jyväskylän kasvatustieteellisestä korkeakoulusta, *Paavo Koli* Yhteiskunnallisesta Korkeakoulusta, *Veikko Rislakki* Eläinlääketieteellisestä korkeakoulusta, *Axel Grandell* Svenska Handelshögskolan vid Åbo Akademiasta, *Auvo Sääntti* Turun kauppakorkeakoulusta ja *Pekka Heinänen* Kauppakorkeakoulusta sekä vt. rehtori *Ilmari Hustich* Svenska Handelshögskolanista ja vararehtori *Kyösti Angervo* Oulun yliopistosta.

Isäntien opastuksella tutustuttiin aluksi Oulun yliopiston vielä toistaiseksi hyvin hajallaan oleviin opetus- ja tutkimustiloihin sekä uudisrakennussuunnitelmiin, minkä jälkeen matka jatkui Oulujoelle. Täällä vieraille esitettiin ”maailman pohjoisimman lääketehaan” Medipolarin laitoksia ja nautittiin lounas tehtaan hallintoneuvoston puheenjohtajan, maaherra *Kalle Määttä*n toimiessa isäntänä. Varsinaisessa kokouksessa käsiteltiin rehtori Kolin alustamana kysymystä korkeakoulujen yhteistoiminnasta ja rehtori Kivisen esittelyn pohjalta ylioppilasasuntola-kysymystä. Varsinkin ensiksi mainittu alustus aiheutti erittäin vilkkaan ja laajan keskustelun, jossa kosketeltiin, paitsi varsinaista aihetta, myös eräitä tähän liittyviä korkeakoulupoliittisia probleemoja yleensä. Jo alustuksessa korostettiin yhteiskuntaan kohdistuvan tutkimuksen ja tämän tulosten valossa laadittujen ennusteiden merkitystä ratkaisuja tehtäessä. Ylioppilasasuntolakysymyksen osalta kokous esitti kantansa sanomalehdistön välityksellä julkilausuman muodossa. Illalla keskustelu jatkui vapaamuotoisena Oulun yliopiston tarjoaman päivällisen puitteissa. Seuraavana päivänä ohjelmassa oli tutustuminen Typpi Oy:n teollisuuslaitokseen, tehtaan tarjoama lounas ja päätteeksi Oulun kaupungin järjestämä vastaanotto.

Kotimaisten kauppakorkeakoulujen rehtorien kokous

Kauppakorkeakoulujen rehtorien kokous pidettiin maaliskuun 11 päivänä 1964 Svenska Handelshögskolanissa Helsingissä. Kokouksessa olivat läsnä Svenska Handelshögskolanin vt. rehtori prof. *Ilmari Hustich*, joka toimi kokouksen puheenjohtajana, Handelshögskolan vid Åbo Akademin rehtori prof. *Axel Grandell*, Turun Kauppakorkeakoulun rehtori prof. *Auvo Sääntti*, Kauppakorkeakoulun rehtori *Pekka Heinänen* sekä Svenska Handelshögskolanin vt. vararehtori, prof. *Gunnar Fougstedt*. Kokoukseen osallistui myös hallitussihteeri *Martti Nevalainen* Kauppa- ja teollisuusministeriöstä. Kokouksen kestäessä kauppa- ja teollisuusministeri *Aarno Niini* tarjosi lounaan osanottajille.

Käsiteltäviin asioihin kuuluivat mm. kysymys kauppatieteiden kandidaatin tutkintoa varten suoritettavan opiskelun tehostamisesta, Ekonomiliitto r.y:n esitys toimenpiteiksi kauppakorkeakoulujen tutkintojen asianmukaiseksi huomioonottamiseksi julkisen talouden virkojen pätevyysvaatimuksissa, kysymys kirjanpidon ja pikakirjoituksen lehtorien pätevyysvaatimuksista ja palkkaluokista sekä selvittely kauppakorkeakoulujen dosenttistipendeistä.

Ulkomaisia luennoitsijoita

Kauppakorkeakoulun kutsumina ovat seuraavat ulkomaiset luennoitsijat pitäneet julkisia luentoja:

Göteborgin Kauppakorkeakoulun liiketaloustieteen professori *Ulf af Trolle* 4. 10. 1963 aiheesta: Den svenska konkurrensbegränsningslagens inverkan på den svenska distributionens struktur.

Kööpenhaminan Kauppakorkeakoulun amanuenssi *Erik Johnsen* 22. 10. 1963 operaatioanalyysin keskeisistä ongelmista.

Stanfordin yliopiston professori *Kenneth J. Arrow* 18. 12. 1963 aiheesta: The Place of Insurance in Economic Theory.

Leningradin Valtionyliopiston dosentti, yliopistonlehtori *O. A. Jelisejeva* 13. 2. 1964 aiheesta: Hinnanmuodostus ja arvonvaikutus hinnanmuodostukseen sosialisessa taloudessa.

Tallinnan polyteknillisen instituutin taloustieteellisen tiedekunnan dekaani, yliopistonlehtori *E. J. Inti* 13. 2. 1964 aiheesta: Eestin SNT:n teollistaminen.

Ekon. lic. *Bo Strömbom* Göteborgin Kauppakorkeakoulusta 25. 3. 1964 aiheesta: Svensk verkstadsindustri i Syd-Amerika.

Luentoja kuulemaan kutsuttiin asianharrastajia sanomalehdistön välityksellä.

Fulbright-luennoitsijana on kevätlukukauden 1964 ollut professori *Gifford H. Symonds*, Case Institute of Technology, Cleveland, Ohio. Hänen antamaansa opetusta on selostettu kohdassa III A, Talousmatematiikka.

Lahjoitukset

Kauppakorkeakoulu on lukuvuoden aikana saanut vastaanottaa seuraavat lahjoitukset:

Oy Liikemainonta Ab 3.000:—, *Neste Oy* 1.000:—, *Eevi ja Eemil Tamminen säätiö* 1.500:—, *Opintoyhtiö Mainos-Junior* 100:—, *Sirkka ja Jussi Monosen säätiö* 10.000:—, *Naisekonomien kerho* 100:—, *Liikesivistysrahasto* 105.000:—, *Oy Weilin & Göös Ab* 10.000:— ja *HOP* 3.000:—.

Kauppakorkeakoulu kiittää kunnioittavasti kaikkia lahjoittajia.

Stipendivarat

Seuraavassa esitetään rahastojen pääomat 1. 1. 1964 siihen saakka kertyneine korkoineen. Miten korkovaroja on stipendeinä jaettu vuonna 1964, selostetaan jälempänä, luvussa VII.

Professori W. Bonsdorffin rahaston pääoma oli 65.880:46 ja korot 5.633:96. Rahastosta julistettiin haettavaksi 2.800:— ja jaettiin 500:—.

Vakuutusosakeyhtiö Fennian rahaston pääoma oli 10.000:— ja korot 2.386:50.

Herman Otto Geselliuksen stipendirahaston pääoma oli 484:86 ja korot 86:10.

Rudolf Geselliuksen stipendirahaston pääoma oli 339:45 ja korkovarot 93:62.

Hanna ja Eino Haapalan lahjoitusrahaston pääoma oli 135.025:62.

Helsingin Yleisen Ravintoyhdistyksen rahaston pääoma oli 991:50 ja kertyneet korot 88:64, josta julistettiin haettavaksi 85:— ja jaettiin 85:—.

Donovan Hjelmmannin stipendirahasto oli vuoden vaihteessa 101:11.

Kauppaneuvos Osk. Huttusen stipendirahaston pääoma oli 1.550:77 ja kertyneet korot 290:31. Rahastosta julistettiin tänä keväänä stipendinä haettavaksi 290:—, mikä jaettiin.

Kansallis-Osake-Pankin 40-vuotismuistorahaston pääoma oli 65.140:—.

Rahaston korkovarot olivat 6.772:77, joista julistettiin haettavaksi 6.760:— ja jaettiin 6.680:—.

Kalle Kaupin muistorahasto, pääoma 17.349:35 ja korko 1.330:67, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 1.330:—. Tunte mattoman tälle rahastolle lahjoittama pääoma korkoineen 32.018:90, josta annettiin apurahoja 800:—.

Kauppakorkeakoulun keräyksen Naistoimikunnan stipendirahasto, pääoma 20.000:—. Rahaston korkovarot olivat 1.936:33, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 1.930:—.

Kauppakorkeakoulun opettajien stipendirahaston pääoma oli 1.064:70 ja korkovarot olivat 173:72. Näistä julistettiin tänä keväänä korkeakoulun opettajien haettavaksi 170:—.

Kauppätieteiden Kandidaattiyhdistys r.y. Stipendirahasto, pääoma oli 8.552:62 ja korko 350:50, mistä julistettiin haettavaksi ja jaettiin 350:—.

Kilpiä Oy:n rahaston pääoma 11.063:35 ja korot 778:73, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 770:—.

Aleksanteri Konkosen lahjoitusrahaston pääoma oli 1.500:—. Rahaston korot olivat 89:40, joista julistettiin haettavaksi ja jaettiin 85:—.

Konttoritekniiikan palkintorahaston pääoma oli 165:23 ja kertyneet korot 13:68.

Maanviljelysneuvos Alfred Kordelinin stipendirahaston pääoma oli 3.360:17 ja korot olivat 236:33, joista tänä keväänä julistettiin haettavaksi ja jaettiin 230:—.

Kauppaneuvos Juho Lallukan muistorahaston pääoma oli vuoden vaihteessa 960:48 ja stipendeiksi käytettävät korot 78:30. Korkovaroista julistettiin tänä keväänä stipendinä haettavaksi ja jaettiin 75:—.

Kauppaneuvos K. H. Lehtisen stipendirahaston pääoma oli 2.133:52 ja korot 341:36. Rahastosta julistettiin tänä keväänä stipendinä haettavaksi ja jaettiin 340:—.

Kauppaneuvos I. Lindforsin rahasto, pääoma 20.000:— ja korot 1.943:—, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 1.940:—.

Luentosarjan rahaston pääoma oli 1.855:77. Rahastosta annettiin stipendinä 512:—.

Kauppaneuvos P. A. Luostarisen stipendirahaston pääoma oli 5.070:— ja korkovarot 392:83, joista tänä keväänä julistettiin stipendinä haettavaksi ja jaettiin 390:—.

Opintoyhtiö Mainos-Juniorin lahjoitus 100:— annettiin palkintona.

Kauppaneuvos Otto A. Malmin stipendirahaston pääoma oli vuoden vaihteessa 305:11 ja korot 146:15.

Oy Mars Ab:n stipendirahaston pääoma oli 2.438:54. Rahaston korot olivat 216:56, joista tänä keväänä julistettiin stipendinä haettavaksi ja jaettiin 210:—.

Tukkukauppias S. Mäntysen rahaston pääoma oli 12.084:57 ja korkovarot 839:57, joista julistettiin haettavaksi ja jaettiin 830:—.

Naisekonomit r.y:n lahjoitus 100:— annettiin palkintona.

Olga ja J. Nissisen stipendirahasto oli vuoden vaihteessa 774:85.

V. P. Nurmilahden muistorahaston pääoma oli 10.140:— ja korot 788:79, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 780:—.

Anni ja Samuli Pajarisen rahaston pääoma oli vuoden vaihteessa 620:— ja korot 100:44.

Gustav Pauligin stipendirahaston pääoma oli 10.647:— ja korot 831:68. Julistettiin stipendinä haettavaksi ja jaettiin 830:—.

Pohjolan stipendirahaston pääoma oli 2.364:75 ja korot 203:27, joista tänä keväänä julistettiin haettavaksi 200:—, mikä jaettiin.

Ekonomi L. Y. Sälénin rahaston pääoma oli vuoden lopussa korkoineen 149.319:34.

Kauppaneuvos Juhani Santaholman rahaston pääoma oli vuoden vaihteessa 653:51 ja korkovarot 56:69, joista tänä keväänä julistettiin stipendinä haettavaksi ja jaettiin 55:—.

Elin ja Evert Viktor Sellgrenin stipendirahaston pääoma oli 1.529:08 ja kertyneet korot 139:94, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 135:—.

Kauppaneuvos A. Sergejeffin stipendirahaston pääoma oli 37.548:12. Korkovarot eivät vielä ole korkeakoulun käytettävissä.

Oy G. W. Sohlberg Ab:n stipendirahaston pääoma oli 3.038:31 ja korkovarot 239:31, josta julistettiin haettavaksi 235:—, mikä jaettiin.

Senaattori Otto Stenrothin rahaston pääomä oli 225.000:— ja stipendeinä käytettävät voittovarot 27.000:—. Hakemusten perusteella jaettiin 20.156:—.

Oy Stockmann Ab:n 100-vuotisrahaston pääoma oli 60.260:04 ja korot 4.133:74, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 4.130:—.

Suomen Yhdyspankin Riemujuhlarahaston pääoma oli 30.312:96 ja korkovarot 2.258:34. Rahastosta julistettiin tänä keväänä matkastipendinä haettavaksi ja jaettiin 2.250:—.

Talous-Osakekaupan stipendirahaston pääoma oli 4.603:31 ja käytettävissä olevat korot 285:66. Koroista julistettiin haettavaksi 280:—, mikä summa jaettiin.

Tampereen Säästöpankin rahaston pääoma ja korot oli 119:38, mikä julistettiin haettavaksi ja jaettiin.

Eevi ja Eemil Tannisen Säätiön lahjoitus 1500:— julistettiin haettavaksi ja jaettiin.

Knut Wallinin stipendirahaston pääoma oli vuoden vaihteessa 252:46 ja korot 53:48, mistä julistettiin haettavaksi ja jaettiin 50:—.

Pankinjohtaja Birger Wegeliuksen rahasto oli vuoden vaihteessa 1.247:76 ja korot 64:38, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 60:—.

Weilin & Göösin stipendirahasto oli vuoden vaihteessa 56:078:26 ja korkovarot 4.973:30. Rahastosta jaettiin palkintoina seminaarikirjoituksista ja laudaturtutkielmista 4.570:—.

Professori Henrik Virkkusen muistorahaston pääoma oli 50.000:— ja korot 2.880:09, mistä julistettiin haettavaksi 1.500:—.

Kirjasto

(v. 1963)

Kirjaston kokoelmat lisääntyivät vuoden kuluessa 2.594 nidoksella, joista ostamalla saatiin 1.603 ja lahjoituksina tai vaihtoina 991 nidosta. Näiden lisäksi vietiin hankintakirjaan 539 nidosta aikakauslehtiä. Vuoden lopussa kirjaston nidospäärä oli n. 53.550.

Vuoden 1963 aikana kirjasto sai jälleen vastaanottaa huomattavia lahjoituksia. Professorinrouva Rauha Kauppi lahjoitti korkeakoulun kirjastolle edesmenneen professori Kalle Kaupin kokoelmista n. 700

nidosta arvokasta lainopillista kirjallisuutta. ASLA-varoista kirjasto sai osakseen 330 dollaria. Lahjoittajista mainittakoon lisäksi seuraavat: Oy Alkoholiliike Ab, Ambassade de France, Banco di Roma, Barclays Bank, Eduskunnan Kirjasto, Ekonomiliitto, Geologinen Tutkimuslaitos, Göteborgs Universitet, Handelshögskolan i Göteborg, Handelshögskolan i Stockholm, Handelshøjskolen i København, Handelsvertretung der Bundesrepublik Deutschland, Helsingin Yliopiston eri laitokset ja kirjasto, Hochschule für Welthandel in Wien, Hochschule für Wirtschafts- und Sozialwissenschaften Nürnberg, Hochschule St. Gallen für Wirtschafts- und Sozialwissenschaften, Jyväskylän Kasvatusopillinen Korkeakoulu, kauppakamarit, Kungl. Universitetet i Uppsala, Liiketaloustieteellinen Tutkimuslaitos, the London School of Economics and Political Science, Lunds Universitet, Neuvostoliittoinstituutti, Norges Handelshøyskole, Osuuskassojen Keskus Oy, tri Jorma Pohjanpalo, Pohjoismaiden Yhdyspankki, Princeton University, Sosialøkonomisk Institutt — Universitetet i Oslo, Suomen Metsätieteellinen Seura, Suomen Pankin Taloustieteellinen Tutkimuslaitos, Suomen Ulkomaankauppaliitto, kansleri Bruno Suviranta, Svenska Handelsbanken, Svenska Handelshögskolan, Taloudellinen Tutkimuskeskus, Tilastollinen Päätoimisto, Turun Yliopisto, Universität Bonn, Universität Erlangen-Nürnberg, Universität Wien, Universität zu Köln, Universität Zürich, Valtakunnansuunnittelutoimisto, Valtion Julkaisutoimisto, Warsovan tiedeakatemia, Wirtschaftshochschule Mannheim, Åbo Akademi. Useat koulut ja laitokset lahjoittivat kirjastolle vuosi- ja toimintakertomuksensa. Kirjasto esittää tässäkin yhteydessä kaikille lahjoittajille parhaat kiitöksensä.

Kirjaston käyttö on edelleen kasvanut. Kotilainoja annettiin 20.498, näistä lyhytaikaisia käsikirjastolainoja 2.325. Lisäksi lainattiin 7.555 nidosta lukusaliin. Kaukolainoja lähetettiin 311 nidosta ja saatiin 18. Vuoden aikana oli päiväkirjaan merkittyjä lukusalikäyntejä 13.228. Aikakauslehtikierrossa, johon osallistui 48 korkeakoulun opettajaa ja toimihenkilöä, oli 116 kotimaista ja 337 ulkomaista lehteä sekä 15 eri kirjaston uutuustiedotukset.

Kuten edellisinäkin vuosina järjestettiin uusille opiskelijoille kirjaston esittelytilaisuuksia ja eri aineiden seminaariryhmille annettiin opastusta kortistojen ja hakuteosten käytössä ja lähdekirjallisuuden etsinnässä.

Kirjaston hankinnoista ilmestyi vuoden aikana 10 uutuustiedotusta, jotka lähetettiin 270 laitokselle ja yksityiselle henkilölle.

Kirjasto ja lukusali olivat lukukausien aikana avoinna klo 9—20, lauantaisin 9—14, kesä- ja elokuussa klo 15—20 (lauantaisin kiinni).

Kirjastoon tuli v. 1963 453 aikakauslehteä, joista 337 ulkomaista.

Vuoden aikana on kirjastoon tilattu tai saatu lahjaksi (* merkityt) seuraavat uudet aikakauslehdet:

K o t i m a i s e t :

- Kehittyvä liikkeenjohto. Hki
- Mainosuutiset. Hki
- *Sosiaalivakuutus. Hki
- *Talousviesti. Hki
- Yhdyskuntasuunnittelu. Hki

U l k o m a i s e t :

- Allgemeines statistisches Archiv. Wiesbaden
- Allgemeines statistisches Bulletin. Brüssel
- *Allmän månadsstatistik. Sthlm
- Chefs d'entreprise. Lille
- The computer bulletin. London
- C.O.R.S. journal. Ottawa
- Economics of planning. Oslo

- Fichier bibliographique de l'entreprise. Paris
- Geographische Zeitschrift. Wiesbaden
- Information and control. New York
- Journal of accounting research. Chicago
- Journal of advertising research. New York
- The journal of economic abstracts. Cambridge, Mass.
- Der Markt. Wien
- *Michigan business review. Ann Arbor, Mich.
- *Overseas review. London
- Revue française de recherche operationelle. Paris
- Revue française de traitement de l'information. Paris
- Svensk emballage tidskrift. Sthlm
- Test. Viggbyholm

III Luennot ja harjoitukset kertomus- kautena 1963-64

A. KAUPPATIETEIDEN LISENSIAATIN JA KANDIDAATIN TUTKINTOJA VARTEN OPISKELEVILLE PIDETYT LUENNOT JA HARJOITUKSET

Liiketaloustiede I

Lisensiaattiseminaarissa, jota yhdessä ovat johtaneet professorit *Martti Saario* ja *Jaakko Honko*, on pidetty seuraavat esitelmät:

Kauppat.kand. *Jouko Lehtovuori*: Yrityksen käyttämätön kapasiteetti tulostekijänä. Kauppat.kand. *Pertti Kettunen*: Tuotteen elinikä ja tuoteinvestoinnit. Kauppat.maist. *Veijo Riistama*: Investointivaihtoehtojen edullisuuteen vaikuttavien komponenttien tarkastelua erityisesti pääomavaltaista yritystä silmällä pitäen. Kauppat.maist. *Kaarlo Vilanti*: Liikkeenjohdollinen suunnittelu budjettien avulla ja budjettien mukauttaminen muuttuneisiin olosuhteisiin. Kauppat.kand. *Risto Järvinen*: Tulostasoituskeinojen vaikutuksesta voitonjaon intressenttien kulu- ja tulo-osuuksiin tarkasteltuna lähinnä yrityksen kannalta ex ante. Kauppat.kand. *Veikko Jääskeläinen*: Integroiduista suunnittelulaskelmista yrityksessä erityisesti likviditeetin ja aikatekijän huomioon ottaen.

Liiketaloustiede II

Prof. *Mika Kaskimies* on luennoinut ja johtanut case-harjoituksia joka toinen viikko 2 t. kauppatieteiden kandidaatin tutkinnon arvosanoja liiketaloustiede II:ssa suorittaville. Harjoituksista on laadittu raportteja ja keskusteltu ryhmässä.

Kansantaloustiede

Seminaariharjoituksissa, joita ovat johtaneet professorit *Mikko Tamminen*, *Fedi Vaivio* ja *Jouko Paakkanen* (kevätlukukaudella) on pidetty seuraavat esitelmät ja alustukset:

Hallitussihteeri *Jermu Laine*, Suomen kartellilainsäädännön uudistaminen; ekonomi *Asko Korpela*, Suomen itsenäisyydenajan kauppasopimuspolitiikka; ekonomi *Sakari Korolainen*, Organisaation muodosta; kauppat.maisteri *Hans-Viktor Simolin*, Yhdysvaltojen maksutasevaja- vajuus tarkasteltuna 1950-luvun loppupuolelta lähtien; professori *Fedi Vaivio*, alustus kandidaatin tutkinnon cum laude approbatur- ja laudatur-arvosanojen kirjallisuusvaatimuksista; Mr. *Reijo G. Aho*, MA, alustus maksuvalmiusarvostus- eli likviditeettipreferenssihypoteesista; ekonomi *Olli-Pekka Nissinen*, Tiedon taso taloudellisen kasvun tekijänä; kauppat.maisteri *Kalevi Kailasvuori*, Maksutaselaskennan ongelmia; valuuttavarannon sekä maksutaseen ylijäämän ja vajauksen käsitteet.

Ylimääräinen opettaja Mr. *Reijo G. Aho*, M.A. (Michigan State University) on luennoinut cum laude approbatur-arvosanaa suorittaville syyslukukaudella 2 vt. kysyntäteoriaa sekä 2 vt. makrostatistiikkaa ja kevätlukukaudella 2 vt. yrityksen teoriaa sekä 2 vt. makrodynamiikkaa.

Kauppaoikeus

Professori *K. A. Telaranta* on syys- ja kevätlukukaudella luennoinut kauppaoikeuden keskeisistä kysymyksistä oikeustapausten valossa 1 vt.

Talousmatematiikka

Professori *Gifford H. Symonds* on luennoinut kevätlukukaudella 2 v.t. operaatiotutkimuksen menetelmistä ja pitänyt 2 seminaariesitelmää oligopolististen markkinain likeyritysmalleista.

Kieliopinnot yleensä

Professori *Kaj B. Lindgren* on luennoinut lukuvuoden aikana kielitieteen periaateoppia kaikkien kielten arvosanoja varten 1 vt.

Professori *Åke Granlund* on luennoinut syyslukukaudella yleistä foneetiikkaa 2 vt.

Englannin kieli

Apulaisprofessori *Erkki Penttilä* on lukuvuoden aikana luennoinut englannin kielen historiaa 2 vt., tyylioppia 1 vt., lauseoppia 1 vt. ja johtanut proseminaariharjoituksia 2 vt.

Lehtori *Philip Binham* on kevätlukukaudella luennoinut Shakespeare'n Macbethista 1 vt.

Espanjan kieli

Lehtori *Erkki Vierikko* on luennoinut sekä syys- että kevätlukukaudella 2 vt. nykyespanjan lauseoppia.

Ranskan kieli

Dosentti *Reino Hakamies* on luennoinut syyslukukaudella 2 vt. ranskan kielen lauseoppia ja kevätlukukaudella 2 vt. Ranskan kirjallisuuden historiaa.

Saksan kieli

Professori *Kaj B. Lindgren* on lukuvuoden aikana johtanut 2 vt. seminaariharjoituksia saksan kielen cum laude approbatur-arvosanaa varten.

Professori *Erik Erämetsä* on luennoinut syyslukukaudella saksan kieli-historiaa 1 vt. ja kevätlukukaudella saksan kielen sanavaraston kehityksestä 1 vt.

Vt. lehtori *C.-A. von Willebrand* on lukuvuoden aikana pitänyt suullisia sekä kirjallisia harjoituksia kumpiakin 1 vt.

Ruotsin kieli

Professori *Åke Granlund* on lukuvuoden aikana luennoinut 2 vt. nyky-ruotsia.

Suomen kieli

Dosentti *Jarl Louhija* on syys- ja kevätlukukaudella luennoinut suomen kielen kehityksestä 1 vt. ja tyylioppia 1 vt.

B. EKONOMIN JA KIRJEENVAIHTAJAN TUTKINTOJA VARTEN OPISKELEVILLE PIDETYT LUENNOT JA HARJOITUKSET

Koska pidetyt luennot ja harjoitukset on yksityiskohtaisesti selostettu lukuvuoden 1962—63 opetusohjelmassa, on tässä vuosikertomuksessa mainittu vain oleelliset poikkeukset vahvistetusta opetusohjelmasta sekä eri oppiaineissa pidetyt seminaariharjoitukset.

Liiketaloustiede I

Professori *Martti Saarion* johtamissa ja assistentti *Veijo Riistaman* ja vt. assistentti *Reijo Ruuhelan* avustamissa seminaarituloissa on pidetty seuraavat esitelmät:

Almi, Pekka, Amerikkalaiset taseet; *Backlund, Raija*, Aliarvostuksen eduista ja haitoista; *Erkkilä, Erkki-Jussi*, Käyttöomaisuuteen liittyviä tulostasoituksen mahdollisuuksia; *Helenius*,

Kari, Viiden autonomatukkuliikkeen vertaileva taseanalyysi vv. 1960—1962; *Herrala, Juhani*, Rajanvetoa rahoitus-, vaihto-, käyttö- ja ylimääräisen omaisuuden välillä; *Hokkanen, Matti*, TEL ja LEL työnantajan näkökulmasta katsottuina; *Isojunno, Antti*, Asunto-osakeyhtiön rahoituksen sopeuttaminen yhtiön ja osakkeenomistajien verotukseen; *Jyvälahti, Juhani*, Pääoma-voitto ja -tappio; *Järvinen, Pentti*, Työntekijäin asuntojen verotus; *Kapanen, Elina*, Myymälöiden kannattavuuden tarkkailu monimyymläyrytyksessä; *Kemppäinen, Erkki*, Laskentakorko ja verot; *Koskinen, Marja-Liisa*, Matka- ja edustuskustannukset ennakkoperinnässä ja lopullisessa verotuksessa; *Kuikka, Antero*, Fyysinen inventointi; *Laivo, Marja-Leena*, Harkintaverotuksen taloudellisista perusteista; *Mäkinen, Tuula-Marja*, Seurakuntien kirjanpito, *Mäntynen, Sirkka-Liisa*, Aliarvostus ja vähemmistöosakkaat; *Nevasoja, Unto*, Menevät ja tulevat maksut liikekirjanpidossa; *Niemi, Pirkko*, Rakennusyrityksen palkkakirjanpito; *Nieminen, Sakari*, Ostaa — valmistaa itse; *Niku-Paavola, Matti*, Takaisinsoituksesta; *Niskanen, Sirkka-Liisa*, Investointirahaston edut ja haitat; *Pitkänen, Ilkka*, Pukutehtaan valmistuskustannuslaskenta; *Rautava, Pertti*, Varaston optimaaliseen suuruuteen vaikuttavat tekijät ja niiden määrääminen; *Salmi, Aunus*, Sijoittamisesta asunto-osakkeisiin; *Saresma, Jorma*, Laskentakorkokanta ja osakkaiden odotukset; *Sulkakoski, Seppo*, Erään konepajan valmistuskirjanpito ja siihen tehtäviä parannuksia; *Suumu, Pentti*, Verovuoden loukkaamattomuus; *Vinberg Erkki*, Osamaksukaupan kirjanpidosta ja verotuksesta; *Virtanen, Reijo*, Sivu- ja pääkonttorin välinen kirjanpito sekä siihen liittyvin osin kirjanpitosääntö eräässä liikepankissa.

Professori *Jaakko Hongon* johtamissa ja assistentti *Veijo Riistaman* ja vt. assistentti *Eero Larmolan* avustamissa seminaaritulaisuuksissa on pidetty seuraavat esitelmät:

Alhainen, Raili, Kiinteistöjen verotusarvon määrääminen; *Arinperä, Tuulikki*, Kirja-arvostelu teoksesta: Bjarke Fog: Priskalkulation og prispolitik, en analyse af prisdannelsen i dansk industri; *Etola, Martti*, Yrityksen maksuvalmiuden suunnittelu ja valvonta; *Harjula, Jaakko*, Yrityksen optimikoko; *Heikkilä, Harri*, Taloudellisuus ja kannattavuus; *Heikkilä, Kari*, Palkkalaskennan lomakkeet ja palkkalaskennan järjestely teollisuusyrityksessä; *Huotari, Eine*, Pääoman tarpeen selvittäminen yritysessä; *Hyppönen, Mirjam*, Yhtiökokoukselle annettava tilintarkastuskertomus; *Hyytiäinen, Reino*, Osakkeiden merkintäoikeus; *Kaartinen, Ritva*, Verotusnäkökohtia osakeyhtiötä purettaessa; *Kallioniemi, Kari*, Uuden tuotteen kustannukset ja sen hinnan asettaminen; *Kinnunen, Matti*, Vähittäismyymälän sijaintipaikan valinta; *Kunnas, Aila*, Osakeyhtiöiden ja osuuskuntien verotus; *Laamanen, Salme*, Kustannusten alentamisen keinoista; *Laine, Kyllikki*, Tukkuliikkeen myyntialueittainen kannattavuustarkkailu; *Lavikkala, Irene*, Itsepalvelu- ja palveluliikkeen kustannusvertailua; *Lehtinen, Uolevi*, Liiketulon käsite meillä ja Ruotsissa; *Leino, Kaija*, Vuokrahuoneisto vai oma osakuoneisto; *Mikkola, Seppo*, Kannattavuuden valvonta moniosastoisessa vähittäiskaupassa; *Nissilä, Rauno*, Pay-off-period-menetelmä investointien edullisuuden arvostelussa; *Ottela, Leena*, Ulkomaiset investoinnit; *Raski Kari*, Tehtaan käynnissäpitämisen tai pysäyttämisen välinen vaihtoehtokustannuslaskelma; *Snäll, Pekka*, Varaston suunnittelu ja budjetointi; *Talvio, Seppo*, Varustamon kustannuslaskenta ja eräitä kannattavuusnäkökohtia; *Talvitie, Timo*, Sitovien tavaratilausten käsittely kirjanpidossa; *Tulla, Orvokki*, Empiirisistä kustannustutkimuksista; *Walden, Marja-Leena*, Piirteitä liiketaloustieteen kehityksestä; *Waris, Aatos*, Kustannusraporttien muokkaaminen organisaation eri portaita varten; *Vartiainen, Ilkka*, Ainekustannusten muodostuminen konepajateollisuudessa, erityisesti optimaalisen eräsuuruuden ja varastointiminimin kannalta; *Wartiavaara, Risto*, Yrityksen kannattavuuden valvonta investoinnin tuotto prosenttien avulla; *Virtanen, Kalervo*, Verovuoden loukkaamattomuus ja avoin tulostasointu.

Lehtori *Eero Arton* johtamissa ja assistentti *Pertti Kettusen* ja vt. assistentti *Eero Larmolan* avustamissa seminaaritulaisuuksissa on pidetty seuraavat esitelmät:

Aaltonen, Anneli, Controller'in asema ja tehtävät amerikkalaisessa yrityksessä; *Ansio, Kari*, Myynnin ja hallinnon kustannusten tarkkailu; *Heikkilä, Irma*, Tulostasausmahdollisuuksista pankeissa; *Hervala, Timo*, Yrityksen tulosbudjetti; *Hildén, Erkki*, ETK-tekniikka ja sen soveltamismahdollisuudet tuotantolaitoksen laskentatoimen piirissä; *Hiltunen, Esko*, Likviditeettibudjetin laatiminen sekä eräitä keinoja optimaalisen maksuvalmiustilan saavuttamiseksi; *Kivinen, Anja*, Lainachdot TEL:n alaisilla vakuutusyhtiöillä ja eläkesäätiöillä; *Klaus, Lasse*, Ulkoisten tekijöiden vaikutus taseiden tunnuslukuihin; *Köponen, Jouko*, Valmistuskirjanpidon rakenne ja kulku eräissä suuressa teollisuusyrityksessä; *Kähäri, Heikki*, Erään liikepankin talletilien hoito ETK-menetelmällä; *Laitinen, Maire*, Kirja-arvostelu teoksesta: Accounting in Soviet Planning and Management; *Louhimies, Pertti*, Tukkuliikkeen varastojen kiertonopeuden tarkkailu ja lisääminen sekä sen vaikutus kannattavuuteen; *Luhtanen, Heikki*, osastokohtainen kustannustarkkailu ja tuotteiden suhteellisen kannattavuuden arvostelu valmisvaate- tehtaassa; *Lyyränen, Kyösti*, Eri vakuutushaarojen kannattavuuslaskelmat; *Mäki, Seppo*, Asiakkaan maksama efektiivinen korko eri osamaksukaupoissa; *Niininen, Taisto*, ATK:yy:n siirtymiseen liittyvät toimenpiteet; *Numela, Aimo*, Sisäinen laskentatoimi eräissä merkkikorjaamossa; *Peippo, Martti*, Ennakkokalkyyliit eri tyyppisissä talonrakennustöissä ja niiden paikkansapitävyys; *Pekonen, Kari*, Ainemeneekin selvittäminen tuotekalkyylejä varten eräissä puusepäntehtaassa; *Pöysti, Elsa*, Erään yrityksen urakkatyön kannattavuus; *Rahikainen, Marja*, Työnjohto ja kustannustarkkailu; *Rönkkönen, Seppo*, Edellytykset kansankapitalismiin; *Saarimaa, Heikki*, Asiakoodaus ja ATK; *Saastamoinen, Erkki*, Tilintarkastus ja ETK; *Salmi, Risto*, Myynti- ja ostosesongin vaikutus yrityksen kustannuksiin; *Salojärvi, Pekka*, Eri monistus- ja painomenetelmät ja niiden kustannukset; *Salonen, Leila*, Aineeton käyttöomaisuus kirjanpidossa ja verotuksessa; *Sirva, Marja-Liisa*, Keskeytysvakuutuksesta; *Tamminen, Timo*, Kontrolli ja varmuus ETK:ssä; *Tapanaainen, Martti*, Erään teollisuusyrityksen palkkalaskenta ja sen liittyminen muuhun laskentatoimeen tietokonesovellutuksena; *Tulonen, Kaarina*, Normaalikalkyylin sopivuus hintapolitiikan perustaksi.

Liiketaloustiede II

Seminaariharjoituksissa, joita on johtanut professori *Huugo Raninen*, vt. assistentti *Iiro Jahnukaisen* avustamana, on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Ahloth, Tuula, Toimitusjohtajan vastuu; *Aukia, Jaakko*, Vakuutusosakeyhtiö Pohjolan organisaatiosta ja sen tulevasta kehityksestä; *Aumo, Marja-Leena*, Osuuskuntafuusio; *Drufva, Soile*, Sivuelin liikeyrityksessä; *Eklund, Kari*, Fuusion suorittaminen; *Glöersen, Eeva-Liisa*, Yhtynyt Paperitehtaata Osakeyhtiön sosiaalitoiminnasta ja sen organisoinnista; *Gustafsson, Klaus*, Suomen yksityinen tukkukauppa, sen tehtävät ja asema kauppatoiminnassa; *Jokinen, Riitta*, Organisaatiotutkimuksista lähinnä Taylor'in ja Fayol'in mukaan; *Ketomäki, Eeva*, Saneeraus osakeyhtiöissä; *Korhonen, Raili*, Komiteoista liikeyrityksen palveluksessa; *Lavikkala, Irene*, Henkilökunnan päällikön tehtävät; *Leino, Kaija*, Sisäinen suhdetoiminta liikeyrityksessä; *Mare, Matti*, Organisaation pitkän tähtäyksen mihitys- ja koulutusongelma; *Montonen, Pekka*, Tuotesuunnittelusta ja sen organisoinnista teollisuusyrityksessä; *Muhonen, Ilkka*, Kuljetustoiminnasta ja sen organisoinnista yrityksessä; *Mäki, Varpu*, Osakeyhtiöiden fuusioituminen; *Nevasoja, Unto*, Tietokoneiden lomakkeille rakenteellisesti asettamat vaatimukset ja lomakkeiden jatko-

käsittelylaitteiden merkitys; *Nilsson, Arja*, Raportit liikkeenjohdon apuna; *Nykanen, Pertti*, Soveltuvuustestit; *Okko, Marja-Leena*, Autoritaarinen ja demokraattinen johtajuus; *Otila, Jyrki*, Ulkoisen suhdetoiminnan hoito ja merkitys liikeyritykselle; *Ottela, Leena*, Tehokas valvonta liikkeen johdon ongelmana; *Paavolainen, Kari*, Koneosakeyhtiön organisaatio esimerkkinä teollisuuslaitoksen uudistetusta organisaatiosta; *Pajanen, Kristiina*, Automaattiseen tietojenkäsittelyyn siirtyminen Enso-Gutzeit Osakeyhtiössä; *Pajari, Riitta*, Konttorirationalisoinnista; *Paukkonen, Pirkko*, Finnish design ja jalometallialan pienyritys; *Peippo, Martti*, Lisä- ja muutostöiden teettäminen ja laskuttaminen valtion talonrakennustöissä. *Plaami, Otto*, Konttoripäällikön asema ja tehtävät suomalaisissa teollisuusyrityksissä; *Pulkkinen, Pirjo*, Konsultin tehtäväkenttä; *Päivinen, Osmo*, Teollisuusyrityksen ostotoiminnan organisoimisesta; *Rasilainen, Liisa*, Organisaatio-opilliset rakennekaaviot; *Repo, Helvi*, Liikearkisto liikkeenjohdollisena ongelmana; *Rinkinen, Vesa*, Johtaja- ja kollegiaalijärjestelmä; *Saari, Juhani*, Säästöpankilaitoksen organisaatio; *Saarivirta, Pertti*, Liikkeenjohdon käsite; *Salonen, Pekka*, Yrityksen organisaation kehittäminen; *Snäll, Pekka*, Delegointi liiketoiminnassa; *Stähle, Kaarina*, Rauma-Repola Osakeyhtiön organisaatio; *Sääksjärvi, Outi*, Kartellit liiketoiminnassa; *Tanskanen, Seppo*, Teollisen yrityksen kasvu liikkeenjohdollisena ongelmana; *Tonteri, Veikko*, Keskitys ja hajautus organisaatioperiaatteena; *Turunen, Tuula*, Erään teollisuusterästä toimittavan yrityksen markkinoinnista; *Walden, Kari*, Suomalais-italialaisesta yhtiöstä ja sen organisaatiosta.

Seminaariharjoituksissa, joita professori *Mika Kaskimies* on johtanut vt. assistentti *Kaj Gustafssonin* avustamana, on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Aaltola, Kari, Elokuva ja televisio kilpailijoina katselijoista; *Ahtiainen, Jaakko*, Motivaatio-tutkimukset markkinatutkimusten osana; *Eronen, Jarmo*, Syvyystutkimukset markkinoinnin apuna; *Etola, Martti*, Ostoskeskus lähinnä liiketekniseltä kannalta tarkasteltuna; *Hahla, Heikki*, Suomalaisesta designista ja Wärtsilä-yhtymä Oy sen viejänä; *Helenius, Kari*, Autotarvikkeiden ja -varaosien jakelutiet Suomessa; *Hellqvist, Harri*, Ostopaikan valintaan vaikuttavia tekijöitä; osuuskauppa/yksityiskauppa; *Herrala, Timo*, Sisäiset tilastot myynnin suunnittelussa; *Huotari, Eine*, Kosmeettisten tuotteiden käytön lisääntymisen edellytyksistä ja alan asiakaspiiristä; *Hyvärinen, Antero*, Suomen puutaloteollisuudesta ja siihen liittyvistä markkinointiongelmista; *Hyvönen, Marja-Leena*, Markkinatutkimuksen organisaatio yrityksessä; *Hyttiäinen, Reino*, Suomalaisen selluloosan markkinointi Länsi-Saksaan; *Kaartinen, Ritva*, Kuluttajien ostotottumukset; *Kaasalainen, Aino*, Perheen kulutuksesta ja perheenemännän osuudesta ostosten suorittamisessa; *Kalsta, Seppo*, Lukuarvotutkimukset; *Karake, Timo*, Maanalaisen tilan käyttö myymälänä Suomessa; *Keinänen, Esko*, Postikyselystä ja sen käytöstä markkinatutkimuksessa; *Kivinen, Anja*, Televisiomainonta ja sen tutkiminen Suomessa; *Lehtinen, Antti*, Vientiyhdistykset suomalaisen viejän apuna; *Lehtonen, Jouko*, Informatiivinen mainonta; *Linnainmaa, Matti*, Elintarvikealan vähittäiskaupan kehitys kohti suuria itsepalvelumyymälöitä; *Lumme, Sirkku*, Innovaatiot kulustustavaroita valmistavassa teollisuudessa; *Lyyränen, Kyösti*, Käytettyjen henkilöautojen ammattimainen kauppa Suomessa; *Majuri, Matti*, Markkinatutkimuslaitokset Suomessa ja niiden toimintatavat; *Mikkola, Seppo*, Punatiilen markkinoinnista maassamme; *Mujunen, Leo*, Tuontiyhdistys suomalaisen tuojan apuna; *Paasio, Jukka*, Kuluttajaneeli markkinatutkimuksessa; *Parantainen, Jouko*, Miten Suomen kilpailua edistävä lainsäädäntö suojelee kuluttajaa; *Rantanen, Esko*, Asiantuntijaelimen liittyminen yrityksen organisaatioon; *Ruotsalainen, Matti*, Maaseudun kulutuksesta ja kulutustavoista; *Seppälä, Raija*, Myyntiennusteiden laadintamenetelmistä; *Särkkä, Seppo*, Vientituotteemme jalostusasteen kohottaminen ja siihen liittyvä markkinointiproblematiikka; *Talvio, Seppo*, Merenkulun erikoistuminen ja

eräitä suursäiliökuljetukseen liittyviä näkökohtia; *Tervo, Tapani*, Osamaksukauppa ja kuluttaja; *Tiilikainen, Esko*, Kauppakamarilaitos; *Tuomela, Kari*, Lääkkeiden markkinoinnista; *Virtanen, Kalervo*, Teräksen markkinointi suuressa keskustukkuliikkeessä; *Virtanen, Reijo*, Vähittäismyymälöiden sijaintiin vaikuttavat tekijät sekä viimeaikainen kehitys Suomessa; *Walden, Riitta*, Discount house — uusi vähittäiskaupan muoto; *Wartiainen, Antero*, Mainosmäärärahan määräämistapoja.

Lehtori *Meeri Saarsalmen* johtamissa seminaariharjoituksissa on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat laatineet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Ahola, Asta, Palvelutyypin vähittäismyymälän muuttaminen itsepalvelumyymäläksi; *Airikkala, Reino*, Faktorianalyysin käytöstä markkinatutkimuksessa; *Baibulat, Törkän*, Suomalaisen kuluttajan ruokamenoista; *Capomaccio, Jean*, Virvoitusjuomien markkinoinnista Suomessa; *Caselius, Pihla*, Alkoholijuomien kulutuksesta Suomessa sotien jälkeen; *Hauvonen, Raili*, Valtiovallan toimenpiteistä keskisuuren ja pienteollisuuden toiminnan edistämiseksi; *Holmi, Helena*, Myymäläautokaupasta; *Hytti, Jussi*, Kivennäispolttoaineiden tuonnin kehitys toisen maailmansodan jälkeen; *Jalovaara, Reino*, Kirjainonnasta Suomessa; *Junna, Mirja*, Sosiaalisista kulutusvaikuttimista ja niiden liiketaloudellisesta merkityksestä; *Järvinen, Tiulikki*, Kriittillinen analyysi Karl-Erik Wärnerydin teoksesta: Ekonomisk psykologi; *Kannikoski, Marja*, Teini-ikäiset kuluttajina ja säästäjinä; *Karola, Heli*, Suomalaisen kuluttajan asunomenot viimeisten tutkimusten mukaan; *Ketomäki, Hannu*, Miten yritys lähtee Yhdysvaltojen markkinoille; *Korpela, Pirkko*, Ostoskeskuksista; *Kotilainen, Martti*, Kuluttajain kestokulutushyödykkeitä koskevista ostopäätöksistä; *Lampila, Seppo*, Suomen ja Neuvostoliiton välisestä kulutustavarakaupasta; *Lehtinen, Anneli*, Naistyövoimasta pankki- ja vakuutusallalla Suomessa; *Lehtinen, Uolevi*, Nestemäisten polttoaineiden tuonnin kehitys toisen maailmansodan jälkeen; *Lindroos, Marianne*, Nainen teollisuuden palveluksessa; *Lindy, Timo*, Sanomalehti mediatutkimuksen osana; *Mäki, Seppo*, Osamaksukaupan rakenteesta Suomessa; *Nurmela, Aimo*, Uusien henkilöautojen markkinoinnista Suomessa; *Pohjanpalo, Esko*, Nykyisestä vientitakuu- ja vientiluottojärjestelmästä Suomessa; *Rydman, Juhani*, Erään elintarviketukkuliikkeen asiakasrakenne myynti- ja hintapolitiikan kannalta; *Saario, Kirsti*, Suomalaisen kuluttajan vaatetusmenot viimeisten kulutustutkimusten valossa; *Salmi, Risto*, Autorenkaiden markkinoinnista Suomessa; *Sipilä, Kari*, Suomen paperin- ja kartonginjalostusalan yritysten keskitetty vientitoiminta; *Särkioja, Leila*, Paikallislehdessä mainosvälineenä; *Talikka, Pentti*, Suomalaisten huonekalujen viennistä Länsi-Saksaan; *Taponen, Harri*, Juuston kysynnän analysointia; *Tulonen, Kaarina*, Vähittäiskauppias alaistensa ammattipätevyyden kehittäjänä; *Tynkkynen, Martti*, Huolitsijan tehtävät joukkotavaran viennissä meritse; *Walden, Maija*, Kotimaisten tekstiilien vienti (tarkasteltuna lähinnä villatekstiilien kannalta); *Vuorisalo, Irma*, Merkkitavara vientiartikkelina; *Yrjänen, Harri*, Jäätelön markkinoinnista Suomessa; *Östman, Pertti*, Vientimainonnan välineistä.

Assistentti *Martti Särkisillan* johtamissa seminaariharjoituksissa on lukuvuoden aikana käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Aho, Seppo, Markkinoinnin kannalta merkityksellinen lainsäädäntö Suomessa; *Arjola, Erkki*, Alennustyypeistä ja alennusten myöntämisperusteista; *Hannula, Yrjö*, Tavoitteen määrääminen ja sen merkitys mainonnan suunnittelussa ja toteuttamisessa; *Harjula, Jaakko*, Uusi kartellilaki ja sen mahdolliset vaikutukset vähittäiskaupan rakenteeseen; *Hokkanen, Matti*, Televisio-

mainonnan kontaktikustannukset Suomessa; *Kaiser, Tauno*, Mitä on PR-toiminta ja kuinka sitä sovelletaan markkinoinnissa; *Keskisaari, Matti*, Suomen tuonti itäryhmästä ja sen markkinointiin liittyvät tekijät; *Kiisto, Sakari*, Rilsan-langan markkinointi Suomessa; *Kuikka, Antero*, Alkon organisaatio ja toimintatavoitteet suhteessa valtiovaltaan; *Luostarinen, Reijo*, Kuormituksen vaihteluista vähittäiskaupassa; *Parmi, Juhani*, Innovaatiot Helsingin kaupungin sähkölaitoksen sähkön hankinnassa ja jakelussa; *Pitäjämäki, Paavo*, Laatu markkinointiin liittyvänä tekijänä; *Railonkoski, Seppo*, Televisiomainonnan asemasta ja erikoispiirteistä; *Rönkkönen, Seppo*, Mainonnan tavoitteet ja välineet valmisvaateteollisuudessa; *Salonen, Pasi*, Osuustoiminnallisen tavaratalolinjan markkinointifilosofisesta taustasta; *Suni, Marjatta*, Tukku- ja vähittäiskaupan yhteistyöstä elintarvikealalla; *Urrila, Matti*, Hinnan ja laadun merkitys kenkien markkinoinnissa; *Tlönen, Heikki*, Medialinnan perusteet ja mediatutkimustoiminta Suomessa.

Assistentti *Jukka Viheraaren* johtamissa seminaariharjoituksissa on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat laatineet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Aallo, Sirkka, Tuotannon suunnittelu yrityksen johdon tehtäväkentässä; *Aaltonen, Anneli*, Automaation vaikutus ns. ihmisuhteisiin yrityksessä; *Arinperä, Tuulikki*, Linja- ja sivuelin-tehtävät toisiinsa verrattuina organisaatiossa; *Gluschkoff, Kirill*, Liikkeenjohto Neuvostoliitossa; *Gulin, Juhani*, Virallisen ja epävirallisen organisaation välisestä suhteesta. *Heikkilä, Irma*, Konttorin automatisointi; *Kaakinen, Hilikka*, Markkinoinnin osuudesta tuotesuunnittelussa; *Kivistö, Marjatta*, Kasvun vaikutus organisaation rakenteeseen; *Kinnunen, Matti*, Tilastot suunnittelun apuvälineenä; *Kiviluoma, Kalevi*, Tietojen käsittely yrityksessä tänään ja huomenna; *Loikkanen, Jyrki*, Alihankkijoiden käyttö tuotannossa; *Makkinen, Seija*, Tutkimukseen uhratuista varoista eri maissa teollisuusyritysten piirissä; *Mäkelä, Anneli*, ETK-koneiden markkinoinnista; *van Niftrik, Christian*, Tuotantopäällikön tehtäväkenttä yrityksessä; *Putkonen, Timo*, Tulosvastuun hajauttaminen yrityksen organisaatiossa; *Saarimaa, Heikki*, ATK-tekniikkaan siirryttäessä syntyvistä ongelmista; *Sistonen, Pertti*, Automaatio, mitä se on? *Suni, Reino*, ATK-koneet johdon apuna teollisuusyrityksessä; *Tapanainen, Martti*, Automaattiseen tietojenkäsittelyyn liittyvät taloudelliset tekijät; *Vasama, Veli-Pekka*, Automaation vaikutus tuottavuuteen; *Virkkunen, Ilkka*, Lineaarinen suunnittelu liikkeenjohdon apuna.

Kansantaloustiede

Lukuvuoden 1963—64 opetusohjelmasta on poikettu siten, että professori *Jouko Paakkanen* on professori *Mikko Tammisen* asemasta luennoinut pitkää oppijaksoa opiskeleville 2 v.t. aihepiirinään hinta- ja kilpailun teoria.

Seminaariharjoituksissa, joita professori *Mikko Tamminen* on assistentti *Kari Castrénin* avustamana johtanut, on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

(Aihepiiri: Ajankohtaisia talouspolitiikan kysymyksiä ja talusteorian sovellutuksia): *Airikkala, Reino*, Ulkopuolisen näkemys kansantaloutemme kasvuedellytyksistä; *Backlund, Raija*, Liikevaihtoverotus Suomessa vuosina 1951—63 ja sen uusimistarve (Liikevaihtoverotus III); *Hytti, Jussi*, Onko taloudellinen kehitys ennustettavissa?; *Kemppainen, Erkki*, Eri liikevaihto-

verojärjestelmät (Liikevaihtoverotus I); *Kunnas, Aila*, Talletuskoron vaikutus säästämiseen; *Lehtinen, Antti*, Liikevaihtoveron "neutraalisuus" (Liikevaihtoverotus II); *Lehtonen, Jouko*, Mainonta — sosiaalista tuhlaustako?; *Linnainmaa, Matti*, Maastamuutto Suomesta toisen maailmansodan jälkeen; *Paasio, Jukka*, Suomen työttömyysongelman luonne; *Parantainen, Jouko*, Määrähintakiellon merkitys Suomessa; *Plaami, Otto*, Rahanarvon kehitys Suomessa vuoden 1957 devalvaation jälkeen; *Pulkkinen, Pirjo*, Miten Suomen kansantulo lasketaan; *Rautava, Pertti*, Suomen Pankin suhde valtiovaltaan; *Suni, Reino*, Automaation taloudelliset ja sosiaaliset vaikutukset; *Walden, Riitta*, Suomen liike-elämän johtajiston koulutus pohja; *Wartiainen, Antero*, "Sovinnainen viisaus" — sen esittely ja kritiikki (*J. K. Galbright, The Affluent Society*); *Wartiovaara, Risto*, Presidentti Kennedyn ulkomaankauppaohjelma.

Seminaariharjoituksissa, joita professori *Jouko Paakkanen* on assistentti *Matti Sarakonnun* avustamana kevätlukukaudella johtanut, on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

(Aihepiirit: Kasvuteoria sekä Muuttuminen ja järjestys kansantaloudessa.) *Jyvälahti, Juhani*, Stagnaatioteorian väitteet; *Kiviluoma, Kalevi*, Väestö kasvutekijänä; *Luostarinen, Reijo*, Domarin kasvumalli; *Mäki, Varpu*, Kasvuteorian kehityshistoriaa; *Parmi, Jarkko*, Teknillinen kehitys kasvutekijänä; *Rahikainen, Marja*, Toisen maailmansodan jälkeiset suhdanneheilahtelut; *Sipilä, Kari*, Taloudellinen kasvu Neuvostoliitossa; *Särkkä, Seppo*, Joan Robinsonin kasvumalli. *Ahtiainen, Jaakko*, Tasapainoinen kasvu ja kasvu rakennejännittymien kautta; *Ansio, Kari*, Kilpailu, hinnat ja voitto kansantalouden organisaation tekijöinä, Knight'in näkemys; *Eronen, Jarmo*, Talouspolitiikka avoimessa, kasvavassa taloudessa; *Hellqvist, Harri*, Predestinoitu kehitys; *Herrala, Juhani*, Kilpailu, hinnat ja voitto kansantalouden organisaation tekijöinä: klassillinen näkemys; *Jalovaara, Reino*, Markkinat muuttumisen muottina: kilpailuprosessi; *Karake, Timo*, Kehityksen vaiheet; moderni näkemys; *Klaus, Lasse*, Talousjärjestelmät; *Koponen, Jouko*, Panos-tuotos-menetelmä talouden riippuvuussuhteiden kuvaajana; *Kotilainen, Martti*, Koulutus ja talouden muuttuminen; *Kähäri, Heikki*, Taloudelliseen kasvuun vaikuttavista tekijöistä; *Pekonen, Kari*, Innovaatioteoria; *Pohjanpalo, Esko*, Suomen talouden kehityssennuste vuoteen 1967; *Saastamoinen, Tapani*, Talouden muuttuminen ja sen "kasvukivut"; *Salonen, Leila*, Kokonaistaloudellinen tasapaino ja tuotantovoimien allokaatio; *Salonen, Pekka*, Talouden muuttumisesta ja talouspolitiikasta prof. Dahménin tutkimuksen mukaan; *Tulla, Orvokki*, Taloudellinen kasvu ja edistys; *Walden, Kari*, Köyhyys yltäkylläisyyden yhteiskunnassa.

Seminaariharjoituksissa, joita professori *Fedi Vaivio* on assistentti *Matti Sarakonnun* avustamana johtanut, on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

(Aihepiiri: Suhdanneteoria): *Heikkilä, Harri*, 1900-luvun alkupuolen suhdannevaihtelut; *Heikkilä, Kari*, Johan Åkermanin suhdanteita koskevat ajatukset; *Lehtinen, Anneli*, Suuri Lama-kausi; *Lindroos, Marianne*, Neuvostoliiton tuotannon rakenne ja kehitys 1920-luvulta lähtien; *Makkonen, Seija*, Kiihtyvyyssperiaate: teoriaa ja todellisuutta; *Mäkelä, Anneli*, Aallot rakennustoiminnassa; *Nilsson, Arja*, Suomen suhdannekiertoon vaikuttavia tekijöitä; *Paavolainen, Kari*, EEC:n suhdannepolitiikka; *Pitäjämäki, Paavo*, Kuvaus eri suhdannevaiheista; *Salo, Sakari*, Suhdannevaihtelujen historia 1800-luvulla; *Suomu, Pentti*, Schumpeterin suhdanneteoria; *Varis, Aatos*, Suomen työttömyysongelman olennaiset piirteet.

(Aihepiiri: Tuloteoria): *Almi, Pekka*, ”The Keynesian Revolution”; *Gulin, Juhani*, Inflaatio-
teoria; *Päivinen, Osmo*, Eräitä Tukholman koulukunnan ajatuksia; *Salmi, Aunus*, Say’n menekki-
teiden teoria; *Vasama, Veli-Pekka*, Kvantiteettiteoria; *Vinberg, Erkki*, Suomea koskevat makro-
mallit.

(Aihepiiri: Kasvuteoria): *Hahla, Heikki*, Piirteitä Fellnerin mallista, *Kallioniemi, Kari*, Kasvu-
problematiikka kehitysmaissa; *Laamanen, Salme*, Kasvuteorian yleinen problematiikka; *van*
Niftrik, Christian, Italian taloudelliset kehitysuunnitelmat; *Sistonen, Pertti*, Kaldorin malli.

Kauppaoikeus

Professori *K. A. Telarannan* johtamissa seminaariharjoituksissa on käsi-
tely seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman
ja pitäneet esitelmän:

Aalto, Sirkka, Milloin sopimus sisältönsä puolesta on pätemätön; *Aalto, Yrjö*, Pakko oikeus-
toimen pätemättömyysperusteena; *Aumo, Marja-Leena*, Oikeustointen pätemättömyysperus-
teista; *Caselius, Pihla*, Toimeksianto ja valtuutus; *Keinänen, Esko*, Valtuuttajan oikeudellinen
asema; *Ketomäki, Hannu*, Alaikäisen päättämät oikeustoimet; *Laivo, Marja-Leena*, Tarjouksen
sitovuus oikeustoimilain mukaan; *Mäntynen, Sirkka-Liisa*, Valtuutetun oikeudellinen asema;
Ruotsalainen, Matti, Petollinen viettely pätemättömyysperusteena; *Salo, Sakari*, Toimeksianto-
sopimus; *Tynkkynen, Martti*, Oikeustointen muotovaatimukset; *Walden, Marja-Leena*, Vahvistus-
kirje sekä *Eklund, Kari*, Myyjän suoritusvelvollisuus irtaimen kaupassa, *Erkkilä, Erkki-Jussi*,
Avoin kauppa; *Heinonen, Olli*, Osakeyhtiön yhtiökokouksen päätöksen pätemättömyydestä;
Isojunno, Antti, Ostajan oikeudesta myyjän toimitettua hänelle sopimuksen vastaista tavaraa;
Luhtanen, Heikki, Omistusoikeuden siirtyminen irtaimen kaupassa; *Nieminen, Sakari*, Kaupan
purkaminen myyjän viivästyessä; *Renko, Matti*, Myyjän oikeudesta korjata myydyssä tavarassa
ollut virhe tai luovuttaa virheellisen sijaan virheetöntä tavaraa; *Salmi, Aunus*, Myyjän oikeus
hallussaan olevaan myytyyn tavarahan, kun kauppahintaa ei ole maksettu; *Salojärvi, Pekka*,
Irtaimen kauppa ja sen lajit; *Vallittu, Olavi*, Kiinteistön maksamaton kauppahinta ja *Virtanen,*
Reijo, Osamaksukauppa.

Tilastotiede

Professori *Sakari Mattilan* johtamissa seminaariharjoituksissa on käsi-
tely seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman
ja pitäneet esitelmän:

Aaltola, Kari, Tilastollinen analyysi Helsingin Arvopaperipörssin vaihdosta vuosina 1949–62;
Capomaccio, Jean, Skaalamenetelmät asennetutkimuksissa; *Hildén, Erkki*, Informaatioteorian
perusteet; *Hiltunen, Esko*, Tilastollinen analyysi maamme työllisyyden kehityksestä vuosina
1948–62; *Niininen, Taisto*, Uusien ylioppilaiden lukumäärän ennuste v. 1964–75; *Raski, Kari*,
Kustannusten tarkkailu regressiotarkkailukortin avulla; *Tervo, Tapani*, Kestokulutushyödyk-
keiden kysyntäfunktiot, *Urrila, Matti*, Tilastollisten kokeiden käyttö mainonnan tehon mittaa-
misessa; *Vartiainen, Ilkka*, Autokorrelaation vaikutus kustannusfunktion estimointiprobleemissa.

Talousmatematiikka

Professori *Sakari Mattilan* johtamissa seminaariharjoituksissa on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Louhimies, Pertti, Purjehdusprobleeman ratkaisu; *Niemi, Pirkko*, Käytännössä olevat poistomenetelmät tuloslaskennassa; *Niskanen, Sirkka*, Erän optimaalinen suuruus ja sen herkkyyys; *Pitkänen, Ilkka*, Varaston optimaalinen suuruus; *Saresma, Jorma*, Koneen taloudellinen pitoaika, kun kone uudistetaan; *Sirva, Marja-Liisa*, Optimaalisen investointibudjetin laadinta vieraan pääoman ehdoin; *Tamminen, Timo*, Kahden henkilön nollasummapelit.

Kemia ja tavaraoppi

Lehtori *Jukka Jutilan* johtamissa seminaariharjoituksissa on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Aho, S. H. K., Ruostumaton teräs; *Ahola, Asta*, Metallien pinnoituksesta; *Arjola, E. K.*, Oluen laadun valvonta; *Helomaa, K.*, Suomen kuparimalmin tuotanto ja jalostus rikasteeksi; *Hyppönen, Mirjam*, Sähköteknillinen posliini, *Järvinen, Maija*, Kotimainen kuohuviini; *Järvinen, P. E.*, Portlandsementti; *Kaiser, T. K.*, Täyssäilykkeistä; *Kapanen, Elina*, Punatiili; *Korpela, Pirkko*, Valkea puuhioke; *Laitinen, Maire*, Aura-sinihomejuusto; *Montonen, P.*, Raakasokerin puhdistuksesta; *Muhonen, I. E.*, Lastuvillalevyn valmistus sekä sen ominaisuuksista ja käyttötavoista; *Parpola, Riitta*, Hajuaineista ja kosmeettisten tuotteiden hajustamisesta; *Rahikainen, H.*, Kahvi; *Saarinen, J.*, Sulfaattiselluloosan valmistus; *Sinerma, H.*, Yleisimmät myrkkyykaasut ja työhygieniä; *Sippola, Y.*, Kelmun valmistus ja käyttö Suomessa; *Sulkakoski, S. E.*, Sulfiittiväkiiviä; *Tienari, R.*, Pellava ja sen muokkaus kehruukelpoiseksi tekstiiliteollisuuden raaka-aineeksi; *Tuomela, K. J.*, Suklaa; *Yrjänen, H. J.*, Villan värjäyksestä; *Östman, P. J.*, Saha-tavaran valmistus Suomessa.

Talousmaantiede

Apul.prof. *Mauri Palomäen* johtamissa seminaariharjoituksissa on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Syyslukukaudella: *Parmi, Juhani*, Luonnonkumin merkitys maailmantaloudessa; *Koskinen, Maija-Liisa*, Hyvinkää palvelu- ja liikennekeskuksena; *Loikkanen, Jyrki*, Suomen ja läntisen Manner-Euroopan väliset liikenneyhteydet; *Mäkinen, Tuula*, Asikkalan seudun metsätalous; *Rydman, Juhani*, Liikenneintensiiteetti Helsingin läntisellä sektorilla; *Ylönen, Heikki*, Suomen kemiallinen teollisuus; *Hyvönen, Marja-Leena*, Katajanokka; *Jokinen, Riitta*, Suomen teollisuusväestön kehitys itsenäisyyden aikana; *Saario, Kirsti*, Lounais-Suomen metsätalous; *Baibulat, Törkän*, Tampereen esikaupunkialueiden väestömaantieteellinen kehitys; *Junna, Mirja*, Atlantin yli tapahtuva henkilöliikenne ja sen kehitys.

Kevätlukukaudella: *Ketomäki, Eeva*, Pohjanmeren kalastus; *Railonkoski, Seppo*, Suomen rautamalmin tuotanto ja jalostus; *Karola, Heli*, Mineraaliöljyn tuotanto; *Kaakinen,*

Hilkka, Pohjois-Karjalan maatalouden asema; *Kaasalainen, Aino*, Suomen viljantuonti ja sen kehitys; *Järvinen, Tuulikki*, G. A. Serlachius Oy:n Takon tehtaiden sijainti; *Hauwonen, Raili*, Kuparin maailmantuotanto ja jalostus; *Paukkonen, Pirkko*, Sokerijuurikkaan viljely ja juurikas-sokerin tuotanto; *Pajari, Riitta*, Intian taloudelliset ongelmat; *Nykänen, Pertti*, Suomen kotimaisen lentoliikenteen kehitys; *Talikka, Pentti*, Suomen vientikauppa Anglo-Amerikkaan. *Kalsta, Seppo*, Keski-Amerikka talousmaantieteellisenä alueena; *Lindy, Timo*, Helsingin itäinen liikennealue.

Fil.lis. *Jaakko Havukkalan* johtamissa seminaariharjoituksissa on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Ahloth, Tuula, Euroopan talousjärjestö; *Aukia, Jaakko*, Raakakahvi; *Gluschkoff, Kirill*, Ponnistukset Neuvostoliiton maatalouden tehostamiseksi; *Gustafsson, Klaus*, Titaanin, vanadiinin ja volframmin maailmantuotanto ja kauppa; *Hyvärinen, Antero*, Suomen paperiteollisuustuotteiden viennin jakautuman tarkastelua — vienti ennen toista maailmansotaa ja nyt; *Kannikoski, Marja*, Helsinki satamakaupunkina; *Keskisaari, Matti*, Suomen vienti itäryhmän maihin; *Kiisto, Sakari*, Suomen tekstiiliraaka-aineiden tuontikauppa; *Kivistö, Marjatta*, Saimaan kanava; *Korhonen, Raili*, Hämeenlinnan väestön kehitys ja ammattirakenne viime sotien jälkeen; *Laine, Kyllikki*, Trooppiset kasvirasvat, tuotanto ja Suomen tuonti; *Lampila, Seppo*, Yhdysvaltain vehnän viljely ja sen viimeaikainen kehitys; *Mare, Matti*, Helsingin sisäinen rautatieliikenne; *Okko, Marja-Leena*, Pohjois-Suomen matkailu; *Otila, Jyrki*, Kesällä 1963 suoritetun matkailijatutkimuksen erittelyä; *Rasilainen, Liisa*, Lopen väestö, sen kehitys ja ammattirakenne; *Saari, Juhani*, Maapallon tiheään asutut alueet; *Saarivirta, Pertti*, Suomen troolikalastus; *Suni, Marjatta*, Lappeenranta—Lauritsalan kehitys ja sisäinen erilaistuminen; *Särkioja, Leila*, Pihtiputaan kunnan maankäytöstä; *Sääksjärvi, Outi*, Poliittis-maantieteellinen katsaus Kaakkois-Aasian saariston oloihin; *Tanskanen, Seppo*, Suomen matkailun vaikutusalue; *Tiilikainen, Esko*, Maapallon alumiiniteollisuudesta; *Turunen, Tuula*, Pohjois-Suomen puunjalostusteollisuuden edellytyksistä.

C. LIIKKEENJOHDOLLINEN TÄYDENNYSKOULUTUS

Liikkeenjohdollinen Täydennyskoulutuskurssi järjestettiin kuluneena lukuvuotena kuudennen kerran Kauppakorkeakoulun, Svenska Handelshögskolanin, Teknillisen Korkeakoulun ja Tehokkaan Tuotannon Tutkimussäätiön toimesta. Kurssit järjestäneen toimikunnan puheenjohtajana toimi professori *Jaakko Honko*.

Kahdeksan viikon pituinen kurssi oli jaettu kolmeen jaksoon. Kurseille osallistui 28 käytännön liike-elämässä johtajakokemusta saanutta henkilöä, joilla useimmilla oli jokin akateeminen loppututkinto takanaan. Kurssien tavoitteena on:

- osanottajien ohjaaminen liikkeenjohdolliseen ajatteluun ja pulmien käsittelyyn yrityksen kokonaisuuden kannalta,
- osanottajien johtamismenetelmien tuntemuksen lisääminen,

— yrityksen toiminnan eri osien ja näiden yhteistoiminnan selvittäminen osanottajille,

— yrityksen ulkopuolisten taloudellisten ja sosiaalisten tekijöiden merkityksen selvittäminen sekä näiden tekijöiden tarkastelu yrityksen johtamisen kannalta.

Opetusohjelma sisälsi jaksojen puitteissa seuraavat osat:

I jakso

1. Liikkeenjohdon tehtävät ja yrityksen tavoitteet
2. Yrityksen organisaatio
3. Henkilöhallinto

II jakso

4. Markkinoinnin johto

III jakso

5. Tuotannon johto
6. Taloudellinen suunnittelu ja valvonta
7. Liikkeenjohto ja muuttuva yhteiskunta

Kurssin opettajina toimi em. kauppakorkeakoulujen opettajien lisäksi useita käytännön liike-elämän johtohenkilöitä ja liikkeenjohdon asiantuntijoita.

Kurssi järjestetään samaan tapaan lukuvuonna 1964—65.

IV Opettajain ja virkailijain kirjallinen tuotanto sekä toiminta korkeakoulun ulkopuolella

Toiminnastaan korkeakoulun ulkopuolella, luottamustehtävistään, saamistaan huomion- ja kunnianosoituksista ja kirjallisesta tuotannostaan ovat opettajat antaneet vuosikertomusta varten seuraavat tiedot:

AALTONEN, AIMO O.:

Turun Kauppakorkeakoulun kauppaoikeuden professori. Kauppaoikeuden dosentti Helsingin yliopistossa.

Hoitanut Turun Yliopiston kolmatta siviilioikeuden professorin virkaa syyslukukaudella yhdessä prof. K. A. Telarannan ja kevtlukukaudella yhdessä prof. Bengt Bromsin kanssa.

Valtakunnanoikeuden jäsen. Vakuutusosikeuden maallikkojäsen. Suomen Siviili- ja Asevelvollisuusinvalidien Liiton puheenjohtaja. Pohjoismaisen Invalidijärjestön (Vanföras Nordiska Invalidorganisation) hallituksen puheenjohtaja. Nordisk Vanförevärdsföreningens hallituksen jäsen. Arpajaiskeskus r.y:n hallituksen jäsen. Suomen YK-liiton hallituksen jäsen.

Esitelmöinyt Suomen Asianajajaliiton Turun paikallisosastossa "Keskusverolautakunnasta". Turun Yliopiston kesäyliopistossa vero-oikeudellisia esitelmiä.

Julkaisu t:

Yhdessä professorien P. J. Muukkosen ja K. A. Telarannan kanssa "Talouselämän Lakikirjan", Vammala 1963, XI + 518 s.

AHLSTEDT, LEO:

Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen A-osaston johtaja. Ekonomiliitto ry:n koulutusvaliokunnan jäsen. Ekonomiliitto ry:n Konttoritekniikka 64:n kurssitoimikunnan jäsen. Ekonomia-lehden toimituskunnan jäsen.

Ottanut kesällä 1963 osaa Management Centre of Europe'in järjestämiin seminaareihin "Organising and Organisation" sekä "Long-Range Planning" Brysselissä.

Luennoinut ja johtanut case-harjoituksia Liikkeenjohdollisella Täydennyskoulutuskurssilla, Suomen Tukkukauppiaiden Liitto r.y:n Liikkeenjohdollisilla peruspäivillä, Osuustukkukaupan liikkeenjohdollisella kurssilla sekä Oy Pohjoismaiden Yhdyspankin sivukonttoreiden johtajien eri neuvottelupäivillä.

AHO, REIJO G.:

Kaksi kirja-arvostelua Kansantaloudellisessa Aikakauskirjassa.
Suorittanut useita käännöstöitä eri yrityksille, valtion elimille ja tieteen harjoittajille.

ARTTO, EERO:

Teknillisen Korkeakoulun Teollisuustalous IV:n erikoisopettaja.

Ekonomia-lehden erikoistoimittaja.

Vuositolintarkastajana, valvontatarkastajana ja neuvottelevana asiantuntijana eräissä yhteisöissä.

Esitelmäinyt Tampereen Talousalueen Vientiyhdistyksen Vientipäivä-tilaisuudessa Lahdessa 21. 5. 1963 aiheesta "Katetuottoajattelu ja vientihinnoittelu". Rastorin Konttoripäällikköseminaarissa 5. 6. 63 aiheesta "Verotuksesta ja rahoituksesta". Kuopion Kauppakamarin Vientipäivä-tilaisuudessa 30. 9. 63 aiheesta: "Vientiartikkelien hinnoittelu". Vientikoulutuksen Erikoisrahaston Vientipäällikköseminaarissa 19.—20. 11. 1963 aiheista: "Katetuottoajattelun periaatteet"; "Katetuottoajattelu ja kannattavuustarkkailu" ja "Katetuottoajattelun sovelutuksia vientiin". Vientikoulutuksen erikoisrahaston Vientiteknillisellä kurssilla 23. 10. 63 ja 24. 2. 64 aiheesta: "Kannattavuuslaskelmat ja vientihinnoittelu".

Julkaisu:

Yrityksen laskentatoimen systematiikasta. Ekonomia 1/1964, 2 s.

Tasearvosteluja. Talouselämä 1963—1964.

BINHAM, PHILIP:

Hoitanut osan englannin kielen lehtorin opetusvelvollisuudesta Helsingin yliopistossa ajalla 16. 1. 64—15. 4. 64.

Käännöksiä: K. Hautalan European and American Tar in the English Market during the eighteenth and early nineteenth centuries, Suomalainen Tiedeakatemia 1963.

Finland in Focus, AIESEC, IASTE, Ulkomaankaupparahasto 1964.

ERÄMETSÄ, ERIK

Jyväskylän Kasvatusopillisen Korkeakoulun saksan kielen professori. Helsingin yliopiston germaanisen filologian dosentti. JKK:n studia generalia-toimikunnan puheenjohtaja. Jyväskylän Suomalais-Saksalaisen yhdistyksen puheenjohtaja. Jyväskylän Finnish-British Societyn johtokunnan jäsen

Osallistunut Saksan Tiedeakatemian kutumana germanistikongressiin Berliinissä 25. 9.—29. 9. 63.

Tutustunut Tandbergin tehtailla Oslossa kielilaboratoriokysymyksiin 5. 5.—8. 5. 64. Tutustunut DDR:n kutumana Itä-Saksan yliopistoihin 21. 5.—30. 5. 64.

Antanut asiantuntijan lausunnon Kauppakorkeakoulun englannin kielen lehtorinviran hakijoista huhtikuussa 1964. Antanut asiantuntijan lausunnon JKK:n saksan kielen apulaisprofessorinviran hakijasta toukokuussa 1964.

Julkaisu:

Studien über den Wortschatz der Empfindsamkeit im Niederländischen I: Fielding als Mittler englisch-niederländischer Spracheinflüsse. 35 s. Neuphilologische Mitteilungen 65. 1964.

Avustanut Otavan ison tietosanakirjan toimitusta kirjoittamalla osiin VI—VII noin 100 hakusanaa lähinnä Saksan ja Hollannin kirjallisuuden alalta.

FIELDS, DONALD:

Luennoinut Helsingin yliopiston maantieteen laitoksella brittiläisen kansainyhteisön maantieteestä, syys- ja kevätlukukausina 1963–64. Luennoinut Turun Yliopiston maantieteen laitoksella Kanadan maantieteestä, syyslukukaudella 1963. Luentokurssit Svenska Handels-högskolanissa poliittisesta maantieteestä, sekä Iso-Britannian, Ranskan ja Saksan maantieteestä, 1963–64.

Julkaisut:

”1964: a turning point for Britain?”. Ulkopoliittika, n:o 3, 1964.

GRANFELT, JARMO:

Liiketaloustieteellinen Tutkimuslaitos, vanhempi tutkija. Lapin teollisuustoimikunta, sihteeri v:sta 1959 alkaen. Kehitysaluetoimikunta, sihteeri v:sta 1962 alkaen. Suomen Työn Liitto, Perheneuvoston markkinatutkimusten asiantuntijana. Vuoriteollisuuden kuljetuskomitean jäsen v:sta 1963 alkaen.

GUSTAFSSON, KAJ:

Teknillisen Korkeakoulun teollisuustalous I:n assistentti. Hakalahdon Yhteiskoulun taloudenhoitaja. Tilintarkastajana muutamissa yhteisöissä.

Opintomatka Itävaltaan 4. 6.–9. 7. 1963. Salzburg Seminar in American Studies.

Julkaisut:

Ekonomikunnan sijoittumista ja palkkatasoa selvittävä tutkimus. Ekonomi n:o 5–6 H:ki 1963.

HAKALA, PIRKKO:

Toiminut Liiketaloustieteellisessä Tutkimuslaitoksessa nuorempana tutkijana.

HAKAMIES, REINO:

Edelleen Romanistisches Jahrbuchin toimituskunnan jäsen. Edelleen Suomi-Ranska yhdistyksen hallituksen jäsen.

Julkaisut:

Ekumeeninen Patriarkka. 6 sivua. Logos 1–2/1964.

Ranskalaisia liikekirjeitä ja harjoituksia, 65 sivua, moniste, Hki 1964.

HANGASJÄRVI, RUTH:

Toiminut Helsingin kaupungin Kotitalouslautakunnan laulunopettajana ja kerhonohjaajana.

HAUTALA, KUSTAA:

Historian, yhteiskuntaopin ja kansantaloustieteen vanhempi lehtori Helsingin kaksoisyhteislyseossa. Taloushistoriallisen yhdistyksen tilintarkastaja. Helsingissä asuvien oululaisten kotiseutuyhdistyksen Oulun Sillan puheenjohtaja.

Kesällä 1963 suorittanut Oulun maakunta-arkistossa ja kaupungin arkistossa sekä myöhemmin Helsingissä Valtionarkistossa tutkimuksia Oulun kaupungin historian kolmatta osaa varten.

Esitelmä Englannin ja sen amerikkalaisten siirtokuntien välisestä kaupasta 1700-luvulla Suomen historianopettajain liiton Keski-Suomen piirin luentopäivillä Jyväskylässä 25. 1. 1964.

Julkaisut:

”Ruotsi-Suomen monopolipoliittika tervakaupassa 1600- ja 1700-luvulla”, Kaleva 182/1963 9. 7. 1963.

”Suomalainen terva englantilaisten esikuvana”, Kaleva 190/1963 17. 7. 1963.

”Riita Oulun kirkon kellon pysähtymisestä v. 1848”, Kaleva 283/1963 29. 8. 1963.

"Krimin sota ja Oulu. Yksi hyökkäys ja toisen odotus", Kaleva 294/1963 29. 10. 1963.

"European and American Tar in the English Market during the eighteenth and early nineteenth Centuries". Suomalaisen Tiedeakatemian toimituksia, sarja B, nide 130. Hki 1963, ss. 195.

HAVUKKALA, JAAKKO:

Suomen Maantieteellisen Seuran julkaisujen toimittaja (Fennia, Acta Geographica, Terra).
Toiminut Uuden Tietosanakirjan avustajana (maantiede).

Julkaisut:

Settlement and Economic Life in the District of the Lokka Reservoir in Finnish Lapland.
46 s. Fennia 90, n:o 4. Hki 1964.

Afrikka. 6 s. Öljyposti 1963, n:o 2.

Intia taloudellisen kehityksen tiellä. 6 s. Öljyposti 1963, n:o 3.

Japani. 4 s. Öljyposti 1963, n:o 4.

Venezuela. 5 s. Öljyposti 1964, n:o 1.

Kirja-arvosteluja Terrassa.

HEINÄNEN, PEKKA:

Helsingin yliopiston dosentti.

Lääkintöhallituksen tieteellisen neuvoston jäsen, Ylioppilastutkintolautakunnan jäsen (31. 12. 63 saakka), Valtion kielitutkintolautakunnan apujäsen, Matemaattisten aineiden aikakauskirjan toimituskunnan ja Suomen Kemistiliiton neuvottelukunnan jäsen, Lvv-tavara-toimikunnan puheenjohtaja (1. 1. 64 alkaen), Chemical Abstractsin (USA) vakainainen avustaja (31. 12. 63 saakka).

Suomalaisen Liikesivistysrahaston hallituksen jäsen, Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen Säätiön hallintoneuvoston jäsen (21. 2. 64 alkaen), Niilo Helanderin Säätiön tilintarkastaja, Tavaraselosteliiton ja sen hallituksen puheenjohtaja, Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kalevan tilintarkastaja ja luottamusmiehistön jäsen, Noiro Oy:n johtokunnan jäsen, Oy Tesvisio Ab:n hallintoneuvoston jäsen (3. 2. 64 saakka).

Edustanut Kauppakorkeakoulua Hochschule St. Gallen für Wirtschafts- und Sozialwissenschaften-nimisen korkeakoulun uusien rakennusten vihkiäisjuhlassa 26.—29. 6. 63.

Osallistunut Svenska Handelshögskolanissa 11. 3. 64 pidettyyn maamme kauppakorkeakoulujen rehtorien kokoukseen, jossa alustanut kolme keskustelukysymystä, sekä Oulussa 24.—25. 4. 64 pidettyyn maamme yliopistojen ja korkeakoulujen rehtorien kokoukseen.

Suorittanut 24. 10. 63 Myyntijohdon XVI luentopäivien ja 11. 11. 63 II Liikearkistopäivien avaukseen.

Julkaisut:

(& Niilo Kallio) Matematiikan esimerkkikirja I. Kolmastoista korjattu painos. 74 s. Hki-Porvoo 1963.

(& Niilo Kallio) Matematiikan esimerkkikirja II. Yhdestoista tarkistettu painos. 240 s. Hki-Porvoo 1963.

(& Niilo Kallio) Matematiikan esimerkkikirja IV. Ylioppilastehtävät 1947—1963. Kolmas painos. 209 s. Hki-Porvoo 1963.

Puhe Kauppakorkeakoulun lukuvuoden avajaisissa 12. 9. 63. Tämän vuosikertomuksen liitteenä.

HONKO, JAAKKO:

Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen tutkimuslautakunnan jäsen ja C-osaston johtaja.
International University Contact for Management Education'in neuvoston (Council)

jäsen. Suomen Kulttuurirahaston kulttuurihallinnon neuvottelukunnan jäsen. Samoin Suomen Kuljetustaloudellisen Yhdistyksen kuljetustaloudellisen asiantuntijalautakunnan jäsen. Liikkeenjohdon Instituutin kannatusyhdistys r.y.:n hallituksen puheenjohtaja. Tuottavuusmiesten Killan tutkintolautakunnan puheenjohtaja. Suomalais-amerikkalaisen stipenditoimikunnan kauppakorkeakouluja edustava jäsen. Liiketaloudellisen Aikakauskirjan toimituskunnan jäsen. Maansiirto-lehden toimituskunnan jäsen.

Eräiden yhteisöjen tilintarkastaja.

Korkeakoulun ns. pitkän tähtäyksen komitean toimeksiannosta ollut tutustumassa Ruotsin eräiden yliopistojen ja korkeakoulujen opetusohjelmiin ja tulevaisuuden suunnitelmiin loka-kuussa 1963. Osallistunut Institut für Weltwirtschaft'in 50-vuotisjuhlallisuuksiin Kielissä 17. 2.—20. 2. 1964.

Uppsalan Yliopiston kutsusta pitänyt 16 luentoa käsittävän luentosarjan aiheesta ”Investeringsproblem” em. yliopistossa aikana 20. 4.—30. 4. 1964. Samoin toiminut alustajana tutkijaseminaarissa Tukholman kauppakorkeakoulussa aiheesta ”Några problem kring årsresultatberäkningens teori” 22. 4. 1964.

Kotimaassa esitelmöinyt 2. 5. 1963 Internal Auditors-nimisen yhdistyksen kokouksessa aiheesta ”Investointien tarkkailu”; 28. 9. 1963 Ekonomipäivillä aiheesta ”Millaisia ekonomieja?”; 10. 10. 1963 Graafisen Keskusliiton luontopäivillä aiheesta ”Tuotevalinnasta ja hinnanasetannasta”; 23. 10. 1963 Helsingin Ekonomien Liiketeknillisen kerhon esitelmätilaisuudessa aiheesta ”Investointien suunnittelu ja tarkkailu — liikkeenjohdon avainkysymys”; 5. 2. 1964 Tampereen Kauppaseurassa aiheesta ”Yrityksen talouden suunnittelu ja tarkkailu”. Lisäksi luennoinut Liikkeenjohdon täydennyskoulutuskursseilla, Vientikoulutuksen Erikoisrahaston vientipäällikköseminaarissa sekä eräiden yritysten järjestämällä kursseilla.

Julkaisu:

Investointien suunnittelu ja tarkkailu. 238 s. Hki 1963.

Investoinnit liikkeenjohdon suunnitelmissa. 15 p. Suomen Tukkukauppa 1964: 2 ja 3.

Joukko lyhyitä kirjoituksia eri aikakauslehdissä.

JAATINEN, STIG:

Ollut kuluneena lukuvuonna virkavapaa ja suorittanut American Council of Learned Societies nimisen säätiön antaman apurahan turvin kulttuurimaantieteellisiä tutkimuksia USA:ssa (University of Wisconsin).

Helsingin yliopiston dosentti: ollut virkavapaa kuluneena lukuvuonna.

Kutsuttu 17/12 1963 Suomen Tiedeseuran jäseneksi.

Suomen Maantieteellisen Seuran hallituksen jäsen ja tämän seuran julkaisusarjojen toimittaja.

JAKOWLEFF, TUULA:

Antanut espanjan kielen opetusta Tampereen kesäyliopistossa kesällä 1963.

Toiminut Suomen Lääkäriliitossa Maailman Lääkäriliiton XVIII Yleiskokouksen järjestelytoimikunnan kielitaitoisena sihteerinä ja kielenkääntäjänä (espanja, ranska, englantia) keväällä 1964.

JUTILA, JUKKA:

Julkaisu:

Tavaraopin laboratoriotyöt II, Lyhyt oppijakso. 27 s, moniste, Hki 1964.

(& Pekka Heinänen) Tavaraoppi I. 119 s, moniste, Hki 1963.

JÄRVINEN, RISTO:

Esitelmöinyt: Olga ja Vilho Linnamon Säätiön apurahain jakotilaisuudessa Hämeenlinnassa 27. 10. 1963 aiheesta "Verotuksen vaikutuksesta yrityksen rahoitustapoihin", Merkonomiliiton konttoripäivillä 5. 12. 1963 aiheesta "Tulostasoitukset" sekä Liikkeenjohdollisilla kursseilla (Tampereen kauppaseura r.y.) 20. 2. 1964 aiheesta "Rahoituksen suunnittelusta verot huomioonottaen".

Julkaisu:

Kulujen verovaikutuksista. *Ekonomi* 6/1963. 3 s.

Liikevaihdosta. *Verotus* 1/1964. 4 s.

Ajallisesta tulostasuksesta. *Merkonomi* 1 ja 2/1964.

KAREOJA, SIRKKA-LIISA:

Italian valtion stipendi. Opintomatka Italiaan 25. 6.—5. 8. Italian kielen alkeisopetusta Istituto di Cultura Italiana'n kursseilla 4 vk. Italian ulkoministeriön myöntämä pronssinen kulttuurimitali.

KASKIMIES, MIKA:

Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen tutkimuslautakunnan jäsen ja D-osaston johtaja. Kauppa- ja teollisuusministeriön asettaman pienteollisuusneuvottelukunnan markkinointijaoston puheenjohtaja. Liikerytyslaskennan valmistelua varten asetetun toimikunnan jäsen. Helsingin Kauppakamarin aluesuunnitteluvaliokunnan varapuheenjohtaja. Liiketyöntäjain Keskusliiton koulutusvaliokunnan neuvotteleva jäsen. Vientikoulutuksen Erikoisrahaston työvaliokunnan puheenjohtaja ja hoitokunnan jäsen. Liiketaloudellisen Aikakauskirjan toimitusvaliokunnan jäsen ja toimitussihteeri. Sinisen Kirjan toimituskunnan puheenjohtaja ja johtokunnan jäsen. Uuden Tietosanakirjan avustaja. Radioliikkeiden TVX-tarkkailulautakunnan jäsen. Svenska Telegrambyrå Oy:n johtokunnan jäsen. Markkinointiseura ry:n varapuheenjohtaja. International Marketing Federation'in (IMF) Suomen edustaja. Kauppatieteellinen Yhdistys ry:n johtokunnan varajäsen.

Opintomatka Englantiin, Ranskaan ja Saksaan huhti-toukokuussa.

Luennoinut Liikkeenjohdon täydennyskoulutuskursseilla, Vientikoulutuksen Erikoisrahaston vientipäällikköseminaareissa, Liiketyöntäjain Keskusliiton johtajapäivillä sekä Suomen Tukkukauppiain Liiton luontopäivillä.

Julkaisu:

Jakelukaupan kannattavuus ja kehitysmahdollisuudet Suomessa, Yleisen Osuuskauppa-liiton (YOL) vuosikirja 1963.

Osaammeko investoida oikein ne 250 milj. raskasta markkaa, *Mainostaja* n:o 1/1963.

Structure of the Finnish distribution, *Marketing*, Aug. 1963, Lontoo, 6 palstaa.

Kansantalouden kasvu ja mainonta, *Mainostaja* n:o 2/1964, 3 sivua.

Arvostelu teoksista:

Robert Bartels, *The Development of Marketing Thought*, Liiketaloudellinen Aikakauskirja n:o IV/1963.

Paul D. Converse, *The Beginning of the Marketing Thought in the United States*, Liiketaloudellinen Aikakauskirja n:o IV/1963.

KETTUNEN, PERTTI:

Teknillisen Korkeakoulun teollisuustalous IV:n assistentti.

Julkaisu:

Tuoteinvestoinnit tutkimuksen kohteena. 15 s. Liiketaloudellinen Aikakauskirja n:o 10—1963. Tasearvosteluja *Talouselämä*-lehdessä 1963—1964.

KORPELA, ASKO:

Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen E-osaston nuorempi tutkija.

Opintomatka Kieliin, Kööpenhaminaan ja Tukholmaan, missä tutustuminen kauppasopimuspolitiikkaa käsittelevään aineistoon kesäkuussa 1963.

Suhdannepeiliä koskeva artikkeli Nykytekstiilehdessä.

KOSKIMIES, JAAKKO:

Suomen Kenttätykistön Säätiön hallintoneuvoston jäsen.

Osallistunut 23. pohjoismaiseen lakimieskokoukseen 22—24 päivänä elokuuta 1963 Kööpenhaminassa.

Pitänyt Pohjoismaisen kesäakatemian Suomen osaston oikeusosiologian työryhmissä Turussa 6. 3. 1964 ja Helsingissä 18. 4. 1964 esitelmän oikeusosiologiasta käyttäen aineistona professori Per Stjernquistin kirjoitusta "How are Changes in Social Behaviour Developed by means of Legislation."

Julkaisuja:

"Eurooppa tänään" Teollisuuslehti 5, 1964.

KYLÄKALLIO, JUHANI:

Helsingin yliopiston vt. siviilioikeuden apulaisprofessori.

Siviili- ja kauppaoikeuden kurssi Helsingin yliopiston valtiotieteellisessä tiedekunnassa.

Lainopillisen ylioppilastiedekunnan kustannustoimikunnan asiamies.

Esitelmöinyt Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen Kuopion osaston vuosikokouksessa 11. 4. 1964 aiheesta: Osakeyhtiön yhtiökokouksen päätöksen pätemättömyydestä.

Julkaisu:

Keskustelua yhteisöoikeudellisista kysymyksistä. Lakimies 1963 ss. 466—473.

Jatkoa keskusteluun yhtiöoikeudellisista ja niihin liittyvistä kysymyksistä. Lakimies 1964 ss. 85—6.

Kirja-arvosteluja Lakimieheissä ja Kauppalehdessä.

LAINEN, NAIMI:

Myynti- ja Mainoskoulun saksan ja englannin kielen opettaja.

Kauppapilaitosten Opettajain Yhdistys r.y:n johtokunnan jäsen.

LARMOLA, EERO:

Toiminut apulaistilintarkastajana.

Helsingin Ekonomien Laskentatoimen kerhon johtokunnan jäsen.

LAUTSILA, ERKKI:

Toiminut opettajana Lübeckissä 5. 6.—6. 7. 1963 Valtion opintoretkeilylautakunnan ja Pädagogischer Austauschdienstin järjestämällä saksan kielen stipendiaattikursseilla.

LINDGREN, KAJ B.:

Helsingin yliopiston germaanisen filologian professori.

Aikakauslehti Germanistikin (Tübingen) avustaja.

Valtion humanistisen toimikunnan sihteeri.

Luennoinut Goethe-Institutin kursseilla Helsingissä ja Tampereella.

LOUHIJA, JARL:

Turun Kauppakorkeakoulun suomen kielen ja tyyliopin vt. professori lukuvuonna 1963—64.

Luennoinut "Tehokkaan ilmoituksen laatimisesta" Jyväskylän kesäyliopistossa kesäkuussa 1963.

Kirjallisuudentutkijain Seuran työjäsen.

Suomen Näytelmäkirjailijaliiton hallituksen jäsen, sihteeri, maalisk. 22 p:stä lukien varapuheenjohtaja.

Tiedotusmiehet r.y:n jäsen.

KY:n lehdistökerhon kuraattori 17. 3. 1964 alkaen.

Pitänyt Oy Rastor Ab:n lokakuussa 1963 sekä huhtikuussa 1964 järjestämällä sihteerikursseilla esitelmää kauppakirjeenvaihdon tyyliseikoista. — Luennoinut marraskuussa 1963 Suomen Vakuutusyhdistyksen Keskustelukerhon järjestämällä kurssilla aiheesta "Kohenna kirjoitustaitoasi", joulukuussa 1963 Valkeakoskella Säteri Oy:n henkilökunnalle liikekirjeen kieli- ja tyyliseikoista, maaliskuussa 1964 Myyntineuvonta—Säljkonsult'in järjestämällä kurssilla aiheesta "Oikeakielisyyden ja tyylin merkitys vaikuttavassa kirjallisessa esityksessä" sekä huhtikuussa 1964 Säästöpankkien Tiedotusmiesten kurssilla aiheesta "Tiedotusmiehen kieli- ja tyylioppia." — Pitänyt Tiedotusmiehet r.y:n kutsusta joulukuussa 1963 esitelmän aiheesta "Näytelmäkirjallisuutemme nykyinen kriisi."

Julkaisu t:

"Tehokasta tiedotustoimintaa Ruotsissa", Liiketalous n:o 3, 1963.

"Kohenna kirjoitustaitoasi." Kauppakorkeakoulun kirjakaupan moniste 1964.

MANNINEN, JOUKO:

Luennoinut syyslukukaudella 1963 Helsingin yliopiston matemaattis-luonnontieteellisessä osastossa analyyttisen geometrian cum laude approbatur-kurssin rinnakkaiskursseineen.

MATTILA, SAKARI:

Matematiikan ja tilastotieteen opettaja Helsingin yliopiston maatalous-metsätiet. tiedekunnassa.

Tietojenkäsittelyalan kansallisen komitean jäsen.

Pitänyt esitelmän KY:n vuosijuhlissa 26. 2. 1964 aiheesta "Kauppakorkeakoulun tehtävä".

Pitänyt 2. 9.—7. 9. 1963 tilastotieteellisiä tutkimusmenetelmiä käsittelevän luentokurssin Metsäntutkimuslaitoksen ja Helsingin yliopiston metsätieteiden professoreille.

Osallistunut Oslossa 1. 7.—6. 7. 1963 pidettyyn operaatiotutkimuksen kansainväliseen kongressiin.

MUUKKONEN, PERTTI:

Turun Yliopiston siviilioikeuden professori 31. 12. 1963 saakka. Siviilioikeuden dosentti Helsingin yliopistossa. Turun Yliopiston lainopillisen tiedekunnan dekaani 30. 11. 1963 saakka.

Toiminut virallisena vastaväittäjänä 4. 4. 1964 Helsingin yliopistossa pidetyssä lakit.lis., varat. Lauri Drockilan väitöstilaisuudessa ("Osingonjakokelpoiset varat osakeyhtiölain mukaan").

Maankäyttölain mukaisten lainojen hoitopalkkioiden määrää tarkistamaan asetetun komitean puheenjohtaja.

"Maaliskuun 25 päivän rahasto" nimisen säätiön hallituksen jäsen.

Suomen lakimiesliiton koulutustoimikunnan jäsen.

Pitänyt seuraavat esitelmät: 26. 11. 1963 vientipääällikköseminaarissa "Tyypisopimus-kaavakkeista käytännön valossa"; 28. 1. 1964 Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen Porin paikallis-osastossa "Eräiden arvopapereiden pantinhaltijan oikeussuoja"; 7. 2. 1964 Juridiska Förningen i Finland'issa alustus keskustelukysymykseen n:o 1/1964 "Jos kiinteistön ostaja purkaa kaupan rakennuksen olennaisen vian tai alueen ilmoitetun suuruuden vajanaisuuden vuoksi,

niin kysytään, onko purkamisselityksellä oikeusvaikutus sellaisenaan vai onko noudatettava MK 1: 2:n muotomääräyksiä? Miten on kysymykseen vastattava, jos ostaja väittää kauppaa pätemättömäksi esim. myyjän vilpin vuoksi?"; 19. 2. 1964 Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen Lahden paikallisosastossa ja 27. 2. 1964 saman yhdistyksen Tampereen paikallisosastossa "Pantinhaltijan oikeussuojasta eräiden arvopapereiden panttauksessa".

Julkaisu:

Talouselämän Lakikirja. Vammala 1963 518 + XI s., toimittanut Aimo O. Aaltosen ja K. A. Telarannan kanssa.

Hieman ns. mustasta kauppahinnasta. *Ekonomia* 2/1964. 2 s.

MÄRTENSON, BÖRJE:

Helsingin Kauppakoulun ruotsin ja suomen kielen lehtori. Suomen kielen tuntiopettajana Helsingfors sv. arbetarinstitutissa. Sv. Handelshögskolanin ruotsin kielen tuntiopettajana syysl. 1963. Sv. Litt. sällsk. Folkkultursarkivnämnd'in jäsen. Viransijainen Hufvudstadsbladet'issa heinäk.—elok. 1963, jouluk. 1963, tammik. 1964. För f. Nordisk Filologin siht. Folkmålsstudier nimisen julk.-sarjan toimituksen jäsen helmik. 1963—. Finlands Biodlarförening'in puheenjoht.

Luenn. ruotsalaisilla sanomalehtimieskursseilla syysk. 1963.

Kirja-arvost. Hufvudstadsbladet'issa. "Meddelanden från Finlands Biodlarförening"-nimisen aikakauslehden avustajana.

Julkaisu:

"Om topografisk litteratur som samlarobjekt" otsikoidun esseen Bokvännens bok 2:ssa, 1963.

NENONEN, A. V.:

Suomen Pankin ulkomaan kirjeenvaihto-osaston päällikkö.

19. 5.—5. 6. 1964 opintomatka Lontoon pankkeihin ja osallistuminen Finnish-British Council'in järjestämiin "The City of London"-kursseihin.

NORKO-TURJA, SIRKKA-LIISA:

Suomalais-Amerikkalaisen Yhdistyksen English Language Institutin hallituksen jäsen. Soroptimistiklubi Helsinki-Erottajan hallituksen jäsen. Helsingin Väestönsuojeluyhdistys r.y:n Neuvottelukunnan jäsen.

Osallistunut The Experiment International Living-järjestön kongressiin Goslarissa Saksassa 5. 9.—12. 9. 1963 amerikkalaisen keskusteluryhmän sihteerinä, sekä saman järjestön Council-kokoukseen (observerinä) Soestissa, Saksassa, 14. 9.—22. 9. 1963. The International Council for Educational Films vuosikokous 9. 11.—17. 11. 1963 Pariisissa, Ranskassa; tutustunut kokouksen yhteydessä Unescon avustuksella järjestettyyn audio-visuaaliseen näyttelyyn, erityisesti kielilaboratorioihin.

NURMINEN, LAILA:

Toimii Sotilaskotiliiton varapuheenjohtajana.

H:gin Akat. Naisten johtokunnan jäsen.

PAAKKANEN, JOUKO:

Myynti- ja Mainoskoulun johtokunnan puheenjohtaja. Taloustieto r.y:n hallituksen jäsen ja johtokunnan puheenjohtaja. Suomen Liikemiesyhdistyksen varapuheenjohtaja. Suomen Tukkukauppiaiden Liiton taloudellinen neuvonantaja. Tukkukauppojen Oy:n hallitonneuvoston jäsen. Talouselämä Oy:n hallituksen jäsen. Uuden Suomen hallitonneuvoston jäsen. Tullitariffilautakunnan jäsen. Ulkomaankaupan neuvottelukunnan tulliteknillisen

jaoston jäsen. Kartelliasian neuvottelukunnan jäsen. Vilpillisen kilpailun lainsäädäntökomitean jäsen. Kilpailunedistämisesetuskomitean jäsen. Hintaneuvottelukunnan jäsen. Keskuskauppakamarin liikekilpailun valvotakunnan jäsen. Talousneuvoston varajäsen. Talouselämä-lehden toimitusneuvoston jäsen. Vientipääliikköseminaari. Liikkeenjohdollinen täydennyskoulutus. Kirjoituksia ajankohtaisista taloudellisista ja talouspoliittisista aiheista eri lehdissä. Osallistunut kansainvälisiin kokouksiin.

PALOMÄKI, MAURI:

Helsingin Yliopiston maantieteen vt. apulaisprofessori 1. 9.—15. 10., vt. professori 15. 10.—15. 11. 1963. Saaanut nimityksen apulaisprofessorin virkaan 5. 11. 1963.

Suomen Maantieteellisen Seuran työjäsen, hallituksen jäsen alkaen helmikuusta 1964. Ylioppilastutkintolautakunnan apujäsen.

Esitelmänyt Keski-Suomen Maakuntaliiton Alusuunnittelujaostolle Jyväskylässä 17. 12. 1963 aiheesta Alueiden toiminnallisen rakenteen pääpiirteitä. Esitelmänyt seutukaavaliit-tojen toiminnanjohtajien talvipäivillä Rovaniemellä 23. 3. 1964 aiheesta Johtavia periaatteita alueiden toiminnallisesta järjestyksestä ja niiden heijastuminen Etelä-Pohjanmaan oloissa. Pitänyt Etelä-Pohjalaisen Osakunnan vuosijuhlaesitelmän 21. 3. 1964 aiheesta "Etelä-Pohjanmaan keskustyypit". Esitelmänyt Yhdyskuntasuunnitteluseuran kokouksessa 28. 4. 1964 aiheesta "Talousmaantieteen hyväksikäyttömahdollisuuksia suunnittelussa".

Julkaisut:

Kehityssuuntia eräiden tärkeiden raaka-aineiden tuotannon alueellisessa jakaantumisessa, 4 s. Talouselämä n:o 45 A. 1963.

Über den Einfluss der Landhebung als ökologischer Faktor in der Flora flacher Inseln, 75 s. Fennia 88, n:o 2. Helsinki 1963.

Etelä-Pohjanmaan keskustyypeistä. *Vaasa-* ja *Ilkka-*lehdissä 29. 3.—6. 4. välisenä aikana.

PENTTI, LAURI:

Teollisuuden Työnjohto-opiston opettaja ja soveltavuuskokeista vastaava psykologi.

Hoitanut työn psykologian ja johtamistaidon opetusta Helsingfors svenska sjuksköterske-institutin eri jatkokursseilla.

Suomen psykologisen seuran ja Suomen sotilaspsykologisen seuran johtokuntien jäsen. Psykologiliiton liittovaltuuston jäsen ja työnpsykologian jaoston puheenjohtaja. Psykologernas Nordiska Samarbetskommittén sihteeri.

Henkisen maanpuolustuksen suunnittelukunnan koulutusjaoston sihteeri.

Osallistunut XVII kansainväliseen psykologikongressiin Washingtonissa (D.C.) 20.—26. 8. 63, sotilaspsykologien kokoukseen Bethesdassa (Md.) 27.—28. 8., American Psychological Associationin vuosikongressiin Philadelphiassa (Pa.) 29. 8.—4. 9. ja CIOS:in XIII kongressiin NewYorkissa 16.—20. 9. 63.

Luennoinut ILO:n pienteollisuusseminaarissa teollisuuden koulutustoiminnasta. Toiminut luennoitsijana Tehokkaan Tuotannon Tutkimussäätiön johtamistaidollisilla täydennyskoulutuskursseilla, sotakorkeakoulussa, ammattienedistämislaitoksessa, faktorikoulussa sekä valtion laitosten, eri järjestöjen ja yritysten koulutustilaisuuksissa.

Julkaisut:

Ihmistuntemuksen psykologiaa.

Suomen kutomateollisuuden työnantajain liiton työntutkimuskurssin opetuskirje A1/1963, 19 s.

PENTTILÄ, ERKKI:

Helsingin yliopiston englantilaisen filologian dosentti.
Keskuskauppakamarin kielenkääntäjälautakunnan jäsen ja puheenjohtaja.

PULKKINEN, KYÖSTI:

Helsingin Kauppiaitten Kauppaoppilaitoksessa kauppaopin ja -oikeuden sekä liikkeenhoito-opin lehtorina.

Opintomatka Yhdysvaltoihin 28. 5.—29. 8. 1963.

RANINEN, HUUGO:

Hoitanut vuoden 1964 alusta Turun Kauppakorkeakoulun liiketaloustiede II:n professorinvirkaa.

Seurakuntien Talousneuvoston, Kauppatieteellinen Yhdistys r.y:n, Kaatuneiden Vanhemmat r.y:n, Liikearkistoyhdistys r.y:n, Helsingin Savonlinna-Seura r.y:n ja Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen Yleisen Kerhon puheenjohtaja.

Kaatuneiden Omaisten Liitto r.y:n ja Verband der Hochschullehrer für Betriebswirtschaft nimisen yhdistyksen hallituksen sekä Ylioppilaiden Terveysneuvoston valtuuskunnan jäsen.

Keskuskauppakamarin välityslautakunnan ja saman kamarin kauppaopetuslautakunnan sekä Sirkka ja Jussi Monosen Säätiön hallituksen jäsen.

Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen johtaja ja sen tutkimuslautakunnan puheenjohtaja sekä saman laitoksen johtokunnan ja hallintoneuvoston jäsen.

Liiketaloudellisen Aikakauskirjan päätoimittaja ja toimitusvaliokunnan jäsen.

Eräiden yhtymien ja yksityisten osakeyhtiöiden johtokunnan jäsen tai tilintarkastaja.

Valittu 9. 3. 1964 Savonlinnan kesäyliopiston rehtoriksi ja kesäyliopiston johtokunnan puheenjohtajaksi.

Ollut Kauppakorkeakoulun edustajana Norges Handelshøyskolen uuden toimitalon vihkiäisjuhlassa Bergenissä 27.—29. 10. 1963.

Osallistunut Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen edustajana 18.—19. 2. 1964 Kielissä järjestettyihin Institut für Welthandel der Universität Kiel nimisen tutkimuslaitoksen 50-vuotisjuhlassa.

Osallistunut 4.—8. 6. 1963 Aachenissa ja 19.—23. 5. 1964 Saarbrückenissä Verband der Hochschullehrer für Betriebswirtschaftslehre nimisen yhdistyksen kansainvälisiin kongresseihin sekä saman yhdistyksen hallituksen kokouksiin Aachenissa 4. ja 8. 6. 1963 sekä Saarbrückenissä 19. 5. 1964.

Esitelmöinyt Helsingin Kauppiaitten Kauppaoppilaitoksen ent. oppilaiden Killan kokouksessa Helsingissä 31. 10. 1963 johtajaominaisuuksista liikkeenhoidossa, Liikearkistoyhdistys r.y:n järjestämällä toisilla liikearkistopäivillä Helsingissä 11. 11. 1963 asiakirjain julkisuudesta ja liikesalaisuuksista asiakirjain arkistoinnin kannalta, Seurakuntien Talousneuvoston järjestämällä seurakuntien luottamusmiestenpäivillä Helsingissä 25. 11. 1963 Talousneuvoston toiminnasta vuoden 1963 aikana, Hampurissa 19. 2. 1964 Suomen uudesta liikevaihtoverotuksesta ja Savonlinnassa 14. 3. 1964 Savonlinnan kesäyliopistosta ja sen tehtävistä sekä vientiteknillisillä kursseilla Helsingissä sekä syyslukukaudella 1963 että kevatlukukaudella 1964 edustusopimuksista.

Luennoinut Mannheimin Wirtschaftshochschulen kutsamana 26. 5. 1964 Suomen uudesta liikevaihtoverojärjestelmästä.

J u l k a i s s u t:

Lyhyt liikkeenhoito-oppi. Oppikirja kauppaoppilaitoksia varten. Neljäs täydennetty painos 318 sivua. Porvoo 1963.

Rehtori Henrik Virkkunen in memoriam. Liiketaloudellinen Aikakauskirja 1963 ss. 153—155.
 Professori Unto Virtanen in memoriam. Liiketaloudellinen Aikakauskirja 1963 ss. 319—321.
 Arvioinnit seuraavista teoksista:

Allen, Louis A., Liikkeenjohto ja organisaatio. Helsinki 1963. Liiketaloudellinen Aikakauskirja 1963.

Rode, G., Steigende Kosten — Sinkende Zuwachsraten — Verschärfter Wettbewerb. Berlin 1963. Liiketaloudellinen Aikakauskirja 1963.

Marx, August, Die Personalplanung in der modernen Wettbewerbswirtschaft. Baden-Baden 1963. Liiketaloudellinen Aikakauskirja 1964.

RIISTAMA, VEIJO:

Osallistunut Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen suorittamaan, erästä teollisuudenalaa koskevaan rationalisointitutkimukseen.

Esitelmä — kustannuslaskenta; mitä, miten, miksi? (14. 11. 63 AK:n toiminimijäsenten kuljetusjohdon neuvottelupäivät Helsingissä); — yrityksen budjetti ja budjettitoiminta (10. 2. 64 Tampereen Kauppaseuran liikkeenjohdollinen kurssi Tampereella); — taloudellisen suunnittelun ja valvonnan puitteet, tulostavoitteen suunnittelu ja tarkkailu, myynti-budjetti. (9. 3. ja 13. 3. 64 OTK/TTT:n liikkeenjohdollinen täydennyskoulutuskurssi Helsingissä). — yritys suunnittelee investointeja — tarkkaillaanko myös niiden toteutumista (22. 4. 64 Ekonomiliiton seminaari "Konttoripäällikkö yrityksen johtoportaan" Lepolammilla).

Julkaisu:

— kustannuksista (Ekonomi 8/1963).

RUOKONEN, KYLLIKKI:

Esitelmä World Book Encyclopedian kirjastosta Yhdysvaltain kirjastoviikolla United States Information Centerissä.

Toimittanut edelleen Tietokone-lehdessä yhteisluetteloa eri kirjastoissa olevista tietokone-alan kirjoista.

RUUHELA, REIJO:

Pitänyt kevätlukukaudella 1964 apteekkialan liiketalouden luennot Helsingin yliopistossa proviisorin tutkintoa opiskeleville.

KY:n kirjastotoimikunnan puheenjohtaja edelleen.

Julkaisu:

Yrityksen kasvusuunnat ja -tavat. Liiketaloudellinen Aikakauskirja 1963: 2. 16 s.

Tasearvosteluja Liiketalous-lehdessä.

SAARIO, MARTTI:

Tilintarkastajana useissa yhteisöissä.

Esitelmä Tehokkaan Tuotannon Tutkimussäätiön tilinpäätäjän päivillä 4.—12. 12. 63 "Verojen merkityksestä päätöksenteossa" ja "Liikevaihdon laskemisesta", sekä Rastorin talousjohdon seminaarissa 21. 3. 64 "Verotuksen suunnittelusta".

SAARSALMI, MEERI:

Tutkimustyötä Valtion yhteiskuntatieteellisen toimikunnan alaisena tutkijana.

Opinto- ja tutkimusmatka Nürnbergiin ja Müncheniin heinäkuussa 1963 Kanslerin myöntämän apurahan turvin.

Hyväksytty Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran jäseneksi 3. 4. 63.

Julkaisu:

Arvostelu teoksesta: Erich Gutenberg, Absatzplanung in der Praxis. Liiketal. aikak. 12 (1963): 2, s. 242—44.

SALO, EIJA:

Toimii Oy Stockmann Ab:n palveluksessa englannin ja suomen kielen opettajana.

SARAKONTU, MATTI:

Taloustieteellinen Seura — Nationalekonomiska Sällskapet ry:n johtokunnan jäsen.

Julkaisu:

Talouselämän kiertokulku. Prof. Fedi Vaivion monisteeseen ”Talouselämän pääpiirteet kiertokulkukaavioiden valossa” perustuva Taloustieto r.y:n kurssi- ja opetustoimintaa varten laadittu kirjanen. 36 sivua. Hki 1963.

SARIO, HILKKA:

Englannin kielen ja englanninkielisen kauppakirjeenvaihdon opettaja Helsingin yliopiston maat.-metsät.tiedekunnan puukaupallisella linjalla.

Pitänyt Lappeenrannan kesäyliopistossa englannin kielen pro exercitiokurssin harjoituksiin sekä englannin kielen jatkokurssin kesäk.—heinäk. 1963.

Opintomatka Englantiin elok.—syysk. 1963.

SAVINEN, SEPPO:

Instrumentarium Oy:n tukkulinjan toimistopäällikkö.

Luennoinut syksyllä 1963 Upo Oy:ssä kauppakirjeenvaihdesta.

Kirja-arvostelu Ekonomi-lehdessä n:o 4/1963.

SEVELIUS, MARTIN:

Ylioppilastutkintolautakunnan apujäsen.

Opintomatka Ruotsiin kesällä 1963.

SUONIEMI, RAIMO:

Osastopäällikkö Suomen Kaapelitehdas Osakeyhtiössä.

Useita esitelmiä ja kirjoituksia automaattisesta tietojenkäsittelystä.

SÄRKISILTA, MARTTI:

Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen hallinnollinen johtaja ja S-osaston johtaja. Saman laitoksen johtokunnan ja tutkimuslautakunnan sihteeri. Suomalaisen Liikesivistysrahaston stipendivaliokunnan sihteeri. Suomen Myynti- ja mainosyhdistyksen tutkimusjaoston työvaliokunnan jäsen. Markkinointiseura ry:n sihteeri. Kuljetustaloudellisen ja -teknillisen Aikakauskirjan toimitusvaliokunnan jäsen.

Maataloustuotteiden hinnanmuodostuskomitean jäsen.

Esitelmöinyt Liikkeenjohdollisen täydennyskoulutuksen markkinointijaksolla, Vientikoulutuksen Erikoisrahaston järjestämällä vientiteknillisillä kursseilla ja vientipäällikköseminaarissa sekä eräiden yritysten ja järjestöjen koulutustilaisuuksissa markkinointiin, markkinatutkimukseen sekä mainonnan suunnitteluun liittyvistä aiheista.

Julkaisu:

Salon talousalueen markkinointitaloudellisesta sijainnista. Salonseudun Aluesuunnitelma-yhdistyksen julkaisuja 10. 7. 73 s. Vihti 1963.

Vähittäiskaupan myymälälukumäärään vaikuttavista tiheystekijöistä pienissä ja keski-suurissa taajamissa. Liiketaloustiede II:n lisensiaattitutkielma. 145 s. Helsinki 1964.

TAMMINEN, KAISA:

Esitelmä Yhdistyneiden Kansakuntien kirjastosta Yhdysvaltain kirjastoviikolla United States Information Centerissä.

Opintomatka Länsi-Saksaan ja Tšekkoslovakiaan heinä-elokuussa 1963.

TAMMINEN, MIKKO:

Kevätlukukaudella 1964 nauttinut Kauppakorkeakoulusta osittaista virkavapautta kirjallista työskentelyä varten.

Kansantaloustieteen professorien ja dosenttien yhdistys r.y:n varapuheenjohtaja. Valtion Yhteiskuntatieteellisen toimikunnan, Tieteenharjoittajain liitto — Vetenskapsidkarnas förbund r.y:n neuvottelukunnan, Kansantaloudellisen Yhdistyksen johtokunnan, Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen tutkimuslautakunnan, Kansantaloudellisen aikakauskirjan toimituksen, Liiketaloudellisen Aikakauskirjan toimituskunnan, Suomen taloudellisen bibliografian toimikunnan ja taloussanastokomitean jäsen.

Suomen Työn Liiton hallituksen puheenjohtaja. Valtioneuvoston asettamien ulkomaisia investointeja tutkivan komitean ja kartelliasiain neuvottelukunnan jäsen.

KY:n Yhteiskunnallisen Kerhon kuraattori. Helsingin Normaalityö *Veikko*-lehden kustantaja.

Korkeakoulun III vuosikurssin opiskelijoiden "Excursio -63":n johtajana opintomatalla Yhdysvalloissa kesä-heinäk. 1963.

J u l k a i s s u t:

Ovatko Kauppakorkeakoulun nykyiset tutkinnot tarkoituksenmukaisia? 13 palstaa. *Ekonomia* 3/1964. Hki 1964.

TARKIAINEN, TUTTU:

Yhteiskunnallisen Korkeakoulun valtio-opin professori.

Valtiotieteellisen Yhdistyksen johtokunnan jäsen. Eduskunnan historiakomitean jäsen. Valtioneuvoston historiakomitean jäsen.

Yhteiskunnallisen Korkeakoulun yhteiskuntatieteellisen tiedekunnan dekaani.

Yhteiskunnallisen Korkeakoulun ylioppilaskunnan inspehtori.

Ottanut osaa Henrik Gabriel Porthan-instituutin symposiumiin Turussa 11.—12. 5. 64.

TELARANTA, K. A.:

Hoitanut puolta Turun yliopiston ensimmäisen siviilioikeuden professorin virasta. Siviilioikeuden dosentti Helsingin yliopistossa.

Akatemialautakunnan sihteeri.

Yksityisten yliopistojen ja korkeakoulujen ylioppilaskuntien oikeudellista asemaa selvittämään asetetun komitean jäsen. — Yhteispohjoismaista agenttilainsäädäntöä valmistelemaan asetetun Suomen komitean puheenjohtaja.

Keskuskauppakamarin asettaman Liikekilpailun valvontakunnan varajäsen. — Vakuutusalan liiketapaneuvoston varajäsen. — Lääkemainonnan valvontakunnan varapuheenjohtaja. — KOP:n Erottajan konttorin valvoja.

Pelastakaa Lapset r.y:n keskushallituksen puheenjohtaja 29. 4. 1964 saakka, sen jälkeen hallintoneuvoston puheenjohtaja. — Lasten Päivän säätiön valtuuskunnan jäsen. — Eteläsuomalaisen osakunnan seniorit r.y:n esimies. — Eteläsuomalaisten ylioppilaiden säätiön valtuuskunnan jäsen. — Genevessä kotipaikan omaavan Service social international'in hallintoneuvoston (Conseil) ja hallituksen (Comité exécutif) jäsen.

Pitänyt 17. 10. 1963 Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen Lahden, Hämeenlinnan ja Tampereen osastojen yhteisessä kokouksessa esitelmän "Osakeyhtiön toimitusjohtajasta" sekä 31. 3.

1964 Ulkomaankaupan agenttiliiton vuosikokouksessa esitelmän "Agenttilainsäädännön uudistamisesta".

Julkaisu:

Talouselämän lakikirja, Vammala 1963, XI + 518 s. (yhdessä Aimo O. Aaltosen ja P. J. Muukkosen kanssa).

Agenttilainsäädäntö, Talouselämä 1—2/1964.

TERÄS, HANNU:

Ylioppilastutkintolautakunnan apujäsen keväällä 1964.

Pitänyt pro exercitio-kurssin Kadettikoulussa kevätluk. 1964.

Julkaisu:

Saksan kauppakirjeenvaihdon harjoituksia, 2. uusittu painos, Porvoo/Hki 1964.

UOTILA, OLLI:

Helsingin Yliopiston maatalous-metsät, tiedekunnan tilastotieteen approbatur kurssin assistentti syyslukukaudella 1963.

Teknillisen Korkeakoulun matematiikka I:n kurssiassistentti syyslukukaudella 1963.

VAISTO, ERKKI:

Toimii Luotsikirjaston kirjastonhoitajana.

Toimii Kiljavan parantolan kirjastonhoitajana.

Julkaisu:

Osuuskassan käsikirjastoon suositeltavia kirjoja. (Osuuskassalehti 1963: 5).

Luotsikirjasto aloittanut toimintansa. (Kirjastolehti 1963: 6).

Lisäksi Luotsikirjastoa koskevia kirjoituksia Luotsi- ja majakkamieslehdessä.

VAIVIO, F. L.:

Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen E-osaston johtaja.

Ekonomilehden toimitusvaliokunnan jäsen. Liiketaloudellisen Aikakauskirjan toimituskunnan jäsen. Vientikoulutuksen Erikoisrahaston hoitokunnan varajäsen. Toiminut Suomen hallinnon ja talouden TA-lautakunnan asiantuntijajäsenenä. Taloustieteellisen Seuran puheenjohtaja v. 1964 —.

Ottanut osaa nuorten pohjoismaisten kansantaloustieteilijäin työkonferenssiin Marstrandissa 27.—28. 8. 63 ja pitänyt esitelmän aiheesta "Styvhet i sidolede såsom företags beteendehypotes". Ottanut edelleen osaa pohjoismaisten kansantaloudellisten kokouksien 100-vuotisjuhliin Göteborgissa 29.—31. 8. 63 ja Institut für Weltwirtschaftin 50-vuotisjuhlallisuuksiin Kielissä 17.—19. 2. 64.

Pitänyt oppikoulujen historianopettajien taloudellisilla neuvottelupäivillä 19.—21. 8. 63 esitelmäsarjan aiheesta "Talouselämän kokonaiskulku". Esitelmöinyt historianopettajien päivistä 2. 11. 63 aiheesta "Onko kansantaloustiede koulukypsää?" Pitänyt juhlaesitelmän pysyvän rakennusainenäyttelyn vuosijuhlissa 22. 11. 63 kysymyksestä "Rakennus- ja rakennusaineteollisuuden näkymät nykyisessä talouskentässä". Esitelmöinyt Helsingin Ekonomien vuosikokouksessa 9. 12. 63 aiheesta "Suomen talouselämän pulmat". Toiminut esitelmöitsijänä Vientikoulutuksen Erikoisrahaston vientitekniillisillä kurssilla ja vientipäällikköseminaarissa sekä Pohjoismaiden Yhdyspankin haarakonttorien johtajien neuvottelupäivillä. Ollut korreferenttina Kansantaloudellisen Yhdistyksen kokouksessa 12. 3. 64 ja alustanut KY:n yhteiskunnallisessa kerhossa kysymyksen "Kehitysmaiden taloudellisen kasvun ongelma". Pitänyt virkaanastujaisesityksen 12. 12. 63 aiheesta "Taloustieteen asema tiedon kentässä".

Julkaisu:

- Mikko Tamminen 50 vuotta. 3 s. Liiketaloudellinen Aikakauskirja III. Hki 1963.
 Sivusuuntainen jäykkyys yrityksen käyttäytymispiirteinä. 14 s. Liiketaloudellinen Aikakauskirja III. Hki 1963.
 Viennin edistäminen ja kehittäminen. 2 s. Talouselämä n:o 44. Hki 1963.
 Kansantaloustieteen peruskysymysten tuntemisen hyödystä talouspoliittiselle keskustelulle. 1 s. Elinkeinovapaus n:o 2. Hki 1963.
 Taloustieteen asema tiedon kentässä. 8 s. Liiketaloudellinen Aikakauskirja I. Hki 1964.
 Arvostelu teoksesta: Poul Nyboe Andersen, Lyhyt kansantaloustiedon oppikirja. 4 s. Kansantaloudellinen Aikakauskirja I. Hki 1964.

VAPAAVUORI, URHO:

Myynti- ja Mainoskoulun suullisen esityksen ja neuvottelutaidon opettaja. Suomen Puhelintieteen puhedidaktiikan yliopettaja.

Pitänyt puhetaidon kurssin Kuopion kesäyliopistossa ja Helsingin yliopiston teol. tiedekunnassa. Opettanut esitystekniikkaa Svenska Köpmanäläroverketissä. Luennoinut ja johtanut case-harjoituksia Liikkeenjohdolisella täydennyskoulutuskursilla 11. 6. ja 12. 9. sekä OTK:n järjestämällä liikkeenjohdolisella täydennyskoulutuskursilla 21. 12.

Esitelmänyt Liiketaloustieteellisessä Yhdistyksessä 15. 5. aiheesta "Mittaamisen ongelma neuvottelukoulutuksessa".

Pohjoismaisilla kauppaopettajakursseilla Helsingissä 8. 8. aiheesta "Användningen av specialrum för förhandlingsteknik ur pedagogisk synvinkel".

Suomen Myynti- ja Mainosyhdistys r.y:n luentopäivillä Helsingissä 25. 10. aiheesta "Tehokas esittäminen".

Lisäksi luennoinut eräiden yritysten järjestämällä kursseilla.

Julkaisu:

- Puhuttu sana liike-elämässä, Myynti- ja Mainoskoulun oppikirjasarja n:o 16, 1963, 76 sivua.
 Asian esitleminen päätöksentekoa varten, Liiketalous n:o 6/1963. 2 s.
 Kaksi myymälän avauspuhetta, Mainostaja n:o 4/1963. 4 sivua.

WEGELIUS, PIRKKO:

Toiminut edelleen Suomen Kirjallisuuspalvelun Seuran — Samfundet för Litteraturtjänst i Finland sihteerinä.

VENTO, REINO:

Tilintarkastajana useissa yhteisöissä.

Puhelinlaitosten Liiton neuvotteleva asiantuntija.

Keskuskauppakamarin KHT-tutkintolautakunnan lisäjäsen.

Pohjoismaiden Yhdyspankin Kulosaaren konttorin valvojien puheenjohtaja.

Esitelmänyt Puhelinlaitosten Liiton veropäivillä 22. 11. 1963 aiheesta: "Verotukseen ja kirjanpitoon liittyvistä erilliskysymyksistä".

Merkonomiliiton konttoripäivillä 4. 12. 1963 aiheesta: "Kannattavuus ja sen valvonta, liikkeen sisäinen tarkkailu".

Ekonomiliiton tilintarkastajapäivillä 9. 1. 1964 kaksi esitelmää aiheista: "Tilintarkastajan esittämät huomautukset ja tilintarkastuskertomus" sekä "Tavanomaiset väärinkäytösmenettelmät".

Helsingin Kiinteistöväylättäjät r.y:n kuukausikokouksessa 18. 3. 1964 aiheesta: "Tulosarvotus ja verotus".

Helsingin kauppakamarin ja HTM-tilintarkastajayhdistyksen yhteisesti järjestämällä tilimiespäivillä 10. 4. 1964 aiheesta: "Tasevirheistä".

Julkaisu:

Tilintarkastajan esittämät huomautukset ja tilintarkastuskertomus, *Ekonomia* 1/1964 3 s.
Tavanomaiset väärinkäytösmenetelmät, *Ekonomia* 2/1964 4 s.

VIERIKKO, ERKKI:

Antanut espanjan kielen opetusta Tampereen kesäyliopistossa v. 1963 sekä Suomen Ibero-amerikkalaisen instituutin järjestämällä kielikursseilla. Toiminut Vientikaupallisten kielikurssien espanjan kielen ryhmän opettajana.

Nimitetty 7. 10. 1963 Suomen Ibero-amerikkalaisen instituutin johtajaksi.

Toiminut edelleen Suomi-Espanja-Seura r.y:n yleissihteerinä 16. 2. 1964 saakka. Toiminut edelleen Korkeakoulujen vieraiden kielten lehtorit r.y:n sihteerinä.

Nimitetty Keskuskauppakamarin kielenkääntäjälautakunnan jäseneksi.

Julkaisu:

Espanjan oppikirja. 2. p., 236 s. Hki 1964.

VIHERSAARI, JUKKA:

Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen A-osaston nuorempi tutkija.

Kauppateieteellisen Yhdistyksen sihteeri.

Toiminut *Ekonomi*-lehden erikoistoimittajana.

Vierailut Tukholman Kauppakorkeakoulussa 2.—5. 12. perehtymässä yrityspelien käyttöön opetuksessa ja tutkimustoiminnassa.

Julkaisu:

"Yrityksen johdon tehokkuus", *Liiketalous* 6/1963, "Yrityksen johdon tehtävä tietokoneiden käyttömahdollisuuksia tarkasteltaessa", *Ekonomi* 7/1963. Selostus kirjasta Louis A. Allen: *Liikkeenjohto ja organisaatio*. Kehittyvä Liikkeenjohto 4/1963.

VON WILLEBRAND, CARL-AUGUST:

Edelleen Valtioneuvoston asettaman Kansainvälisten kulttuurisuhteiden toimikunnan jäsen saksankielisiä maita varten. Edelleen toiminut Suomalais-Ugrilaisen Seuran kielentarkastajana. Edelleen toiminut Suomalais-Saksalainen Yhdistys r.y:n sihteerinä. Toiminut Radio Bremenin kirjeenvaihtajana Suomessa 1. 9. 63 alkaen.

Osallistunut Goethe-Institutin järjestämään kielilaboratorio-seminaariin kesäkuussa 1963 Münchenissä.

Pitänyt useampia esitelmiä kielilaboratorion käytöstä mm. Helsingissä, Tampereella ja Kuopiossa.

Kutsuttuna vieraana pitänyt juhlaesitelmän Deutsch-Finnische Gesellschaft'in vuosikokouksessa Hannoverissa helmik. 23 pv.

Kutsusta toukokuussa 1964 luennoinut Kölnin Yliopiston Finland- Instituutissa Bonnin ja Frankfurtin Yliopistossa sekä muualla L-Saksassa aiheesta "Zur Geschichte der deutsch-finnischen Kulturbeziehungen."

Julkaisu:

Der neue Merkur, 3. p., Hki 1964.

Käännöksiä: Lauri Viita, "Die Moräne", Lucas-Cranach-Verlag, München, 1964; KOP:in vuosikertomus 1963 ja useampia taloustieteellisiä artikkeleita.

VON VOLBORTH, DOROTHEA:

Toiminut Vientikaupallisten kielikurssien venäjänkielen ryhmän kieliopin opettajana kevätlukukaudella 1964.

Osallistunut III kansainväliseen venäjänkielen opettajien seminaariin Moskovassa 26. 8.—25. 9. 63.

VUORINEN, ELSA:

Opettanut Helsingin yliopistossa syys- ja kevätlukukaudella englantia kaikkien tiedekuntien opiskelijoille pidetyillä kursseilla, yht. 12 v.t. — Opettanut Jyväskylän Kesäyliopistossa englantia pro exercitio-harjoituksiin osallistuville 12 v.t. sekä alkeiskursseilla 5 v.t.

Opintomatka Englantiin elok. 1963.

Julkaisut:

(Mustanoja & Vuorinen) Englantia aikuisille, 7 p., 152 + 58 s., Hki 1963.

V Tilastollisia tietoja oppilaista

Korkeakoulun oppilaat voivat olla:

1. *varsinaisia oppilaita*, jotka opiskelevat suorittaakseen ekonomin tutkinnon tai kirjeenvaihtajan tutkinnon;

2. ekonomin tutkinnon tai muiden korkeakoulujen loppututkinnon suorittaneita, jotka harjoittavat opintoja *kauppätieteiden kandidaatin tutkintoa* varten;

3. *ylimääräisiä* tai *kuuntelijaoppilaita*, jotka harjoittavat opintoja erinäisissä aineissa.

Varsinaisiksi oppilaksi haki 1963 905 henkilöä, joista hyväksyttiin ekonomin tutkintoa suorittamaan 318 ja kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittamaan 156. Hyväksytyistä aloitti ekonomin tutkinnon opinnot 285 ja kirjeenvaihtajan tutkinnon opinnot 130 eli yhteensä 415 opiskelijaa.

Kertomusvuotena on korkeakoulussa syyslukukauden alussa ollut yhteensä 1.884 opiskelijaa, joista

	I vk. v. 1963 al.	II vk. v. 1962 al.	III vk. v. 1961 al.	Yht.	Aikais. aloitt.	Kaik- kiaan
Ekon.tutk.suor.	285	275	224	784	332	1.116
Kirj.vaiht.tutk.suor.	130	123	125	378	138	516
	415	398	349	1.162	470	1.632
Kand.tutk.suor.						252
						1.884

Ekonomin ja kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittavien oppilaiden lukumäärä lukuvuoden alussa

	I v. kurssi 1963		II v. kurssi 1962		III v. kurssi 1961		Yhteensä	
	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%
Miehiä	193	46,5	198	49,7	146	41,8	537	46,2
Naisia	222	53,5	200	50,3	203	58,2	625	53,8
Yhteensä	415	100	398	100	349	100	1.162	100

Ekonomin ja kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittavien oppilaiden lukumäärä

	I vk. v. 1963 al.		II vk. v. 1962 al.		III vk. v. 1961 al.		Aikaisemmin aloittaneet		Yhteensä
	ek.	kv.	ek.	kv.	ek.	kv.	ek.	kv.	
Syyslukukausi	285	130	275	123	224	125	332	138	1632
Keskeyttäneet ./..	1	—	9	2	2	1	17	6	38
Valmistuneet ./....	—	—	—	—	—	—	54	25	79
Kevätlukukausi . . .	284	130	266	121	222	124	261	107	1515
Keskeyttäneet ./..	8	5	7	1	1	—	8	3	33
Valmistuneet ./..	—	—	—	—	76	33	78	37	224
Lukuv. lopussa	276	125	259	120	145	91	175	67	1258

Ekonomin ja kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittavien oppilaiden kotipaikka

	I v. kurssi		II v. kurssi		III v. kurssi		Yhteensä	
	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%
	1963		1962		1961			
Helsingistä	126	30,4	130	32,7	132	37,8	388	33,4
Muualta Uudenmaan l:stä . .	56	13,5	57	14,3	33	9,5	146	12,6
Turun ja Porin l:stä	25	6,0	29	7,3	23	6,6	77	6,6
Hämeen l:stä	68	16,4	72	18,1	67	19,2	207	17,8
Kymen „	35	8,4	28	7,0	35	10,0	98	8,4
Mikkelin „	14	3,4	14	3,5	9	2,6	37	3,2
Kuopion „	19	4,6	12	3,0	8	2,3	39	3,4
Vaasan „	26	6,3	18	4,5	11	3,2	55	4,7
Oulun „	15	3,6	17	4,3	11	3,2	43	3,7
Lapin „	7	1,7	6	1,5	5	1,4	18	1,6
Keski-Suomen l:stä	18	4,3	12	3,0	12	3,4	42	3,6
Pohj.Karjalan „	6	1,4	3	0,8	3	0,8	12	1,0
Yhteensä	415	100	398	100	349	100	1162	100

Ekonomin tutkintoa suorittavat

	I vk. v. 1963 aloittaneet				II vk. v. 1962 aloittaneet				III vk. v. 1961 aloittaneet				Kaikkiaan			
	P	%	T	%	P	%	T	%	P	%	T	%	P	%	T	%
	Yht.	%	Yht.	%	Yht.	%	Yht.	%	Yht.	%	Yht.	%	Yht.	%	Yht.	%
<i>Syyslukausi</i>	193	67,7	92	32,3	198	72,0	77	28,0	146	65,2	78	34,8	224	68,5	247	31,5
<i>Keskeyttäneet</i> ./	—	—	1	—	7	—	2	—	1	—	1	—	2	—	4	—
<i>Kävälukausi</i>	193	68,0	91	32,0	191	71,8	75	28,2	145	65,3	77	34,7	222	68,5	243	31,5
<i>Keskeyttäneet</i> ./	5	—	3	—	6	—	1	—	1	—	—	—	1	—	4	—
Valmistuneet 30. 5. 1964 ./	188	68,1	88	31,9	185	71,4	74	28,6	144	65,2	77	34,8	221	68,4	239	31,6
	—	—	—	—	—	—	—	—	52	—	24	—	76	—	24	—
	188	68,1	88	31,9	185	71,4	74	28,6	144	65,2	77	34,8	221	68,2	215	31,8

Kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittavat

	I vk. v. 1963 aloittaneet				II vk. v. 1962 aloittaneet				III vk. v. 1961 aloittaneet				Kaikkiaan			
	P	%	T	%	P	%	T	%	P	%	T	%	P	%	T	%
	Yht.	%	Yht.	%	Yht.	%	Yht.	%	Yht.	%	Yht.	%	Yht.	%	Yht.	%
<i>Syyslukausi</i>	—	—	130	100	—	—	123	100	—	—	125	100	—	—	378	100
<i>Keskeyttäneet</i> ./	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	3	—
<i>Kävälukausi</i>	—	—	130	100	—	—	121	100	—	—	124	100	—	—	375	100
<i>Keskeyttäneet</i> ./	—	—	5	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	6	—
Valmistuneet 30. 5. 1964 ./	—	—	125	100	—	—	120	100	—	—	124	100	—	—	369	100
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33	—	—	—	33	—
	—	—	125	100	—	—	120	100	—	—	91	100	—	—	336	100

Ekonomien ja kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittavien oppilaiden vanhempien ammatti
Elinkeinon mukaan

	I v. kurssi		II v. kurssi		III v. kurssi		Yhteensä	
	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%
	1963		1962		1961			
1. Maa- ja metsätalous sivuelinkeinoineen	60	14,4	62	15,6	49	14,0	171	14,7
2. Teollisuus	94	22,7	73	18,3	53	15,2	220	18,9
3. Rakennustoiminta	19	4,6	34	8,5	24	6,9	77	6,6
4. Kauppa	104	25,1	111	27,9	111	31,8	326	28,3
5. Liikenne	43	10,4	30	7,5	24	6,9	97	8,3
6. Palvelukset	89	21,4	85	21,4	82	23,5	256	22,0
7. Sijoittamattomat ja ei ilmoitetut ammatit	6	1,4	3	0,8	6	1,7	15	1,2
Yhteensä	415	100	398	100	349	100	1162	100

Yhteiskunnallisen aseman mukaan

	I v. kurssi 1963		II v. kurssi 1962		III v. kurssi 1961		Yhteensä	
	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%
1. Itsenäiset yrittäjät: Tehtailijat ja tukkukauppiaat..	14	3,4	2	0,5	1	0,3	17	1,4
Vähittäiskauppiaat ja muut liikkeenharjoittajat	50	12,0	51	12,8	49	14,0	150	12,9
Maanviljelijät	46	11,1	46	11,6	36	10,3	128	11,0
2. Kaupan ja teollisuuden palve- luksessa olevat: Johtavassa asemassa olevat ..	48	11,6	49	12,3	40	11,5	137	11,8
Toimihenkilöt	55	13,3	79	19,8	42	12,0	176	15,1
Työntekijät	66	15,9	56	14,1	73	20,9	195	16,8
3. Valtion ja kunnan palveluk- sessa olevat: Johtavassa asemassa olevat ..	17	4,1	14	3,5	13	3,7	44	3,8
Virka- ja toimihenkilöt	66	15,9	50	12,6	37	10,6	153	13,2
Työntekijät	17	4,1	21	5,3	19	5,5	57	5,0
4. Vapaiden ammattien harjoitta- jat ja opettajat	30	7,2	25	6,3	33	9,5	88	7,6
5. Ei ilmoitettua ammattia	6	1,4	5	1,2	6	1,7	17	1,4
Yhteensä	415	100	398	100	349	100	1162	100

Kauppakand. tutkintoa suorittavat

	P	T	Yhteensä
Kirjoissa syyslukuk. alussa	202	46	248
Uusia hyväksytyt	46	32	78
Uudelleen kirjoihin	13	—	13
	261	78	339
Valmistunut ./.	3	—	3
Keskeyttäneet ./.	25	11	36
Kevätlukukausi	233	67	300
Uusia hyväksytyt	19	6	25
Uudelleen kirjoihin	8	4	12
	260	77	337
Valmistunut ./.	9	2	11
Keskeyttäneet ./.	27	6	33
Kirjoissa kevätlukuk. lopussa	224	69	293

VI Oppiarvot ja tutkinnot

Kauppätieteiden lisensiaatin tutkinto

Kauppätieteiden lisensiaatin tutkinnon on suorittanut kauppätieteiden kandidaatti *Risto Ilmari Laulajainen*.

Kauppätieteiden kandidaatin tutkinto

Kauppätieteiden kandidaatin tutkinnon ovat kuluneen lukuvuoden aikana suorittaneet:

syyslukukaudella: ekonomi Jan Mikael Heikkilä.

kevätlukukaudella: ekonomit Esko T. Hupli, Sirkka Aune Marjatta Hämäläinen, Jorma L. H. Karo, Sakari H. Korolainen, Asko J. Korpela, Arto A. Koskinen, Urho P. Makkonen, Reijo P. Nevala, Matti A. A. Paulin, V. Sakari Saarnio, Pertti K. Tuomala, Paavo U. Tuukkanen ja Leena Tellervo Vuori, kaikki arvonimityksin clarissimus.

Kauppätieteiden maisterin arvon ovat ilman juhlallista vihkimistä saaneet kauppat.kandidaatit *Jan M. Heikkilä, Reijo P. Nevala* ja *Paavo U. Tuukkanen*.

Pro gradu kokeen

ovat lukuvuonna 1963—1964 suorittaneet seuraavat kauppätieteiden kandidaatin tutkintoa varten opiskelevat, jotka ovat tutkimuksissaan käsitelleet allamainittuja aiheita:

Liiketaloustiede I:ssä

Ekon. *Aalto Rintala*, Käyttöomaisuuden poistot ja niiden käsittely liikkeenjohdon eri tehtäviä palvelevissa laskelmissa; ekon. *Sampsa Kokkonen*, Oman pääoman hallintoa koskevasta tehon mittaamisesta; ekon. *Erkki Tölli*, Polttoaineiden ja voiteluaineiden myynnin ennakointi pitkällä ja lyhyellä tähtämellä alalla toimivan yrityksen investointibudjetin ja myyntibudjetin perustaksi; ekon. *Leena Vuori*, Aikakauslehti-ilmoittelun kehityksestä erityisesti kuva- ja naistenlehdissä; *Pertti Tuomala*, Pörssinoteeratut osakkeet sijoituskohteena ja niiden tuottolaskelmat.

Liiketaloustiede II:ssä

Ekon. *Kaj Gustafsson*, Kaupallisen koulutuksen rakenne Suomessa ja katsaus siihen Skandinavian maissa; ekon. *Raimo Kujanpää*, Motivaatiotutkimus, sen menetelmät ja käyttö markkinatutkimuksissa; ekon. *Reijo Nevala*, Fuusio erityisesti rahoituksen kannalta; ekon. *Juha Vanhanen*, Lomakkeet konttorirationalisoinnin välikappaleina.

Kansantaloustieteessä

Ekon. *Sakari Korolainen*, Organisaation muodosta; ekon. *Asko Korpela*, Suomen itsenäisyyden ajan kauppasopimuspolitiikka; *Olli-Pekka Nissinen*, Tiedon taso taloudellisen kasvun tekijänä.

Kauppa-oikeudessa

Ekon. *Heikki Kirma*, Patentoitavista keksinnöistä.

Kemiassa ja tavaraopissa

Leena Yrjölä, Kaoliini posliiniteollisuuden raaka-aineena.

Ekonomin tutkinto

Ekonomin tutkinnon ovat lukuvuonna 1963—64 suorittaneet seuraavat ylioppilaat, yhteensä 208

Syyslukukaudella 25. 10. 1963:

B. A. Chydenius; M. J. Elovaara; Eila Rakel Engdahl (s. Grönlund); P. J. Haataja; T. K. Heinonen; Sirkka Helena Honkalampi; Sisko Annikki Honkonen; Hilikka Kaarina Huti; A. E. Hyytiäinen; L. T. Hällström; Anja Leena Ilmarinen, (s. Pirttilampi); P. J. Itkonen; I. O. Juhokas; S. J. Jäntti; Riitta-Marja Kaarina Kalaja; K. K. Kantell; Airi Anneli Keskinen; T. J. Laine; Seija Outi Iloa Lankinen; Marja-Riitta Luhtasuo; T. I. Lukkarinen; T. L. O. Luode; M. R. V. Luontola; E. J. Läärä; Marja-Terttu Majander; Vuokko Alviina Makkonen; A. B. Marnila; M. J. Mattila; P. O. Männistö; J. M. Niemi; E. J. Nieminen; J. J. Nummela; S. I. Pekkarinen; Olga Povaljajeff; Leena Marjatta Puttonen, (s. Sihvo); K. J. Puumanen; E. O. Pyrrö; J. V. Ritola; E. S. Ropponen; Eira Annikki Ruotsalainen; Raita-Terttu Sallinen; E. O. Salonen; P. O. Seeve; A. O. Seulamo; E. M. O. Sinkkonen; P. J. Sundström; Ritva Anita Alice Taskinen; R. J. Tengman; T. K. Tuomikorpi; E. H. K. Vehkala.

13. 12. 1963:

M. T. Toiviainen; H. J. Tukiainen, U. Uomala sekä merkonomi S. M. Rätty.

Kevätlukukaudella 21. 2. 1964:

R. O. O. Aho; G. Feodoroff; Raija Marjatta Haajanen; Marja-Riitta Haikonen; M. O. Happonen; K. J. Helimäki; Anja Mirjam Hiltunen; N. A. H. Home; J. P. Junnola; P. J. Kankkunen; E. U. U. Kauppinen; Anna-Liisa Kinnunen; Raija Leena Kirvesmäki (s. Mäntynen); Korkkula; H. P. Kuisma; R. M. Kuisma; Raili Hellevi Kykkänen; Eeva Helena Lahtinen; Sirkka-Liisa Lamminen; O. A. Lassila; M. J. Lauronen; M. A. Lehtinen; A. A. Moisio; Marja-Leena Kyllikki Mäkyne; J. T. Nahkuri; Tuulikki Katriina Niemi (s. Ojala); J. I. Ojala; E. I. Oksanen; V. Ounaskari; Kirsti-Liisa Pajunen; S. I. Parkkari; Kaarina Kastehelmi Parkkonen; Lea Hilikka Tuulikki Pesonen; K. J. J. Puusti; Irmeli Anna-Maija Päivärinta; Elli Maija-Liisa Raitio (s. Lehtonen); K. K. K. Ritvos; T. H. Saarinen; J. J. Savolainen; Kirsti Kaarina Seikku (s. Hakaluoto); Leena Terhikki Siika; T. J. Snikkarinen; P. J. Tapanainen; Oili Tellervo Terhola (s. Nurminen); E. I. Tiesmaa; Tuula Marjatta Virolainen (s. Kekki); R. K. Virtanen.

17. 4. 1964:

V. J. Anttonen; E. A. Laakso; K. O. Tarkkonen; R. O. Tiitinen ja Charlotta Elisabeth Wallén.

30. 5. 1964:

S. H. K. Aho; R. K. Airikkala; K. K. Ansio; Raija Kaarina Backlund; Törkän Baibulat; J. L. B. Capomaccio; E. H. J. Gulin; E. O. Hallamaa; S. E. Heinonen; H. I. Hellqvist; Liisa Helena Hietasalo; E. I. Hildén; E. E. Hiltunen; Mirjam Hyppönen; R. A. H. Hyytiäinen; I. Hämäläinen; Virva Aamu Unelma Ilvesvaara; A. Isojunno; Marja Kyllikki Jalasoja; R. O. Jalovaara; O. A. Jaulimo; J. Jyvälahti; Hilikka Marjatta Kaakinen; Ritva Airi Irmeli Kaartinen; K. M. O. Kallioniemi; T. M. Karake; E. J. Keinänen; E. J. Kemppainen; H. S. T. Ketomäki; L. P. Klaus; H. J. Knuutinen; Eila Marjatta Koponen (s. Grönberg); J. I. Koponen; P. A. Kuikka; A. B. Kullberg; Aila Kaarina Kunnas; Salme Anneli Laamanen; Kyllikki Kaarina Laine; Maire Annikki Laitinen; Ritva Marja-Leena Laivo; Valma Eira Ireene Lavikkala; Anneli Marjaana Lehtinen; R. A. J. Lehtinen; U. V. Lehtinen; Sirkka-Liisa Lehto (s. Mäntynen); J. A. Lehtonen; Anja Marianne Lindroos; T. K. Lindy; M. O. Linnainmaa; J. H. Luhtanen; R. K. Luostarinen; M. E. Mannerla; S. J. Mikkola; Marjatta Mikkonen (s. Paju); Kaija Elina Anneli Mäkelä; S. I. Mäki; T. E. Niininen; Arja Kaarina Nilsson; A. K. M. Nurmela; P. J. Nylund; Elsa Anneli Pappinen (s. Aaltonen); J. P. O. Parmi; R. J. Parmi; K. J. Pekonen; Ritva Marjatta Irma Penttilä; P. T. J. Pitäjämäki; O. A. Plaami; Pirjo Tuulikki Pulkkinen; Elsa Maria Pöysti; Marja Anneli Rahikainen; P. T. I. Rautava; J. M. Renkama; J. J. Saari; A. V. Saarinen; E. T. Saastamoinen; P. T. Salojärvi; J. A. A. Saresma; P. K. Sarlio; S. K. I. Sarp; Heli Sinikka Stjernvall (s. Sarvilinna); S. E. Sulkakoski; Leila Marja Särkioja; Outi Elina Sääksjärvi; P. J. Talikka; T. K.-J. Talvitie; H. A. Taponen; P. I. Tikka; S. V. Tonteri; Aune Kaarina Tulonen (s. Laitinen); M. K. Tynkkynen; M. O. Urrila (maininnoin "erinomaisesti"); Maila Tuulikki Vahtera; Irma Tellervo Vainio; Riitta Anni Maria Walden; A. I. Varis; I. S. Vartiainen; R. K. Wartiovaara; O. P. Virolainen; J. K. Virtanen; K. E. Virtanen (maininnoin "erinomaisesti"); M. H. O. Ylönen sekä H. J. Yrjänen.

Kirjeenvaihtajan tutkinto

Kirjeenvaihtajan tutkinnon ovat suorittaneet seuraavat ylioppilaat, yhteensä 95.

Syyslukukaudella 25. 10. 1963:

Tuula Marja-Liisa Aalto; Maija Liisa Bergman; Marja Liisa Christiansen (s. Ritaila); Terttu Tellervo Cousin (s. Pallasmaa); Leena Irene Hanén; Riitta Kaarina Hansson; Raija Kastehelmi Home (s. Järvinen); Pirjo Anneli Hämäläinen (s. Eteläpää); Hilikka Jelve; Tuula-Marja Kinnunen; Anna-Liisa Kujanen; Erna Irmeli Kurkilahti; Aira Marjatta Mänttäre (s. Aho); Annikki Inkeri Olli; Hilikka Kyllikki Palttala; Heljä Tuula Kaarina Puhakka; Anna-Liisa Puttonen (s. Hintikka); Marja Inkeri Rinne; Marja Sinikka Räsänen; Eija Anneli Seppälä; Irja-Liisa Takkinen; Riitta Marjatta Uotinen; Pirjo Marjatta Westman (s. Valkonen); Kristiina Virta.

13. 12. 1963:

Ritva Eva-Liisa Pekonen.

Kevätlukukaudella 21. 2. 1964:

Marja Leena Asunmaa (s. Koskela); Anja Kaarina Jansson; Ritva Kaarina Kaakinen; Leena Kankaansyrjä (s. Laakso); Marja-Liisa Kivekäs (s. Malmi); Varpu Kyllikki Kohi;

Ritva Unelma Lanki (s. Kunnari); Eila Eeva Kaarina Lehtipuro; Liisa Tellervo Majuri (s. Näsi); Helka Kristiina Pajanen; Maila Taimi Inkeri Pakarinen (s. Pekkarinen); Oili Irma Hannele Peltoniemi (s. Väänänen); Taimi Helena Perko (s. Selander); Ritva-Liisa Pihlajasalo (s. Seppä); Marjaana Pulkkinen; Siro Marjatta Salmi; Leila Maria Soini (s. Mikkola); Pirjo Eeva Annikki Sotala; Sirkka-Liisa Stenij; Varpu Tellervo Suuronen (s. Puura) Raili Marjatta Teppola; Silja Thelma Kaarina Vahanen; Irma Anneli Valjus; Satu Marjatta Valkamo (s. Toivainen); Kaarina Marianne Valtonen; Tuula Marjatta Välkepinta (s. Vankka).

17. 4. 1964:

Päivi Marjaliisa Halleen (s. Ruuska) ja Päivi Kaarina Hietanen.

30. 5. 1964:

Arja Orvokki Elomaa; Eeva Liisa Tellervo Glöersen (s. Walden); Liisa Elina Hamari; Kaisa Tuulikki Hituri; Eila Marjatta Huotari; Irma Tuulikki Huotari; Eeva Kaarina Hyyti; Tuula Marjatta Junno; Lea Marjatta Jyrkinen (s. Rouhiainen); Tuula Lempi Maria Järnström; Maija Inkeri Karttunen; Irja Iines Kaukinen; Hilikka Kaarina Kokkonen; Raija Annikki Kokkonen; Kaija Liisa Anneli Koskinen; Leena Anneli Kuokkanen; Anna Kaarina Kuurila; Anja Hellevi Lahti (s. Siivonen); Liisa Irmeli Lappalainen; Annikki Matikainen; Maila Maire Marketta Mylläri; Pirkko Marjatta Niemi; Anna-Maija Inkeri Norta; Outi Marketta Paasonen; Tuula Kaarina Parikka (s. Nikkanen); Ritva Helena Park; Ritva Tuulikki Perälä; Terttu Marjatta Poutanen; Vuokko Anneli Purra (s. Sairanen); Terttu Sisko Putila; Ritva Inkeri Puttonen; Anja Hilikka Christina Rikkonen (s. Oravainen); Marja-Leena Salo; Tuulikki Sarpolahti; Arja Kaarina Savinen (s. Kellokoski); Anita Iris Sebbas (s. Helminen); Outi Eila Inkeri Seire; (s. Krogerus); Irene Stünkel; Heli Kaarina Teräs; Asta Hellevi Vainio; Sini Mirjam Vuohelainen (s. Mäkinen) ja Auli Mirja Marjatta Vuori (s. Hyvärinen).

VII Stipendit

Valtion ylioppilasstipendit

Korkeakoulussa opiskelevien lahjakkaiden, ahkerien ja vähävaraisten ylioppilaiden opintojen tukemiseksi korkeakoulu sai keväällä 1964 54 kokostipendiä määrältään 890 mk, 55 puolistipendiä määrältään 570 mk, 54 opiskeluvälinestipendiä määrältään 170 mk ja 12 vieraspaikkakuntalaisen lisää määrältään 220 mk eli yhteensä 91.230:—.

Korkeakoulun stipendilautakunnan puheenjohtajana on toiminut professori *Martti Saario*, varapuheenjohtajana professori *K. A. Telaranta* ja kolmantena jäsenenä vt. lehtori *Sirkka-Liisa Norko-Turja*. Kauppa-korkeakoulun Ylioppilaskunnan edustajina stipendilautakunnassa ovat lukuvuonna 1963—64 olleet kauppat.ylioppilaat *Matti Mare* ja *Pekka Niini*. Sihteerinä on ollut ekonomi *Kaj Gustafsson*.

Stipendilautakunta julisti maaliskuun 14 p:nä stipendit haettaviksi, jolloin määrääjän kuluessa niitä haki 1 kauppat.kand. tutkintoa opiskeleva sekä 8 III vuosikurssin, 117 II vuosikurssin ja 81 I vuosikurssin oppilasta.

Kokouksessaan huhtikuun 24 p:nä lautakunta päätti jakaa lukuvuoden 1964—1965 opiskelijastipendit seuraavasti:

a) kokostipendin ja vieraspaikkakuntalaisen lisän saivat:

R. A. Alanko, Aila K. Kalke, E. J. Kemppainen, H. K. Norvela, Aila O. Tikkanen.

b) kokostipendin ja opiskeluvälinestipendin sai:

Tuula I. Pellonperä.

c) kokostipendin saivat:

Ulla-Maija Akkanen, Pirkko M. L. Hahto-Reini, H. S. Hakala, Leila R. Hakkarainen, Liisa E. Hamari, J. J. Hammarén, Liisa K. Hartikainen, E. O. Hautaniemi, Seija I. Helin, Laila I. Hyytiäinen, E. V. J. Iisaho, R. E. Inkiläinen, Eira I. Judén, Anja I. M. Juvonen, Irma P. M. Juutilainen, Sirkka H. Järvinen, Irene T. Kautiala, Saara T. Kehusmaa, Å.

E. J. J. Kesti-Helia, Marja-Leena Kiviniemi, Ritva M. Kollanus, P. T. Kukkonen, R. J. K. Könönen, Kaija-Leena A. Laakso, Eeva M. Laaksonen, Marita I. Laurén, Valma E. I. Lavikkala, U. V. Lehtinen, P. V. Lintula, E. T. Manninen, J. A. Manninen, Eine I. Maukonen, P. J. Merenlahti, Paula M. K. Mörsky, Marja-Liisa Pentikäinen, E. A. Prepula, Pirkko A. Rajala, Anna-Liisa Ravantti, Leena-Maija Räikkönen, Hilikka T. Sivula, Pirkko-Liisa A. Sointu, Pirjo T. Starast, Sirkka-Liisa Syrjänpää, O. Toivola, Hilikka E. Tuominen, Tuula T. Uosukainen, Eeva-Maija Vilander, Maija T. Vulli.

d) puolistipendin ja vieraspaikkakuntalaisen lisän saivat:

Anja M. Boman, Ritva K. Eloranta, Hanna I. K. Lyly, H. E. Mallat, Aune K. Nyman, Anni H. Paananen, O. J. Rauma.

e) puolistipendin ja opiskeluvälinestipendin saivat:

T. K. Lindy, R. K. Luostarinen, Heli M. Raatikainen, A. J. Sarla.

f) puolistipendin saivat:

Eeva-Liisa Aittoniemi, J. L. B. Capomaccio, Sirpa M. Eriksson, Kirsti Hanste, P. M. V. Heikkala, Pirjo S. Hietakari, Marja-Leena Hilska, T. Huhtala, M. Huurainen, Ritva M.-L. Jaakkola, Raija K. Jokinen, L. A. Koskinen, Tuula O. Kuusisto, Irma A. Laitinen, S. V. Lammi, Liisa T. Leppäkoski, K. G. Lindgren, Eeva Kr. Luovila, P. I. Malin, Eeva-Liisa Niemi, Arja A. Nieminen, T. V. Oksanen, Leena K. Pitenius, Marja-Liisa K. Pitkänen, R. J. Porkka, Onerva O. Pyykkö, Liisa T. Ritvanen, Aune I. Romppainen, Anja L. Ruuti, J. O. Saarinen, S. J. Salonvaara, O. K. Siimestö, Sirkka-Liisa Siirainen, M. A. V. Sillanpää, R. O. Sten, K. M. K. A. Strömberg, Marja-Leena Suikkanen, T. A. Sulonen, A. J. Sääskilahti, Terttu E. Taavitsainen, Maire K. Tanninen, M. J. Tilus, Aira I. S. Virta, Sirpa T. I. Vuontela.

g) opiskeluvälinestipendin saivat:

P. J. Aatola, Ulla M. Aittoniemi, Raija T. Alanen, E. E. Alanne, R. O. Anttonen, R. M. J. Arminen, K. J. Asplund, Aino M. Eskelinen, Aili I. Heimonen, Mirja E. Hinkkanen, Airi H. Huvinen, Raija A. Ilkka, M. H. Kangasharju, T. J. Karstinen, S. O. Karvonen, Pirkko A.-M. Keskinen, Hilikka H. Kilpinen, O. J. Koivunen, K. J. Kotiranta, Laila K. Kujala, L. E. Kyttälä, Helka A. Laakso, K. A. Laaksonen, Marja-Liisa Lehtinen, M. H. Manu, Aira M. Massinen, Liisa A. Mehto, U. O. Mäkynen, E. P. Nieminen, Terttu O. Niinimäki, Aila H. Nurhonen, E. L. Oksiala, Riiita L. A. Olkkonen, T. A. J. Palmroos, Leila S. Pajunen, N. N. Pellonmaa, H. Petterson, V. J. Pollari, R. K. Puska, Pirkko K. Saharinen, Anja A.-M. Sallinen, Arja H. Seppälä, Laila K. Suominen, K. O. Tanner, P. O. Valkama, T. V. Valkeapää, Raili M. Valtavaara Sirkka-Liisa Wessman, J. T. Vuoksio.

Korkeakoulun omat stipendit

Ottaen huomioon stipendirahastojen määräykset stipendien tarkoituksesta on seuraaville korkeakoulun opettajille ja virkailijoille jaettu stipendejä:

Kauppakorkeakoulun Hallituksen Kanslerin käytettäväksi myöntämistä varoista assistentti Iiro Jahnukaiselle 700 mk, assistentti Jaakko Koskimiehelle 700 mk, kauppat.kand. Jouko Lehto-

vuorelle 700 mk, vt. apul.prof. Jouko Manniselle 500 mk, prof. Pertti Muukkoselle 700 mk, apul.prof. Mauri Palomäelle 700 mk, amanuessi Kyllikki Ruokoselle 500 mk, varat. Olli Tarpilalle 700 mk, lehtori Hannu Teräkselle 500 mk, fil.maist. Kaarina Vaherille 700 mk, amanuessi Erkki Vaistolle 600 mk, assistentti Jukka Vihersaarelle 300 mk sekä assistentti Olli Uotilalle ja assistentti Pentti Woivalinille yhteisesti 700 mk.

Kansallis-Osake-Pankin 40-vuotismuistorahastosta prof. Mika Kaskimiehelle 700 mk, prof. Huugo Raniselle 2200 mk ja assistentti Jukka Vihersaarelle 400 mk.

Kauppaneuvos Osk. Huttusen stipendirahastosta prof. Mika Kaskimiehelle 290 mk.

Kaupparakorkeakoulun Opettajien stipendirahastosta prof. Mika Kaskimiehelle 170 mk.

Kaupparakorkeakoulun entiset ja nykyiset oppilaat ovat saaneet stipendejä seuraavasti:

Prof. W. Bonsdorffin rahasto: Yrjölä, Leena 500:—.

Helsingin Yleisen Ravintoyhdistyksen rahasto: Peuhkurinen, Hilikka 85:—.

Kansallis-Osake-Pankin 40-vuotismuistorahasto: Hakkarainen, Leila 300:—, Hilamo, Tuula 125:—, Huurinainen, Matti 200:—, Kaivonen, Raija 200:—, Kallioniemi, Kari 300:—, Kautiala, Irene 300:—, Laaksonen, Eeva 200:—, Lappalainen, Liisa 100:—, Lintula, P. 300:—, Manninen, J. 200:—, Paasio, J. 155:—, Saarinen, J. 300:—, Saarinen, J. 200:—, Tirkkonen, Marjukka 300:—, Wessman, Sirkka-Liisa 200:—.

Kalle Kaupin muistorahasto: Hyytiäinen, R. 230:—, Isojunno, A. 300:—, Kemppainen, E. 300:—, Sillanpää, M. 200:—, Sten, R. 300:—.

Kaupparakorkeakoulun Keräyksen Naistoimikunnan stipendirahasto: Hakala, Pirkko 930:—, Hamari, Liisa 500:—, Seppälä, Raija 500:—.

Kauppatieteiden Kandidaattiyhdistys ry:n rahasto: Puumanen, J. 350:—.

Kilpiä Oy:n rahasto: Paulin, M. 175:—, Puumanen, J. 95:—, Tiainen, Anja 500:—.

Aleksanteri Konkosen lahjoitusrahasto: Virta, Irmeli 85:—.

Alfred Kordelinin stipendirahasto: Tattari, M. 15:—, Tuunanen, R. 150:—, Virta, Irmeli 65:—.

Juho Lallukan muistorahasto: Puumanen, J. 75:—.

K. H. Lehtisen rahasto: Riekinen, T. 340:—.

Ivar Lindforsin stipendirahasto: Aatola, P. 100:—, Kaartinen, Ritva 200:—, Kirveskari, Eine 145:—, Kuurila, Kaarina 200:—, Paasio, J. 145:—, Rahikainen, Marja 350:—, Salo, Marja-Leena 200:—, Sariola, Pirjo 200:—, Urrila, M. 200:—, Vainio, Asta 200:—.

P. A. Luostarisen stipendirahasto: Hilamo, Tuula 75:—, Peuhkurinen, Hilikka 65:—, Pitkänen, Marja-Liisa 100:—, Summanen, Sirkka 150:—.

Oy Mars Ab:n stipendirahasto: Oksanen, Tauno 210:—.

Tukkukauppias S. Mäntysen rahasto: Aatola, P. 200:—, Asplund, K. 150:—, Koskinen, L. 150:—, Nyman, Aune 330:—.

Naisekonomien stipendirahasto: Lappalainen, Liisa 100:—.

Neli Oy:n rahasto: Keronen, A. 500:—, Niskanen, Sirkka 500:—, Sääskilahti A. 500:—, Virtanen, K. 500:—.

Gustav Pauligin stipendirahasto: Aaltonen, Anneli 230:—, Hokkanen, Leena 300:—, Lyly, Hanna 300:—.

V. P. Nurmilahden muistorahasto: Nevala, R. 280:—, Suutarinen, V. 500:—.

Pohjolan stipendirahasto: Talikka, P. 200:—.

Kauppaneuvos Juhani Santaholman rahasto: Kirveskari, Eine 55:—.

Elin ja Evert Sellgrenin stipendirahasto: Tattari, M. 135:—.

Cy G. W. Sohlberg Ab:n stipendirahasto: Luomanmäki, Aune 120:—, Vuori, Leena 115:—.

Oy Stockmann Ab:n 100-vuotisrahasto: Gustafsson, K. 700:—, Lappi, Arja 500:—, Nevala, R.

220:—, Paulin, M. 325:—, Sarja, Oili 550:—, Sivander, J. 150:—, Suokas, Ritva 500:—, Tapola, Liisa 285:—, Vuori, Leena 900:—.

Suomen Yhdyspankin Riemujuhlarahasto: Huhdanmäki, A. 500:—, Laaksonen, Ulpu 700:—, Luomanmäki, Aune 500:—, Sivander, J. 550:—.

Talous-Osakekaupan stipendivahasto: Riekkinen, T. 280:—.

Tampereen Säästöpankin rahasto: Puumanen, J. 120:—.

Knut Wallinin stipendivahasto: Pitkänen, Marja-Liisa 50:—.

Birger Wegeliuksen stipendivahasto: Puumanen, J. 60:—.

Palkintona seminaarikirjoituksesta ovat allamainituissa aineissa saaneet:

Liiketaloustiede I: Etola, M. 50:—, Hyytiäinen, R. 60:—, Isojunno, A. 50:—, Kaartinen, Ritva 50:—, Kallioniemi, K. 60:—, Kempainen, E. 60:—, Lehtinen, U. 50:—, Luhtanen, H. 50:—, Mäki, S. 60:—, Nevasoja, U. 50:—, Niininen, T. 50:—, Niskanen, Sirkka 50:—, Saastamoinen, T. 50:—, Saresma, J. 50:—, Sirva, Marja-Liisa 50:—, Tamminen, T. 60:—, Vartiainen, I. 50:—, Vinberg, E. 50:—.

Liiketaloustiede II: Aaltola, K. 60:—, Caselius, P. 50:—, Gulin, J. 50:—, Hannula, Y. 50:—, Hytti, J. 40:—, Hyvönen, Marja-Leena 50:—, Hyytiäinen, R. 50:—, Kinnunen, M. 50:—, Korpela, Pirkko 50:—, Lavikkala, Irene 50:—, Lehtinen, U. 60:—, Lehtonen, J. 40:—, Luostarinen, R. 50:—, Nevasoja, U. 40:—, Paavolainen, K. 60:—, Peippo, M. 50:—, Rasilainen, Liisa 50:—, Salonen, P. 40:—, Särkioja, Leila 50:—, Särkkä, S. 50:—, Taponen, H. 40:—, Tervo, T. 40:—, Urrila, M. 50:—, Virkkunen, I. 50:—.

Kansantaloustiede: Airikkala, R. 60:—, Almi, P. 60:—, Jalovaara, R. 60:—, Kallioniemi, K. 60:—, Koponen, J. 70:—, Lehtinen, A. 60:—, Luostarinen, R. 70:—, Pohjanpalo, E. 60:—, Pulkkinen, Pirjo 60:—, Salonen, P. 60:—, Sipilä, K. 60:—, Vasama, V.-P. 60:—.

Kauppaoikeus: Caselius, P. 60:—, Isojunno, A. 60:—, Laivo, Marja-Leena 60:—, Luhtanen, H. 50:—.

Kemia ja tavaraoppi: Laitinen, Maire 40:—, Parpola, Riitta 50:—, Saarinen, J. 50:—, Sulka-koski, S. 50:—, Tienari, R. 40:—, Tuomela, K. 40:—, Östman, P. 50:—.

Talousmaantiede: Jokinen, Riitta 40:—, Junna, Mirja 40:—, Karola, Heli 40:—, Korhonen, Raili 40:—, Lindy, T. 40:—, Mare, M. 40:—, Nykänen, P. 40:—, Otila, Jyrki 40:—, Rasilainen, Liisa 40:—, Saarivirta, P. 40:—, Särkioja, Leila 40:—, Ylönen, H. 40:—.

Talousmatematiikka: Sirva, Marja-Liisa 50:—.

Tilastotiede: Niininen, T. 50:—, Urrila, M. 60:—.

Englannin kieli: Jyrkinen, Marjatta 30:—, Lehtovuori, Marjatta 30:—, Poutanen, Terttu 30:—, Raanamo, Anna-Maija 30:—, Salo, Marja-Leena 30:—, Taura, Irma 30:—, Vainio, Asta 40:—, Ylikovanen, Anja 30:—.

Espanjan kieli: Annala, Onerva 30:—, Hamari, Liisa 40:—.

Ranskan kieli: Toikka-Tuominen, Marja-Leena 50:—.

Saksan kieli: Eronen, Ulla 20:—, Järnström, Tuula 25:—, Miettinen, Anneli 30:—, Ovaska, Taina 25:—, Ristolainen, Liisa 20:—, Rokkanen, Tuula 30:—.

Helsingissä, kesäkuussa 1964.

Pekka Heinänen

Puhe,

jonka rehtori, professori Pekka Heinänen piti Kauppakorkeakoulun lukuvuoden avajaisissa 12.9. 1963.

Olemme kokoontuneet aloittamaan Kauppakorkeakoulun uutta lukuvuotta, joka on järjestyksessä viideskymmeneskolmas. Edessämme on pitkä, työntäyteinen aika, joka hyviin tuloksiin pääsemiseksi on taiten käytettävä. ”Hyvin suunniteltu on puoleksi tehty”, sanotaan ja niinpä edellytänkin, että itse kullakin on omat suunnitelmansa ja tavoitteensa alkaneen työkauden varalle. Katseemme tähtää eteenpäin joko lähemmäksi tai kauemmaksi tulevaisuuteen, mutta se ei estä meitä tämän hetken rajapyykin juurelta tarkkailemasta myös viimeksi kuluneen lukuvuoden tapahtumia.

Järkyttävänä näihin painaa leimansa se raskas tappio, joka korkeakouluamme viime keväänä kohtasi. Maaliskuun 7 päivänä päättyi silloisen rehtorimme Johan Henrik Virkkusen mainen vaellus. Se päättyi inhimillisesti katsoen liian varhain — niin, liian varhain ehkä lähinnä sen vuoksi, että häneen oli kiinnitetty niin runsain mitoin toiveita, jotka nyt jäivät toteutumatta, ja niin paljon odotuksia, jotka eivät ehtineet täyttymykseen saakka. Korkeakoulumme opettajana hän tosin ehti toimia alun toista vuosikymmentä, mutta hänen rehtorikautensa ei kestänyt kuin runsaat puolitoista vuotta. Ja kuitenkin hän jo tänä lyhyenäkin aikana ehti antaa vakuuttavan näytteen johtajalahjakkuudestaan. Me voimme vain aavistaa, mihin kaikkeen hän olisikaan pystynyt, jos Luoja olisi hänelle enemmän elonpäiviä suonut. Tiedemiehenä, opettajana ja rehtorina Henrik Virkkunen suoritti kauniin elämäntyön, jonka loiste koituu myös korkeakoulumme kunniaksi. Kiitollisena ja kaivaten Kauppakorkeakoulu tulee säilyttämään himmentymättömänä hänen muistonsa.

Mutta tästä peruuttamattomasta tappiosta huolimatta korkeakoulun työn on täytynyt ja täytyy edelleen jatkua. Eräänlaisen näytteen tuon

työn hedelmistä voimme esittää niiden ekonomin ja kirjeenvaihtajan tutkinnon todistusten muodossa, jotka tänään tutkinnon suorittaneille jaetaan. Tätä ennen minun sallittaneen kuitenkin aluksi kosketella erästä kuluneen lukuvuoden aikana ratkaisuun saatettua kysymystä, jolla saattaa olla hyvinkin huomattava merkitys. Tarkoitan järjestys-sääntöjen muutosta, joka tähtää kirjeenvaihtajatutkinnon suorittaneiden jatko-opintojen mahdollistamiseen. Tätä ennen kirjeenvaihtajan — voidakseen päästä kauppatieteiden kandidaatiksi — oli suoritettava ekonomintutkinto kokonaisuudessaan.

Tämä vaatimus on ilmeisesti muodostanut sellaisen esteen jatko-opintoja suunnitelleiden tielle, että vain aniharvat ovat uskaltaneet yrittämään sen ylitystä. Kun halua opintojen jatkamiseen on selvästi ollut havaittavissa kirjeenvaihtajien keskuudessa, opettajaneuvosto asetti huhtikuun 21 p:nä 1961 prof. Virkkusen puheenjohtolla toimineen komitean, joka aikanaan jätti kaksikin asiaa koskevaa mietintöä. Näissä se päätyi ehdottamaan sellaisen kandidaatin tutkinnon tekemistä mahdolliseksi, jossa voitaisiin suorittaa korkein arvosana ns. kauppa-kielissä eli englannin, ruotsin ja saksan kielissä. Ehdotustaan komitea perusteli lähinnä sillä, että mainitunlaisen tutkinnon suorittaneet olisivat muodollisesti päteviä kauppaopistojen kielten lehtorinvirkoihin. Kun kauppaopetuksemme on nykyisin voimakkaasti laajenemassa ja siinä suoritettaneen eräitä uudelleenjärjestelyjä, tulee tällaisten lehtorinvirkojen lukumäärä vuosi vuodelta kasvamaan. Komitean mietinnössä, joka on päivätty lokakuun 24 p:nä 1961, esitetään lisäksi mm. seuraavaa:

”Kauppakielten opettajien lukumäärää ja tarvetta kaupan ja teollisuuden omassa koulutustoiminnassa on numerollisesti vaikea arvioida. Tällaista koulutustoimintaa järjestetään kuitenkin enenevässä määrässä eri tahoilla. Korkeimpia arvosanoja kielissä suorittaneet henkilöt hakeutuisivat ilmeisesti myös esim. ulkoasiainhallinnon palvelukseen ja erittäin hyvää kielitaitoa edellyttäviin tehtäviin talouselämässä.

Kauppakorkeakoulussa opintonsa suorittaneet kielten opettajat joutuisivat jo opiskeluvaiheessaan kielten opiskelun ohella hankkimaan myös taloudellisten aineiden tietämystä sekä opetuksen kautta että käytännön talouselämässä toimimalla. He olisivat siten eittämättä taroituksenmukaisempia kysymyksessä oleviin tehtäviin kuin yliopistossa yksinomaan kielitieteellisten opintojen jälkeen tutkintonsa suorittaneet.”

Nyt voimaan tulleet järjestyssäännöt oikeuttavat opiskelijan suorittamaan kauppatieteiden kandidaatin tutkinnon suoraan kirjeenvaihtajatutkinnon pohjalta, jota kuitenkin on täydennettävä ns. keskeisten aineiden ja tilastotieteen osalta. Kun mainittu perustutkinto on vahvasti kielivoittoinen ja sitä opiskelevien kiinnostus kohdistuu suurelta osalta

juuri kieliin, on järjestyssääntöjen muutoksella myös tehty mahdolliseksi tämänkaltaisen suuntauksen jatkuminen. Tämä merkitsee sitä, että kauppatieteiden kandidaatintutkinnon pääaineeksi voidaan valita, paitsi tähän asemaan jo ennestään kuuluneita aineita, myös englannin, ruotsin tai saksan kieli. Kun myös cum laude-arvosana voidaan suorittaa samoissa kielissä, jää taloustieteiden osalle minimitapauksessa kaksi approbatur-arvosanaa sekä lisäksi se, mitä juuri on sanottu kirjeenvaihtajan tutkinnon täydentämisestä.

Englannin, ruotsin ja saksan kielen eri arvosanojen tutkintovaatimuksia laadittaessa on Kauppar korkeakoulussa suoritettavan tutkinnon erikoisluonne otettu huomioon siten, että nykykielen taitoa, kaupallisen kielen perustuntemusta ja asianomaisen maan nykytietoutta on Helsingin yliopiston fil.kand. tutkinnon vaatimuksiin verrattuna tehostettu ja vanhempien kielikausien tuntemusta vastaavasti supistettu. Tämä on katsottu ensiarvoisen tärkeäksi nimenomaan suoritettujen järjestyssääntöjen muutoksen perustavoitteen kannalta.

Samalla on käynyt välttämättömäksi myös opetuksen ja kuulustelujen järjestäminen uudelle tasolle. Tässä mielessä korkeakouluun on perustettu englannin ja saksan kielen apulaisprofessorin virat kuluneen heinäkuun 1 p:stä lukien, kun taas ruotsin kielen osalta asia on järjestetty yhteistoimin Svenska Handelshögskolanin kanssa siten, että sen ruotsin kielen professori hoitaa asian tämän kielen osalta. Vastavuoroisesti naapurikorkeakoulun opiskelijat voivat suorittaa englannin ja saksan kielen jatko-opiskelunsa Kauppar korkeakoulussa. Tämänkaltaisen yhteistyö, mikä tavaraopin osalta on ollut käynnissä jo vuodesta 1952 alkaen, on omiaan voimistamaan molempien korkeakoulujen välillä vallitsevia hyviä suhteita ja "rauhanomaista rinnakkaiseloa", maailmanpolitiikassa runsaasti viljeltyä sanontaa lainatakseni.

Kuvailemani järjestyssääntöjen muutokset kansleri on vahvistanut viime toukokuun 3 p:nä eli kaksi vuotta edellisten, ekonomintutkintoa koskevien muutosten vahvistamisen jälkeen. Voidaan kenties heittää esiin kysymys, onko aiheellista näin usein tehdä muutoksia korkeakoulun elämänmenoa ratkaisevasti sääteleviin järjestyssääntöihin. Mielestäni kysymykseen on epäilyksettä vastattava myönteisesti, kunhan vain muutokset ovat perusteellisesti harkittuja ja tällöin tarpeellisiksi havaittuja. Korkeakoulu on ikäänkuin elävä organismi, jossa alituisesti tapahtuu uusiutumista. Sen täytyy pysyä dynaamisena instituutiona, paikoilleen jättäytyminen tai jähmettyminen merkitsisi taantumista muun kulttuurielämän, johon talouselämä elimellisenä osana kuuluu, rientäessä ripein askelin eteenpäin.

Nyt jo useaan kertaan puheena olleita järjestyssääntöjen muutoksia

tai niihin liittyviä asioita Opettajaneuvosto käsitteli kaikkiaan 15 kokouksessa, ja kuitenkin varsinaisen pohjatyön suoritti mainittu Virkkusen komitea. Asiassa kuultiin myös useita ulkopuolisia asiantuntijoita sekä korkeakoulun niitä opettajia, jotka antavat opetusta kirjeenvaihtajan tutkintoa varten opiskeleville. Kun vielä mainitsen, että myös korkeakoulun hallitus on asiaa käsitellyt ja että Kauppatieteiden kandidaattiyhdistyksen edustajilla oli tilaisuus esittää näkökantansa ennen ratkaisuvaihetta, ei voi tulla muuhun lopputulokseen kuin siihen, että tämänkertaisia muutoksia on todella perusteellisesti harkittu.

Kielten opetus on korkeakoulussamme jo entuudestaan vaatinut huomattavan runsaan opettajakaartin, peruspalkkaisista opettajanviroista on näet lähes neljäsosa kieltenopettajia ja heidän työtään täydentävät tuntiopettajat, joita nimenomaan kielissä on hyvin runsaasti. Nyt tulevat lisäksi edellä mainitut englannin ja saksan kielen apulaisprofessorit, joiden antama opetus on kuitenkin tarkoitettu etupäässä kauppatieteiden kandidaatintutkintoa varten opiskeleville.

Joka tapauksessa järjestyssääntöjen muutoksella kielten opetusta on entisestään tehostettu. Ja samaan suuntaan vaikuttaa eräs toinenkin, sanoisinko teknillinen, uudistus, joka tämän lukuvuoden alkupuolelta lukien alkaa osoittaa tehoaan. Tarkoitin ns. kielilaboratorion perustamista. Viime kevään kuluessa ja osittain jo aikaisemmin laadittujen suunnitelmien mukaisesti ja useita asiantuntijoita apuna käyttäen työ saataneen pikapuolin loppuun suoritetuksi. Laboratorionimitys on oikeastaan hieman harhaanjohtava ainakin, jos ajattelemme esim. jotakin kemian tai fysiikan laboratoriota. Kysymyksessä on nim. erikoisluentosali, jonka sisustuksessa on käytetty ääntä mahdollisimman hyvin absorboivia materiaaleja kaiun ym. haittavaikutusten eliminoimiseksi, ja jossa opettajan ja jokaisen oppilaan pöydän varusteisiin kuuluu magnetofoni ym. akustisia laitteita. Koko kojeisto toimii hyvin monipuolisesti. Korkeakoulumme kielilaboratorio ei ole ainutlaatuinen maassamme, mutta varmasti se tulee olemaan uudenaikaisin ja parhaimmin käytettävissä olevin laittein varustettu. Sen tarkoituksenmukaisuudesta ja tehosta tulemme ennen pitkää saamaan käsityksen — myönteisenkö, niin ainakin odotamme ja toivomme.

On ehkä syytä mainita, että tämä kieltenopetuksen tehostus ja ennen kaikkea järjestyssääntöjen muuttaminen sellaisiksi, että kauppatieteiden kandidaatiksi voi valmistua suorittamalla sekä laudatur- että cum laude-arvosanat aikaisemmin mainituissa kauppa-kielissä, on asian luonnosta johtuen nostattanut esiin myös epäileviä ääniä. On arveltu, että noin kielivoittoinen tutkinto ei vastaisi kauppatieteiden kandidaatintutkinnon käsitettä, vaikka se vaatimustensa puolesta olisikin ja epäilemättä on

samaa luokkaa. Käsittelyn alkuvaiheissa tutkinnolle esitettiin toista nimeä, mutta eräät, sanoisinko, käytännöllis-luontoiset argumentit johdattivat nyt tehtyyn ratkaisuun.

Kielten, nimenomaan vieraitten kielten opetuksen tehostus on tämän ajankohdan sanelema toimenpide. Maamme talouselämä pohjautuu hyvin suurelta osalta ulkomaankauppamme varaan, joka nykyisenä integroitumisen aikakautena eittämättä edellyttää suurien kauppattaviemme kielten taitoa, jopa hyvääkin taitoa. Vaikka kielten opetus myös oppikouluissamme on viime vuosikymmenien kuluessa selvästi tehostunut ja samaan suuntaan vaikuttaa myös koululaisten ja ylioppilaiden vilkastunut ulkomaanmatkailu, ei kauppakorkeakoulun kaltainen laitos voi jättäytyä vieraitten kielten opetuksessa jonkinlaisen minimiohjelman, sanokaamme esim. vapaaehtoisuuden varaan. Tämä on myös ulkomaisten kauppakorkeakoulujen kanta. Niissä vaaditaan perustutkintoon yleensä ainakin yksi vieras kieli siitäkin huolimatta, että oma äidinkieli saattaa olla ns. suuri sivistyskieli tai kaupallinen kieli. Kielitaitoisia henkilöitä tarvitaan kaikkialla kaupan palvelukseen eikä yksinomaan tälle, vaan monelle muullekin alalle ja nimenomaan sellaisia henkilöitä, jotka kykenevät asiantuntevasti suoriutumaan tehtävistä.

Kun minulla oli viime kesänä tilaisuus osallistua St. Gallenin kauppakorkeakoulun järjestämään kollokviotilaisuuteen, jossa alan asiantuntijat pohtivat kielenkäännöksen problemaa kirjallisuuden, politiikan ja tekniikan näkökulmasta tarkasteltuna, saatoin todeta läpikäyvänä ajatuksena eri puheenvuoroissa olleen ennen kaikkea asiantuntevan kielitaidon tarpeellisuuden. Mielenkiintoisena keskustelun yksityiskohtana mainittakoon sveitsiläisen Marc P. Marthalerin esitys tietokoneilla suoritettavan kielenkäännöksen nykyisestä tasosta. Vaikka tällä linjalla on tosin saavutettu melkoisia edistysaskeleita, täytyy kuitenkin todeta, että tyydyttävää menetelmää ei vielä ole keksitty eikä tunnu olevan edes näköpiirissäkään. Muutama viikko sitten täällä Helsingissä pidetyn pohjoismaisen matematiikkakonekokouksen NordSAM 63:n yhteydessä amerikkalainen Winthrop Vermillion kertoi eräälle sanomalehdelle myöntämässään haastattelussa mm., että koneellinen kielen kääntäminen on erittäin vaikeaa juuri sen vuoksi, että yksinkertaisenkin lause saattaa sisältää lukuisia eri merkityksiä. Siten keräytyy merkityksiä jopa toista sataa, mikä yhä vaikeuttaa kielen kääntämistä. Vielä hankalammaksi asia muuttuu, kun kielet, kuten suomi ja englanti, eivät rakenteellisesti sovi yhteen. Koneen täytyy pystyä tarkkailemaan edellä esiintyneitä sanoja ja jälkeen tulevia todetakseen, ovatko ne yhdessä mahdollisia. Tämä tekee kääntämisen hyvin vaikeaksi.

Ei siis voi välttyä tekemästä johtopäätöstä, että kone on vielä suunnattoman kaukana ajattelevasta kielitaitoisesta ihmisestä. Mitä kenties tulevaisuus tässä kohdin tuo mukanaan, sitä on vaikea mennä arvailemaan. Joka tapauksessa vielä tänään, huomenna ja varmaan pitkäksi eteenpäin tullaan ulkomaankaupan ja muunkin talouselämän piirissä tarvitsemaan hyvää kielitaitoa, jonka varassa voi uskaltautua neuvotteiluissa ja kokouksissa esiintymään muunakin kuin vain passiivisena kuuntelijana.

Olen katsonut aiheelliseksi näinkin laveasti selvittää korkeakoulumme kielten opetusta ja siinä tehtyä ratkaisua, koska se mielestäni kantavuutensa puolesta ansaitsee tulla omaa suppeata piiriämme laajemmaltikin tunnetuksi. Sanomattakin on selvää, ettei tämä ole ainoa toimintaamme liittyvä ja ratkaisuaan odottava probleema eikä varmasti tärkeinkään, mutta kenties se on ollut sittenkin helpoimmin päätökseen vietävissä. Opettajaneuvosto onkin viime keväänä asettanut uuden komitean selvittämään korkeakoulun jatkuvan kehittämisen koko probleema-kompleksia. Kun komitean työ on vasta alkuvaiheessaan, ei tässä yhteydessä ole syytä sen osalta pitempään pohdintaan.

Eräs kysymys, joka sen piirissä tulee olemaan sangen keskeisenä, on opettajien ja tutkijoitten jälkikasvun turvaaminen. Tämä ei ole päivänpolttava probleema vain Kauppakorkeakoulussa, vaan se tunnetaan sellaisena myös muualla, jopa maamme rajojen ulkopuolellakin. Esimerkkinä mainittakoon, että Ruotsin hallitus on äskettäin saattanut julkisuuteen pöytäkirjanotteen viime kesäkuun 5 p:nä käsitellystä asiasta, joka koskee tutkijainkoulutusta ja tutkijanuraa sekä tähän liittyviä kysymyksiä. Vankoin ja samalla mielenkiintoisin perusteluihin sekä viittaamalla eräisiin asiassa aikaisemmin esitettyihin lausuntoihin, joissa nykyisiin epäkohtiin ja puutteisiin kiinnitetään vakavaa huomiota, siinä päädytään ehdottamaan, että Hänen Majesteettinsa oikeuttaisi kirkollisiasiain departementin kutsumaan asiantuntijakomitean selvittämään mainittua kysymystä. Samaa teemaa käsiteltiin myös pohjoismaisten kauppakorkeakoulujen rehtorien kokouksessa Kööpenhaminassa viime marraskuun lopulla. Kun vielä mainitsen, että myös Kauppakorkeakoulukomitean runsas vuosi sitten julkaistussa mietinnössä sekä eräissä yksityisissä esitelmissä on samaa aihepiiriä valotettu hieman eri näkökulmista, käy selvästi ilmi asian ajankohtaisuus.

Kysymyksen tärkeys tai sanoisinko kriittisyys on yht'aikaisesti oivallettu monella eri taholla, se on ikäänkuin latenttina olemassa ja odottaa ratkaisuaan. Eikä tätä ratkaisua voida lykätä pitkään, niin vaikea kuin sellaisen löytäminen saattaakin olla. Asia ei ole käden käänteessä selviteltävissä eikä mahdollisen ratkaisun tuottamia tuloksia

missään tapauksessa voida odottaa aivan nopeasti. Kysymyksessä on todellinen pitkän tähtäyksen probleema.

Uusien akateemisten opettajavoimien rekrytointia harkittaessa sukeltautuu jälleen esiin kysymys siitä, onko yliopiston tai korkeakoulun opettajan ja tutkijan kytkeydyttävä samaan persoonaan, ts. onko opettajan samalla oltava tiedemies. Tähän saakka on pidetty melkein päiksi aksiomana, että ainakin professorin tai häneen verrattavan opettajan kohdalla asianlaita on näin. Kauppakorkeakoulun järjestyssäännöissä sanotaan mm., että ”professorin tulee seurata tieteesä kehitystä, harjoittaa tieteellistä tutkimustyötä sekä johtaa ja hoitaa aineensa opetusta”. Tästä sanonnasta käy kiistattomasti ilmi, että hänen päätehtäväkseen edellytetään nimenomaan tieteenharjoittaminen. Ja edelleen: perussääntöjen mukaan professorinviran pätevyysehtona on mm. etevä tieteellinen tuotanto.

Valtaosalle opiskelijoita taas yliopisto tai korkeakoulu on tiettyyn virkaan tai ammattiin valmistava laitos, mutta siitä huolimatta yliopistollinen opetus huomattavalta osalta tähtää tiedemiehen uralle, jolle vain murto-osa heistä antautuu. Tällainen on asiain tila esim. yliopiston valmistaessa opettajia oppikouluihin. Heidän pedagogiseen valmennukseensa ei tässä vaiheessa kiinnitetä käytännöllisesti katsoen mitään huomiota. Ja sama pitää paikkansa myös niihin yliopistosta tai esim. Kauppakorkeakoulusta tuleviin harvoin henkilöihin, jotka myöhemmin antautuvat akateemisen opettajan uralle. Tosin heiltä virkaa hakiessaan vaaditaan myös menestyksellisesti pidetty näyteluento, mutta sen enemmälti ei heidän opetuskykyään yleensä arvioida. Tieteelliset ansiot ratkaisevat miltei yksinomaisesti ainakin professorin virkanimityksen.

Mutta jos ajattelee kysymystä opiskelijan, sanokaamme tavallisen opiskelijan näkökulmasta, asiain tärkeysjärjestys näyttää muuttuvan toiseksi. Uskon, että ne meistä, joilla akateemiset opinnot ovat jo takana, muistavat erityisellä kiitollisuudella ns. hyviä opettajia, jotka johdonmukaisen selkeästi ja innostavasti ovat jakaneet tiedonjyviä ehtymättömältä näyttäneistä varastoistaan ja näin saaneet muutamia antautumaan jopa tutkijan uralle. Mutta käsitteeseen hyvä opettaja ei sisällykään vain pelkkä pedagoginen lahjakkuus, vaan myös suuri tietojen rikkaus ja itse asiassa koko hänen persoonallisuutensa, jolla on yleensä oppilaan vastaista kehitystä voimakkaasti muokkaava vaikutus. Miten siis akateemisesta opettajasta voi ilman pedagogista erikoiskoulutusta tulla ns. hyvä opettaja? Hänen persoonallisuutensahan on yksilölle ominaisten ja ympäristötekijöiden muokkaama luonteenpiirteiden kokonaisuus. Hänen pedagoginen kykynsä — minkä asteisena se ilmenneekin —

on useimmiten myötäsytynäinen lahja, jota tosin esikuvien avulla ja harjoituksen kautta voi kartuttaa. Vain tietojen rikkauden hankkimiseen ja sen syvälliseen omaksumiseen hän voi itse vakavimmin osallistua. Ydinkysymykseksi loppujen lopuksi jää, onko tämä viimeksi mainittu ylipäänsä mahdollista muuten kuin itse aktiivisesti tiedettä harjoittamalla. Luulisin että vain tätä tietä asianomaiselle itselleen seestyy se opetuksen koko kenttä, jolle oppilaat tulee ohjata. Kun tämä otetaan huomioon ja lisäksi se, että yliopiston tai korkeakoulun opettajan tehtäviin kuuluu myös tulevien tieteenharjoittajien johdattaminen tutkimustyön ääreen, sopivien työkohteitten löytäminen ja heidän ohjaamisensa ainakin tieteenharjoittamisen ensi taipaleella, ei voine päätyä muuhun tulokseen kuin nykyisen käytännön mukaiseen: professorin täytyy — voidakseen oikein hoitaa leiviskänsä — olla sekä opettaja että tiedemies ja ennen kaikkea viimeksi mainittu. Jos häneen samalla yhtyy pedagoginen lahjakkuus, hän todella saattaa kuulua ns. hyvien opettajien kategoriaan.

Mutta voiko hän todella oikein hoitaa leiviskänsä yhä kasvavien oppilasmäärien tulviessa korkeakouluun. Tarkastelkaamme tämänhetkistä tilannetta hieman oman korkeakoulumme osalta. Lukuvuonna 1947—48 oli opiskelijamäärä 507 ja professorien luku 7, joten yhtä professoria kohti tuli 72 opiskelijaa, kun vastaavat luvut viime lukuvuonna eli 15 vuotta äskeistä myöhemmin olivat 1569 opiskelijaa, 12 professoria ja siis 131 opiskelijaa yhtä professoria kohti. Nämä viimeksi mainitut luvut eivät tosin anna kuvaa professorin todellisesta oppilasmäärästä — eräitten ”työteliäimpien” kohdalla se joka tapauksessa nousee useihin satoihin —, mutta ne kuvastavat sensijaan kummankin ryhmän kasvusuhdetta. Tätä taustaa vasten tarkasteltuna tuntuisi välttämättömältä etsiä ja löytää sellaiset keinot, joilla tieteenharjoittamiseen velvoitettujen opettajien henkinen kapasiteetti voitaisiin nykyistä paremmin ohjata heidän päätehtävänsä suorittamiseen. Tällä en tarkoita niinkään paljon varsinaisen luennoimisvelvollisuuden vähentämistä, vaan muun näkymättömän työn, eritoten kuulusteluvelvollisuuden keventämistä. Auditoriossa saa kernaasti olla yht’aikaisesti jopa satojakin kuulijoita, mutta tenttitehtävien laatimisen ja ennen kaikkea opiskelijoiden suoritusten arvioimisen suhteen asianlaita on toisin, näihinhan kuuluu sitä runsaammin aikaa, mitä useampia ja mitä useammanlaatuisia kuulusteltavia kunkin kohdalle sattuu. Totuuden nimessä on myönnettävä, että korkeakouluun perustettujen assistenttien toimien kautta tilanteeseen on tässä kohdin saatu parannusta, mutta käsitykseni mukaan ei vielä riittävästi.

Assistenttilaitos on osoittautunut muutenkin erittäin onnistuneeksi.

Kun näihin toimiin on hakeutunut akateemisen opettajan ja tutkijan uralle tähtääviä henkilöitä, on tästä laitoksesta muodostunut erinomainen porras vaativampiin tehtäviin pyrittäessä. Niinpä Kauppakorkeakoulun 24 vakinaiseksi nimitetystä assistentista on tähän mennessä eli noin 10 vuoden kuluessa omaan tai muuhun korkeakouluun siirtynyt kolme professorin, yksi dosentin ja kuusi lehtorin virkaan. Tämä osoittaa, että ainakin yksi selkeästi viitoitettu tie aina tieteenharjoittajien pyramidin huipulle saakka kulkee assistentintoimen muodostaman rastiaseaman kautta.

Tieteenharjoittajan asema ja hänen osakseen yhteiskunnan taholta tullut arvostus on aikojen kuluessa suuresti muuttunut. Varhemmin tiedemiesten suppea piiri oli pääosaltaan kerääntynyt yliopistoihin. Tieteiden historia tuntee kuitenkin monia nimekkäitä miehiä, jotka harjoittivat tutkimustaan vain harrastuksenomaisesti. Me muistamme koulufysiikan kurssista Otto v. Guericken, hän oli Magdeburgin portomesteri. Mikroskoopin keksijä ja ensimmäinen mikrobien metsästäjä Antonie van Leeuwenhoek toimi sekatavarakauppiaana ja raatihuoneen vahtimestarina hollantilaisessa Delftin kaupungissa. Ja mainitkaamme vielä viime vuosisadalta Heinrich Schliemann, arkeologi ja muinaisen Troijan löytäjä, hänkin oli harrastelija, liiketoimissaan loistavasti menestynyt kauppias. Nykyään harrastelijoilla tuskin enää on mahdollisuuksia selviytyä tutkimustyössä sellaisiin tuloksiin, jotka veisivät heidän nimensä historian lehdille. Nykyajan tutkijalta vaaditaan, paitsi lahjakkuutta ja tarmoa, myös perusteellista koulutusta, so. pitkäaikaista valmentautumista tehtävänsä.

Tieteenharjoittajien suureksi paisunut joukko ei myöskään enää ole keskittynyt vain yliopistoihin ja korkeakouluihin. Heitä tavataan yhä kasvavin määrin mm. valtion tai yksityisten ylläpitämissä tutkimuslaitoksissa eikä nykyään voida pitää harvinaisuutena tutkijankoulutuksen saanutta henkilöä, joka istuu jonkin liikelaitoksen korkeimmilla johtoportilla. Varsinkin suuret teollisuusyritykset ovat perustaneet laboratorioita tai muita tutkimuslaitoksia, joissa rutiininomaisen kontrollityön ohella tai yksinomaisesti harjoitetaan varsinaista perustutkimusta. Esimerkkinä oman maamme kohdalta mainittakoon Teollisuuden Keskuslaboratorio, puunjalostusteollisuuden yhteisesti ylläpitämä laitos, jonka palveluksessa tällä hetkellä on 68 akateemisen loppututkimuksen suorittanutta henkilöä ja jonka kuluvan vuoden tulo- ja menoarvion loppusumma on 4,6 milj. mk. Tämän laitoksen panos maamme tärkeimmän teollisuuden kehittämisessä on ja on ollut hyvin merkittävä. Mutta aivan toista suuruusluokkaa olevia lukuja voidaan esittää suuria teollisuusmaista. Esimerkkinä mainittakoon maailman valtavien

kemian teollisuuden konserni, amerikkalainen E.I. du Pont de Nemours & Co, jonka palveluksessa v. 1961 oli pyörein luvuin 1300 tieteenharjoittajaa pelkästään perustutkimusta suorittamassa. Tähän tutkimustyöhön, siis perustutkimuksen suorittamiseen, käytettiin mainittuna vuonna 59 milj. dollaria eli noin 190 milj. Suomen nykymarkkaa. Näin vain yhden ainoan teollisuusyrityksen kohdalla. Voimme korkeintaan arvailla, millaisiin summiin nousevatkaan Yhdysvaltain tai Neuvostoliiton esim. ydinenergiatutkimuksen tai avaruuden valloituksen hyväksi käytetyt määrärahat.

Esimerkit on otettu luonnontieteiden ja tekniikan piiristä, siis siltä tutkimuksen alueelta, jolla saavutetut tulokset, samalla kun ne ovat voimallisesti muotoilleet maailmankuvaamme ja runsain mitoin kartuttaneet niin hyvin mikro- kuin makrokosmokestakin saatua tietoutta, ovat aivan ratkaisevasti vaikuttaneet ihmisen elinehtoihin. Ns. suuri yleisökin ymmärtää tällaisten saavutusten hyötyä tuottavan merkityksen, vaikka itse tutkimus liikkuu korkealla oman käsityskyvyn horisontin yläpuolella. Tällöin on kuitenkin lähellä vaara, että tehdään virhepäätelmä, jonka mukaan kaiken tutkimuksen pitäisikin olla käytännöllistä hyötyä tuottavaa. Unohdetaan, että tutkimustyön ainoana ohjeena tulee olla totuuden etsiminen. Vastauksen löytäminen Pilatuksen kysymykseen: ”Mikä on totuus?”, saattaa olla vaikeata, mutta toisaalta juuri vaikea ongelma voi osoittautua erityisen kiehtovaksi ja siinä saavutettu ratkaisu vastaavasti hyvin arvokkaaksi. Missään tapauksessa tutkimustuloksen tieteellistä arvoa ei voida punnita hyödyn mittapuulla, ja tämä pitäisi aina ottaa huomioon silloin, kun tieteen tukemiseen jaetaan enemmän tai vähemmän julkisia varoja, mutta samalla myös se, että tieteenharjoittamisen kustannukset eri aloilla saattavat olla hyvinkin erilaiset. Jos vertaamme esim. luonnontieteellistä ja taloustieteellistä tutkimustyötä tässä mielessä toisiinsa, tuntuisi ensi näkemältä ero hyvinkin suurelta. Ensiksi mainittu edellyttää usein hyvin varustettua laboratoriota, jonka perustamis- ja käyttökustannukset voivat nousta melkoiisiin summiin. Mutta toisaalta taas taloustieteissä on viime aikoina ollut havaittavissa siirtymistä matemaattisten menetelmien käyttöön ja kun probleemavyyhti saattaa tällöin muodostua niin monesta muuttujasta riippuvaksi, että sen ratkaiseminen järjellisen ajan puitteissa on mahdollinen vain nykyaikaisen tietojenkäsittelykoneen avulla, tutkimustyön kustannukset voivat nytkin nousta melkoiisiin summiin. Erot eivät siis aina olekaan niin suuria, kuin ne ehkä asiaa tarkemmin ajattelemta näyttävät olevan. Pääasia on, että tieteen tukeminen suoritetaan tätä tai tuota alaa syrjimättä.

Pohtiessamme yhteiskunnan tieteellisestä tutkimustyöstä antamaa

arvostusta palatkaamme vielä ajassa 170 vuotta taaksepäin. Ranskan suuren vallankumouksen melskeissä, tarkemmin sanoen toukokuussa v. 1794 sen ajan suurin kemisti Antoine Laurent Lavoisier, jonka tutkimukset vasta merkitsevät kemian alkua tosi tieteenä, seisoi vallankumoustuomioistuimen edessä syytettynä siitä, että hän muka oli lisännyt vettä sotilaitten tupakka-annoksiin. Puolustautuessaan hän kiinnitti tuomareittensa huomiota mm. suuriin ansioihinsa tiedemiehenä. ”Tasavalta ei tarvitse tiedemiehiä”, oli oikeuden puheenjohtajan lakooninen vastaus, ja syytetty tuomittiin giljotiinilla mestattavaksi. Hänen aikalaisensa, kuuluisa matemaatikko Giuseppe Lagrange lausui myöhemmin, että teon suorittajilta meni vain lyhyt hetki suuren tiedemiehen kaulan katkaistessaan, mutta tulee kestäämään kauan, ennenkuin Ranska synnyttää yhtä suuren neron. — Tänäpäin tuskin mikään maailman tasavalta tai muu valtio rohkenisi väittää, että se ei tarvitse tiedemiehiä. Tänäpäin lahjakkaat tieteenharjoittajat toki tunnustetaan kansakunnan arvokkaaksi henkiseksi pääomaksi, jonka kartuttamiseksi eritoten suurissa sivistysmaissa käytetään runsaasti kansakunnan yhteisiä varoja. Lahjakkaita tiedemiehiä pyritään jopa ”ostamaan” maan rajojen ulkopuoleltakin. Heidän kysyntänsä on viime vuosikymmenien kuluessa voimakkaasti kasvanut ja tulee jatkuvasti kasvamaan.

”Ostajien” joukkoon on ilmaantunut myös kansainvälisiä järjestöjä, ennen kaikkea YK, jonka toimesta tutkijoita ja muita asiantuntijoita lähetetään sinne, missä vajaus on suurin, so. kehitysmaihin, luomaan niihin parempia elämisen olosuhteita tai kouluttamaan nuoria tutkijoita. Myös meidän maallemme on tässä kohdin osoitettu vetoisuus, mutta tähän mennessä olemme voineet siihen vastata valitettavan vaatimattomasti, paljon vaatimattomammin kuin esim. muut pohjoismaat. Viime keväänä pidetyssä YK:n erään pohjoismaisen työryhmän kokouksessa todettiin, että tällä hetkellä asiantuntijoiden ensisijainen rekrytointi tulee kysymykseen mm. taloudellisen tutkimuksen sekä talouden suunnittelun ja ohjelmoinnin aloilla. Lausuttiin toivomus että korkeakoulut eräitten muitten instituutioiden ohella tekisivät parhaansa toisaalta esittääkseen ehdokkaita YK:n ja sen erityisjärjestöjen asiantuntijantehtäviin, toisaalta kouluttaakseen tällaisia asiantuntijoita ko. tehtäviä silmällä pitäen.

Niin tärkeätä kuin onkin suhtautua myönteisesti esitettyyn vetoomukseen, meidän on toki ensisijaisesti huolehdittava oman korkeakoulumme opettaja- ja tutkijatarpeen tyydyttämisestä. Muutoinhan korkeakoulu ei voi pitkällä tähtäyksellä täyttää tehtäväänsä. Ja jo tässä kohdin työtä on hyvin runsaasti. Pätevien hakijoiden saanti avoimna oleviin virkoihin on monessa tapauksessa osoittautunut sangen vaikeaksi.

Tällaisen vaikutelman saa, kun tarkastelee esim. Kauppakorkeakoulussa viime aikoina avoinna olleiden professuurien täyttämistä. Hakijoita on tosin eräissä tapauksissa ollut jopa runsaastikin, mutta ennen loppuratkaisua useimmat tai kaikki hakijat ovat peruuttaneet hakemuksensa ja pääasiassa siitä syystä, että heitä ei olisi voitu julistaa päteviksi. Useat virat on täytynyt näin ollen julistaa kaksi, jopa kolmekin kertaa avoimeksi. V. 1950 ja sen jälkeen korkeakouluumme on nimetty kaikkiaan kymmenen professoria, joista yksi hakemuksetta entisen apulaisprofessorin viran tultua muutetuksi professorinviraksi. Kahdeksassa tapauksessa vain yksi hakija on voitu julistaa päteväksi ja tullut nimitetyksi, joten todellista loppukilpailua on esiintynyt ja kanslerin harkintaa tarvittu vain yhtä professorinvirkaa täytettäessä.

Tieteellinen jälkikasvu näyttää siis olleen hitaampaa kuin virkojen avoimeksi tulo, eivätkä näkymät tällä hetkellä liene valoisimmat. Tämä koskee erityisesti liiketaloustiedettä, so. tiedettä, joka nimenomaan kauppakorkeakouluille on ominainen ja ratkaisevan tärkeä. Kauppakorkeakoulukomitean mietintöön on prof. Jaakko Honko laatinut PM:n liiketaloustieteen opettaja- ja tutkijavaimien jälkikasvusta Suomessa. Siihen sisältyy mm. eri korkeakouluista saatujen tietojen perusteella laadittu ennuste uusista viisivuotiskautena 1962—66 liiketaloustieteen professorin tai dosentin pätevyyden saavuttavista henkilöistä. Ennusteen mukaan tuona aikana ehtisi kaksi henkilöä saavuttaa professorin pätevyyden — molemmat maamme ruotsinkielisistä kauppakorkeakouluista — ja kahdeksan dosentin pätevyyden. Mainittakoon, että tähän mennessä on omassa korkeakoulussamme seitsemän henkilöä väitellyt liiketaloustieteessä, maan muissa kauppakorkeakouluissa yksi. Tällä hetkellä korkeakoulussamme on avoinna yksi liiketaloustieteen professorin ja yksi apulaisprofessorin virka. Edellä esitetyn valossa näiden täyttäminen lähitulevaisuudessa näyttää huolestuttavan vaikealta.

Ja mikä on syynä edellä kuvatuunlaiseen tilanteeseen ja mitä olisi tehtävä sen helpottamiseksi. Siinä on kaksi kysymystä, jotka odottavat selvittelyä. Itse asiassa on oikeastaan luonnollista että Kauppakorkeakoulun kaltaisen laitoksen opiskelijoiden keskuudessa viehtymys tutkimustyöhön ilmenee verraten niukkana. Opintojen nykyinen järjestely ei suinkaan ole provosoimassa heitä tälle linjalle. Useimmilla korkeakouluumme pyrkivillä ylioppilailta on selvänä tavoitteena päästä talouselämän vihreälle oksalle ja kun sinne kerran on sijoittunut, paluu entisen opinahjon tutkijankammioon näyttää hyvin työläältä. Vaikka ekonomi tai kauppatieteiden kandidaatti saattaisikin tuntea kiinnostusta jatko-opintoihin tai peräti tutkijan uralle, on toisaalta olemassa

siirtymistä vahvasti jarruttavia voimia. Kenties vast'ikään perustetun perheen huoltaminen tuntuu taloudellisia etuisuuksia punnittaessa turvatummalta pysymällä ainakin toistaiseksi tämän tai tuon liikelaitoksen palveluksessa, jossa eteneminen aina kärkipaikoille saakka näyttää sitäpaitsi nopeammalta kuin akateemisen opettajan vaikeakulkuisella tiellä. Siirtymistä tälle tielle olisi kuitenkin syytä kaikin keinoin tukea, jopa jouduttaakin, sillä nuoruuden joustavuudella tuo siirtyminen sittenkin tapahtunee kivuttomimmin. Tutkimustyöhön pystyvän henkilön antautuminen aktiiviseksi tieteenharjoittajaksi on mielestäni tulkittava voitoksi myös maan talouselämän kokonaisuutta pitkällä tähtäyksellä ajatellen ja henkisten voimavarojemme oikeaan osuneeksi investoinniksi.

Tutkijan uralle suunnistaminen on selvästi pitkäjännitteistä toimintaa. Lisensiaattitutkielman ja ennen kaikkea väitöskirjan laatiminen edellyttävät yleensä vuosikausia kestäväää peräänantamatonta ponnistelua. Olen laskenut Kauppakorkeakoulun kaikkien tähän mennessä nimitettyjen professoreiden, joita muuten on yhteensä 21, tulleen tohtoreiksi keskimäärin 35-vuotiaina. Matka tästä etapista edelleen professorin oppituolille on kestänyt vajaat kahdeksan vuotta, toisin sanoen he ovat nimittämisvaiheessa olleet keskimäärin 43-vuotiaita. Ohimennen mainittakoon, että Helsingin yliopiston professoreiden keskuudessa tämä on käytännöllisesti katsoen sama, — olen laskenut viime vuoden ohjelman perusteella 150 varsinaisen ja ylimääräisen professorin nimitämisiän — tarkat keskiarvot ovat nim. 42,8 oman korkeakoulumme ja 42,7 vuotta yliopiston osalta. Mainitut ikävuosien määrää osoittavat luvut saattavat nuoresta opiskelijasta tuntua hyvinkin suurilta, mutta tämän vastapainoksi huomautettakoon, että 43-vuotiaalla professorilla on sentään eroamisikään ehtiäkseen aikaa 24—27 vuotta, siis runsas kolmannes tuon iän saavuttaneen senhetkisestä elinajasta. Luulen että hyvin harva nuori tieteenharjoittaja rohkenee asettaa tähtäintä suoraan professuuriin saakka, eikä tämä ole välttämätönkään, sillä välitavoitteitahan on olemassa ja kokemuksesta voin vakuuttaa, että ajan mittaan rohkeuskin kasvaa.

Akateemisen opettajan ja tutkijan uralla on myös omat positiiviset puolensa, joitten merkitys ei ole rahaksi arvioitavissa. Tutkimuksen vapaus on kiehtova ja houkutteleva. Se sallii tieteenharjoittajan tunkeutua minne tahansa ja nimenomaan sinne, mihin yksikään ihminen ei ole aikaisemmin kulkenut, nauttimaan löytöretkeilijän riemua. Tutkimuksen kenttä on vapaa kaikille, jotka rehellisin mielin ja puhtain aselein sinne pyrkivät. Siellä on valta kokeilla oman henkensä lentoa ja siinä ottaa mittaa naapuristaan. Se suo tilaisuuden sellaiseen älyn

voimisteluun, joka vireyttää hengen. Siellä saavutetun voiton tai tehdyn löydön parhaana palkintona on työn ilo. — Niille nuorille, jotka sisimmässään tuntevat tutkimustyön kipunan, lausuisin sen toivomuksen, etteivät antaisi ulkoisen tuulen sitä sammuttaa, vaan päästäisivät sen leimahtamaan täyteen paloon. Korkeakoulunne odottaa sitä teiltä, sen tulevaisuus lepää teidän harteillanne.

LYHENNYKSIÄ

BA	Bachelor of Arts
DBA	Doctor of Business Administration
ekon.	ekonomi
FK, FL	filosofian kandidaatti, lisensiaatti
FM, FT	filosofian maisteri, tohtori
h.c.	honoris causa
HOK	hallinto-opin kandidaatti
HTM	Kauppakamarin hyväksymä tilimies
KHT	Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja
KTK, KTL	kauppatieteiden kandidaatti, lisensiaatti
KTM, KTT	kauppatieteiden maisteri, tohtori
LaL, LaT	lakitieteen lisensiaatti, tohtori
LF	Licenciada en Filosofia y Letras
LOK	lainopin kandidaatti
LTK	luonnontieteiden kandidaatti
MA	Master of Arts
MH	metsänhoitaja
OTT	oikeustieteen tohtori
VT	varatuomari
VTM, VTT	valtiotieteen maisteri, tohtori

SISÄLLYS

I	HALLINTO, OPETTAJAT SEKÄ VIRAN- JA TOIMEN HALTIJAT 31. 5. 1964	5
	<i>Hallinto</i>	
	Kansleri, valtuuskunta	5
	Hallitus	7
	Rehtori, vararehtori	8
	<i>Kauppakorkeakoulun Kannatusosakeyhtiö</i>	
	Johtokunta	8
	<i>Opettajakunta</i>	
	Varsinaiset professorit	8
	Apulaisprofessorit, dosentit, lehtorit	9
	Opettajat	10
	Assistentit	11
	Eläkkeellä olevat opettajat ja virkailijat	12
	<i>Viran- ja toimenhaltijat</i>	
	Korkeakoulun sihteeri ja taloudenhoitaja	12
	Kanslerin sihteeri	12
	Kanslia	12
	Kirjasto	12
	Laboratorio	13
	Vahtimestarit	13
	Puhelinkeskus	13
	Konemestari ja talonmies	13
II	YLEISIÄ TIETOJA	
	<i>Opiskelijain lukumäärä</i>	14
	<i>Kanslerin ja rehtorin toimet</i>	14
	<i>Kauppakorkeakoulun hallintoa koskevia tapahtumia</i>	15
	<i>Virat ja toimet</i>	16
	<i>Valtion apurahat tieteenharjoittajille</i>	23
	<i>Valtion opintolainarahasto ja opintotakauslautakunta</i>	24
	<i>ATK-kurssi</i>	24
	<i>Kotimaisten kauppakorkeakoulujen rehtorien kokous</i>	25
	<i>Ulkomaisia luennoitsijoita</i>	26
	<i>Lahjoitukset</i>	26
	<i>Stipendivarat</i>	27
	<i>Kirjasto</i>	29

III	LUENNOT JA HARJOITUKSET KERTOMUS- KAUTENA 1963—1964	32
A.	<i>Kauppateiden lisensiaatin ja kandidaatin tutkintoja varten opiskeleville pidetyt luennot ja harjoitukset</i>	
	Liiketaloustiede I ja II, kansantaloustiede	32
	Kauppaoikeus, talousmatematiikka	33
	Kieliopinnot yleensä, englannin kieli, espanjan kieli	33
	Ranskan kieli, saksan kieli, ruotsin kieli, suomen kieli	34
B.	<i>Ekonomien ja kirjeenvaihtajan tutkintoja varten opiskeleville pidetyt luennot ja harjoitukset</i>	
	Liiketaloustiede I	34
	Liiketaloustiede II	36
	Kansantaloustiede	39
	Kauppaoikeus, tilastotiede	41
	Talousmatematiikka, kemia, tavaraoppi ja talous- maantiede	42
C.	<i>Liikkeenjohdollinen täydennyskoulutus</i>	43
IV	OPETTAJAIN JA VIRKAILIJAIN KIRJALLINEN TUOTANTO SEKÄ TOIMINTA KORKEAKOULUN ULKOPUOLELLA	45
V	TILASTOLLISIA TIETOJA OPPILAISTA	63
VI	OPPIARVOT JA TUTKINNOT	67
	<i>Kauppateiden lisensiaatin tutkinto</i>	67
	<i>Kauppateiden kandidaatin tutkinto</i>	67
	<i>Ekonomin tutkinto</i>	68
	<i>Kirjeenvaihtajan tutkinto</i>	69
VII	STIPENDIT	71
	<i>Valtion ylioppilasstipendit</i>	71
	<i>Korkeakoulun omat stipendit</i>	72
	PUHE, jonka rehtori professori Pekka Heinänen piti Kaup- pakorkeakoulun lukuvuoden avajaisissa 12. 9. 1963	75
	<i>Lyhennykset</i>	89
	<i>Sisällys</i>	90

